

Upravnstvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, inseratni oddelek: Ljubljana, Selcemburgova ul. 8. — Tel. 8492, 2492, Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti. Ček zavodih: Ljubljana št. 3124, 3125, 31266.
Ljuna št. 11.942, Praga čisto 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

1914 ali 1936?

Kot uvod v nameravane obsežne učiteljske premestitve, ki jih napovedujejo iz Beograda, je objavil »Domojub« članek o slovenskem učiteljstvu, ki spominja na najlepše hlapčevske čase, na ono dobo, ko je objestni klerikalizem dušil in teptal vse, kar mu ni slepo ubogalo in ponižno sledilo. Današnja generacija se že ne spominja več one dobe, zato je dobro, da je »Domojub« v svojih izjavah ozve sliko časov dr. Sušteršiča ter pokazal, da so se pač neka imena spreminila, aji da je duh ostal. Ko smo prečitali članek, smo še enkrat pogledali na naslovno stran lista. »V Ljubljani, 2. januarja 1914.« Ne. 1936...

Uvodoma opisuje »Domojub« življenje učitelja pred vojno na Kranjskem kot zavidanja vredno idilo. Plače res niso bile previsoke, zato pa je nekaj dragocenega bila učiteljska stalnost. Nič ne bil premeščen radi svojega političnega mišljenja! Tako pravi radikalni tehnik. Toda na žalost so bile dejanske učiteljske plače pred vojno na Kranjskem najnižje v državi in režim kranjskega klerikalnega deželnega odbora je prirejal prave histerične gonje proti narodno naprednim učiteljem, ki so pokazali politično močnatost. Znani so primeri, da je bil učitelj s številno rodbino v teku šolskega leta trikrat premeščen — iz hriba v hrib.

In kaj pravi »Domojub« o učiteljstvu, ki ima neveljavno zaščito, da se je naš narod dvignil ne le iz teme alfabeta, temveč ga usposobil, da je postal dozveten za višjo nacionalno kulturo, zrel za svojo svobodo? Kako sodi list o močeh in žedah, ki so bili vzgojitelji tudi vse tiste dece, ki tvori danes dozorelo generacijo onega ljudstva, čegar plemenitost in volji se tako hinavsko klanja? »Večina slovenskega učiteljstva — pravi ljubljanski tehnik JRZ — ni nikdar prisluhnila resničnemu glasu naroda, ampak se je postavila vedno v opreklo ž njim. Pri raznih volitvah je večina učiteljstva podpirala vaške močočnjake in oderuhte proti volji staršev... ustanavljala društva in družbe, ki so bile v nasprotju z miselnostjo večine slovenskega naroda (mišljen je predvsem Sokol)... dopisovala v liberalne liste in v njih sramočila pošteno moze in slovensko duhovščino na način, ki ga zaznamuje samo jezik nabolj zavrznenih »pajzelcov«. Kdo se je norčeval po gostinlah in drugod iz naroda? Skratka: slovensko liberalno učiteljstvo je dosledno gradilo vse, kar je bilo najmanj 99 odstotkom Slovencev sveto in nedotakljivo.«

Taki so bili torej moze in žene, ki so pred vojno vzgajali slovensko ljudstvo. In kakšni so danes? »Povojni liberalni učitelj svojo protivladnega stališča ni izpremenil. Na njegovo prizadevanje je postala šola in vzgoja otrok monopol brezverskega svobodomiselstva. Šolske svete so razbili, da so se iznebili zastopnikov cerkve in staršev..., z največjim nasiljem so uvažali med odrasle in šolsko mladino društva (zopet je v prvi vrsti mišljen »Sokol«), ki jih je slovenski narod odločno odklanjal in jih odklanja. Iz šolskih knjig so pometali vse, kar bi cikalno na versko vzgojo, če pa je tu in tam ostala verska drobtinica, pa jo celo smešijo, prirodoslovje tolmačijo v duhu, ki je verskim načelom nasproten, pri pouku zgodovine razlagajo učencem liberalne in socialistične protiverske agitacijske brošure, z nedeljškimi prireditvami in izletni odražajo mladino od cerkvenih dolžnosti, minirajo versko vzgojo slovenskega naraščanja in ogrožajo s tem obstoj naroda in črčave. Iz vrst »liberalnega« (»Domojuba«) hoče seveda s tem reči nacionalnega učitelja, ki je izšlo največ podlih denunciacij proti najodličnejšim slovenskim mozem, napredni učitelji so zlorabljali stanovsko učiteljsko organizacijo in očitali svojim stanovskim tovarišem protidržavnost, če so hodili v cerkev!«

S temi denunciacijami in klevetami pa še ni vse opravičeno. Treba posebej še dokazati, da je skrajni čas priti sistematično preganjanje in ugonabljanje nacionalnega učiteljstva. Zato veliki svobodnjak in demokrat dviga obtožbo proti nacionalnemu učiteljstvu, da »drži s tistimi, ki so sedanji vladi najbolj nasprotni in da »plava še vedno v »Jutrovih« vodah.« Skrajni čas je, da se udari po učiteljstvu ter »onemogoči delovanje vsem, ki mečejo polena visokim ciljem sedanjih državnih gospodarjev in škandal je, da »slovensko ljudstvo še ni prejelo tega, kar hoče in želi... pravih ljubjskih vzgojiteljev po božji in narodovi volji.«

Pisati komentarje k temu izlazu pokvarjenosti in razlage temu klasičnemu spričevalu miselnosti naslednikov nekdanjih gospodarjev iz kranjskega deželnega odbora, bi bilo odvč. Koliko perfidne lažnosti se skriva v »Domojubovem« članku, je razvidno iz ugovorov, da je na primer višji šolski svet obstojal vse do leta 1929. In da je današnja šola in vzgoja zasnovana na osnovnošolskem zakonu od 5. decembra 1929. — torej iz dobe, za katero nosijo gospodarji »Domojuba« direktno odgovornost...«

Velik Rooseveltov govor ob otvoritvi kongresa

Resne besede z onkraj morja

Demokratski narodi morajo preprečiti obstoj in novo uvajanje avtokratičnih režimov, ki ogrožajo existenco malih narodov in mir na svetu

Washington, 4. januarja. o. Po štirime-sečnem odmoru se je včeraj sestal ameriški kongres, čegar zasedanju se pripisuje v vsej mednarodni javnosti še prav posebno važnost, ker ima kongres določiti stališče Zedinjenih držav glede na italijansko-abebinski spor ter sprejeti nov zakon o nevtralnosti Amerike v tej in vseh bodočih vojnah. V ameriški javnosti sta dve struji, katerih stališči si močno nasprotujeta. Ena je za najstrožjo nevtralnost Amerike, ki naj štiti zgolj svoje lastne interese in skrbi za lastno obrambo, ne da bi se

karkoli vmešavala v spore drugih držav, druga struja pa je bolj liberalna in je mnenja, da se Ameriki ni treba ozirati na ostali svet, marveč naj išče povsod le svoje koristi in naj zato ne omejuje trgovinskih odnosov z vojskujočimi se državami. Ker pričakujejo letos v Ameriki parlamentarne in predsedniške volitve, je bila propaganda v obeh smereh precej pod vtisom notranje politike; toda že snočni Rooseveltov govor kaže, kakšna bo bodoča politika Zedinjenih držav.

To je tudi vzrok, da naporci za omejitvev oboroževanja na morju vsa ta leta niso dovedli do nikakega večjega uspeha.

Amerika mora ostati nevtralna

Upam, da sem podčrtal vso težino sedanjega mednarodnega položaja. Te hude in morda ostre besede so upravičene, ker je ta zadeva tako važna za splošno civilizacijo in je v zvezi s tem ogrožen tudi mir Zedinjenih držav. Toda naglašam, le od nekaterih, ne od večine narodov. Mir ogrožajo predvsem oni narodi, ki zgolj iz egoizma skušajo doseči nadmoč nad drugimi. Svet je že doživel tudi takšne čase. Upam, da ne živimo v taki dobi, toda če primerjamo Zedinjene države z ostalimi državami, potem vidimo, da lahko ameriške Zedinjene države igrajo vlogo na svetu le tedaj, če se odločijo za strogo nevtralnost in ne store prav ničesar, kar bi moglo ohrabriti države, ki iščejo sporov in izzivajo vojne. Nasprotno moramo s primerno obrambo za varovati sebe pred vsakim poizkusom morebitnega napada s katerekoli strani in storiti vse, da ohranimo in podpremo one, ki grejo za legitimnimi cilji, ter da s svojim zgledom in s svojo podporo pripravimo druge narode o neobhodni potrebi, da se spet vrnejo k miru in delu ter k mednarodnemu sodelovanju v dobri volji.

Glavna skrb vseh demokratskih narodov mora biti, da preprečijo nadaljnji obstoj in novo uvajanje avtokratičnih režimov, ki pomenijo nevarnost suženstva v notranjosti in nevarnost napada in novih bojnih konfliktov. Politika Zedinjenih držav mora biti politika nevtralnosti napram vsaki državi, ki želi isto kakor mi namreč mir.

Amerika mora zaradi tega storiti vse, da s svojimi produkti ne bo podpirala nobene države, ki izziva in napada ter povzroča vojne zapletljaje. V države, ki se vojskujejo, se mora zabraniti vsak izvoz zlasti blaga, ki jim omogoča vojno.

Ob koncu je Roosevelt izrazil upanje, da bo kongres v celoti odobril njegovo stališče. Vedno je še upanje, je dejal, da ne stojimo na pragu žalostne dobe novega svetovnega klanja; če bi pa kljub temu prišlo do nove vojne, potem je možno za Zedinjene države samo eno stališče: z nepristransko nevtralnostjo izogniti se vsakemu konfliktu, a istočasno skrbeti za dobro obrambo, da ne bomo ne srameni, ne kako drugače zapleteni v novo vojno.

Zbornica je sprejela poslanico Roosevelta z viharim odobravanjem. Seja je bila nato prekinjena in se je razprava o načrtu zakona o nevtralnosti nadaljevala danes.

Roosevelt govori

Po ločenih sejah senata in poslanske zbornice sta se obe zbornici, ki tvorita ameriški kongres, sestali ob 19. k skupni seji, na kateri je predsednik Roosevelt otvoril razpravo s čitanjem obširne poslanice, v kateri pravi med drugim:

Ko sem prišel z voljo ameriškega naroda na mesto predsednika Zedinjenih držav, je ves svet živel v miru in je bilo upravičeno upanje, da se bodo v bodoče urejevali mednarodni spori na miren način z arbitražo posredovanjem in mednarodno razsodbo, o čemer govore mnoge številne mednarodne pogodbe, ki so bile sklenjene po krvavi svetovni vojni. V Ameriki je na vsej črti prodrla politika dobrega sosedstva in ta beseda je meso postala.

Položaj v Evropi

Docela drugačen pa je položaj v Evropi. Od 1. 1930 dalje opazamo, da je tam prenehala dobra volja za mir, zlasti pri nekaterih velikih evropskih državah in narodih. Ameriški narod si mora biti na jasnem, da se v Evropi vedno bolj širi slabša volja in vedno bolj očitna je tendenca, da hočejo nekateri narodi povčeti svoje oboroževanje in očitni nameri, da napadejo druge. So narodi, ki se ne strašijo prevzeti odgovornosti za novo vojno. Položaj je tak, da vsebuje vse sestavine, ki vodijo do žalostre splošne vojne.

Mali narodi živijo v strahu pred velikimi in močnimi

Toda v Evropi je mnogo narodov, zlasti malih, ki so zadovoljni s tem, kar imajo, in ki so vselej pripravljeni, da v mirem in prijateljskem sodelovanju uredijo s svojimi sosedi vse svoje gospodarske in socialne probleme. Tudi vladarji teh narodov zasledujejo odkritosrčno miroljubne težnje svojih državljanov, vendar pa morajo neprestano živeti v bojazni, da lahko vdre danes ali jutri neprijatelj na njihovo ozemlje ali pa, da jih napadejo drugi narodi, ki se nikakor nečejo oprijeti načela miroljubnih sredstev za zboljšanje razmer.

Glavna nevarnost — avtokratični režimi

Danes imamo mnogo razlogov za pesimizem. Bilo bi napačno trditi, da narodi držav, kjer vladajo avtokratični režimi, prežeti napačnega duha, nimajo smisla in simpatij za stvar miru; toda ti narodi nimajo prilike, da bi izrazili svojo voljo, nimajo možnosti, da bi si izbrli demokratski režim, marveč so prisiljeni, da slepo sledijo vsemu, kar jim diktirajo oni, ki imajo nad njimi avtokratiško oblast. So narodi, ki zahtevajo tujo zemljo, ki hočejo morda upravičeno svojo ekspanzijo, a ne morejo potrpeti, da bi svoje zahteve uresničili na miren način. Nasprotno, zahtevajo neupravičeno zboljšanje svojega položaja, ki so si ga pridobili v prejšnjih vojnah. Iščejo novih izhodov za svojo trgovino in nova ozemlja

»Izvajanja »Domojuba« so simptomatična za današnje razmere. Ali gospoda, ki nosi odgovornost za te grdobije, bi se imela vendarle vprašati, kam naj pje tako podivjanost in kaj naj se doseže s takimi apeli na najnižje instinkte. Ali hočejo gospodarje v današnjih težkih časih, polnih gospodarske in socialne stiske, polnih dolžnosti in nalog za očuvanje existence naroda, z uprizoritvijo političnih pokolov zamotiti javnost, da bi se manj zanimala za vprašanja kruha in eksistence in dolžnosti, ki jih imamo v tem pogledu vsi brez razlike.

Zemlja se je vdrila

Miljan, 4. januarja. AA. Pri Valnervijju se je veedla zemlja. Okoli 10.000 dreves je umrlih, 10 hiš na se je podrljo. Cloveških žrtvi ni bilo, ker so stanovalci o pravem času zapustili hiše.

za naseljevanje viška svojega prebivalstva pri čemer rajši apelirajo na instinkte nahujskanih in zaslepelih množic, kakor pa na najviše instinkte mednarodne pravčnosti.

Režimi meča in pesti

Vlade teh narodov so v svoji slepi nestrpnosti prišle tako daleč, da verujejo v neki zakon meča in pesti ter da širijo fantastične pojme o nekem svojem namišljenem poslanstvu nad drugimi narodi. Take nazore širijo zlasti med vsemi onimi, ki so od njih odvlni. Priznam, da te moje besede, ki jih tukaj dobro premišljeno izgovorjam, ne bodo popularne med narodi, ki se zavedajo, da govorim o njih in katerih se bo ticalo to, kar bom še pozneje povedal; toda te moje besede in ta moja čustva bodo naleta na simpatije in razumevanje pri vseh narodih, ki resnično in iskreno žele miru.

Večina narodov hoče mir

L. 1933 sem izjavil, da je do 90 odstotkov narodov zadovoljnih z mejami svojih držav in da so vsikdar pripravljeni še bolj zmanjšati svoje oborožene sile, ako bi na to pristali tudi drugi narodi. To je tudi še danes sveta resnica. Mir sveta in dobro voljo med narodi oviraj samo 10 do 15 odstotkov vsega prebivalstva sveta, kar je tudi glavni razlog, zaradi katerega so doslej propadle vse akcije za razorožitve. Nastopilo je baš nasprotno, v velikih meri se danes oborožujejo vsi narodi na vodi, na kopnem in v zraku.

Novi zakon za očuvanje ameriške nevtralnosti

Pariz, 4. januarja. o. V tukajšnjih dobro poučenih krogih zatrjujejo, da vsebuje novi zakon o nevtralnosti Amerike, o katerem se je včeraj z govorom predsednika Roosevelta pričela razprava v ameriškem kongresu, naslednje podrobnosti:

1. Predsednik Zedinjenih držav se pooblašča, da lahko omeji izvoz blaga sirov in vojskujoče se države, ako smatra, da je ta ukrep neobhodno potreben za očuvanje nevtralnosti Amerike. Seznam tega blaga bo določil predsednik sam. Izvzeta morjejo biti samo živila in zdravila.

2. Pooblašča se predsednik Zedinjenih držav, da prepreči vsak izvoz orožja in vsega blaga, ki je potrebno vojskujočim se državam, in sicer takoj, čim pride do sovražnosti in tudi v vse države, o katerih je možno domnevati, da se bodo pozneje zapletle v vojni konflikt.

3. Prepovedane so vse finančne transakcije z državljani vojskujočih se držav, predsednik Zedinjenih držav pa lahko izjemoma dovoli finančne transakcije izključno trgovske značaja.

4. Vsi ti ukrepi se morajo v enaki meri obvezno in brez izjeme izvajati proti vsem vojskujočim se državam.

5. Za podkrepitev nevtralnosti Amerike lahko izda predsednik Zedinjenih držav od-

lok, po katerem bo nosil vsak ameriški državljan, ki bi vzdruval kakoršnokoli poslovne stike z državami in državljani vojskujočih se držav, sam ves riziko.

6. Ameriški državljan ne smejo potovati na parnikih, ki so last vojskujočih se držav.

7. Ladjam vojskujočih se držav je zabranjeno pristajati v ameriških lukah bodisi v svrhu izkrevanja ali natovarjanja blaga, bodisi v svrhu preskrbe z vodo, živili ali kurivom. Podmornicam je strogo zabranjena vsaka plova v ameriških vodah.

Dodatne določbe

Washington, 4. januarja. o. Predsednik zunanje političnega odbora doma reprezentantov je novinarjem izjavil, da bo treba novi zakonski nečrt o nevtralnosti izpopolniti. V tekst bo treba vnesti še neke odredbe, ki bodo omogočale, da bodo Zedinjene države ostale zveste Monroejevi doktrini. Novi nevtralnostni zakon, po katerem bo prepovedan izvoz orožja in streljiva, bo moral določati izjemo za države Severne in Južne Amerike, če bi se katera izmed njih zapletla v vojno proti kakki državi na drugih kontinentih. Zakon pa bi moral veljati tudi za ameriške države v primeru, da bi se sprie med seboj.

Ugoden vtis v Londonu

London, 4. januarja. o. Poslanica predsednika Roosevelta je napravila v angleški javnosti in v političnih krogih zelo dober vtis. Posebno podčrtavajo listi odstavke, v katerem naglašata Roosevelt, da bodo Zedinjene države storile vse za omejitve oboroževanja in da hočejo doprinceti svoj delež k mirememu reševanju sporov med narodi. Amerika želi ostati strogo nevtralna v vseh vojnah, kjer ne bi šlo neposredno za njene interese. Zaradi tega je Roosevelt izrecno naglasil, da nikakor ne želi olajšati nadaljevanja vojne s tem, da bi omogočil vojskujočim se državam, da se iz Amerike preskrbe z orožjem. municijo in drugim blagom, ki je potrebno za vojskovanje. Če tega ne bi mogel neposredno preprečiti, bo vsaj otežkočil izkoriščanje ameriških proizvodov, zlasti vsega blaga, ki omogoča nadalje-

vanje vojne. Najmanj, kar bo Amerika storila, bo to, da bo omejila izvoz v vojskujoče se države na mero, ki predstavlja povprečno izvoza v dotične države tri leta pred pričetkom sovražnosti. V ostalem podarjajo angleški listi, da sedaj ni nikakega dvoma, da se bo Amerika odločila za prepoved izvoza petroleja. V londonskih krogih se prepričani, da bo ameriški kongres v celoti odobril stališče Roosevelta. S tem bo tudi vloga Društva narodov znatno olajšana.

Kaj pričakujejo v Parizu

Pariz, 4. januarja. o. Ostri toni Rooseveltove poslanice, ki je očividno naperjena proti Mussoliniju, smatrajo tu kot znak,

da je Angliji uspel izvršiti Washingtonu spretne manever; doseglja je namreč, da bo do Zedinjene države v najkrajšem času prepovedale izvoz petroleja in vseh drugih sirovin, potrebnih italijanski vojni industriji. Dejstvo, da se bo prepoved v enaki meri nanašala tudi na Abesinijo, ne izpreminja mnogo stvari, ker prepoved tega blaga za Abesinijo sploh ne pride v poštev. Takoj, ko se bo Roosevelt poslužil pooblastil, ki jih bo dobil od ameriškega kongresa, bo usoda Italije odločena. Anglija bo mogla tedaj izvršiti neomejen pritisk na Italijo in sicer od vseh strani. V Parizu se boje, da bo Anglija to svojo dominantno pozicijo v danem primeru izkoristila tudi proti Franciji. Laval se je doslej trudil, da bi še nadalje igral vlogo posredovalca in dosegel tako likvidacijo italijansko-abebinskega spora, ki je bila kolikor toliko fastna za Italijo, zlasti za Mussolinija. V Parizu ne dvomijo, da bo sedaj Eden odločno nastopil ne samo v Ženevi, marveč tudi v Parizu. Francija se bo morala tedaj definitivno odločiti, ali hoče v bodoče podpirati Anglijo ali pa Italijo. Če bi se Laval odločil za nadaljevanje svoje dosedanje politike podpiranja Italije, potem ni dvoma, da bo doživel porez v parlamentu.

V Italiji se zanašajo na svoje rezerve

London, 4. januarja. o. »Times« poroča, da so v Rimu zaradi poslanice predsednika Roosevelta in predloga zakona o nevtralnosti Zedinjenih držav sicer zelo vznemirjeni, vendar pa zatrjujejo, da tudi poostre sankcij, zlasti pa prepoved izvoza petroleja, Italije ne bo prisilila na kolena. Italija ima še dovoljne zaloge petroleja in premoga, tako da lahko kljub sankcijam nadaljuje vojno proti Abesiniji. Kar se tiče premoga, ga imajo še najmanj za pol leta. Konzum premoga se je z izdanimi ukrepi do skrajnosti znižal. Mnogo je k temu pripomogla tudi v prejšnjih letih izvršena elektrifikacija mnogih železniških prog. Državne železnice imajo za svojo potrebo zadostne zaloge premoga, in prav tako razpolaga tudi industrija z zadostnimi zalogami. Najvažnejše je po mnenju lista, da v Ramu ne mislijo več na to, da bi poostre sankcij proglašili za casus belli. Italija bo poostre sankcij smatrala za neprijazen, nikakor pa ne za sovražnen ukrep. List vidi v tem znak popuščanja, h kateremu bo Italija vsekakor prisiljena, če se bo Amerika posredno ali neposredno pridružila izvajanju sankcij proti Italiji kot napadalcu.

Pred izpremembo nemške zunanje politike?

London, 4. januarja. o. Po vesteh iz Berlina sklepajo, da bo Hitler v kratkem podal zelo važno izjavo o nemški zunanji politiki. Poučeni politični krogi zatrjujejo, da se pripravlja nova izprememba nemških zunanjih političnih smernic. Za enkrat še ni znano, v kakšni obliki in ob kateri priliki bo Hitler podal svojo izjavo, pravijo pa, da bodo obtemem izvršene izpremembe v nemški diplomaciji. Sirijo se verzi je, da bosta sedanja nemška poslanika v Londonu in Washingtonu odpoklicana. Ribbentrop bo bržkone imenovan za poslanika v Londonu ali Parizu, govori pa se tudi o njegovem imenovanju za zunanje ministra. V tem primeru bi se Neurath vrnil na svoje poslaniško mesto v Londonu.

Negotovost londonske pomorske konference

London, 4. januarja. AA. V političnih krogih se razjagajo kot zelo neugoden znak za uspeh pomorske konference, ker v času, ko je bila konference zaradi praznikov odgojena, v nasprotju z dosedanjim prakso ni bilo nikakih neuradnih razgovorov. Razgovorov ni bilo niti o tem, kdo naj pride na mesto bivšega zunanje ministra Hoareja za predsednika konference, in naposled ne kažejo niti izjava, ki so se čule med prazniki na francoskem in na japonskem prav nikakega upanja v uspeh konference.

Velike poplave v Franciji

Pariz, 4. januarja. w. Čeprav je pred 12 urami po vsej Franciji prenehalo deževati, naraščajo reke še vedno ter so poplave povzročile velikansko škodo. Zlasti je trpela ozemlja ob Rhoni in Loiri. Položaj prebivalcev ob bregovih je zelo kritičen. Poplave so poškodovale železniško progno pri Politierju med Parizom in Bordeauxom. Kolodvor — Politierju je pod vodo. Potniške prevažajo v avtomobilih od približno železniške postaje.

Za nadoknado izgub pri sankcijah

Gospodarske konference v Ljubljani — Mednarodni lesni kartel — Revizija trgovinskih pogodb

Beograd, 4. januarja. P. Prihodnji teden bo v Ljubljani konferenca zastopnikov slovenskih gospodarskih krogov, ki se bo bavila posebno z vprašanjem posledic, ki so nastale zaradi sankcij za naše narodno gospodarstvo. Posebno se bo obravnavalo vprašanje slovenske lesne industrije in ukrepov, ki naj vsaj deloma nadoknadijo velike izgube zaradi zastoja lesnega izvoza iz dravske banovine.

Konferenca se bo predvidoma udeležil tudi minister za šume in rudnike g. Djuro Janković.

V Beogradu so prispeli predstavniki mednarodnega lesnega kartela, v katerem so združene Finska, Rusija, Švedska, Poljska, Češkoslovaška, Jugoslavija, Avstrija in Rumunija. Ta kartel je na konferenci v Kobenhavnu določil in porazdelil kontingente za izvoz lesa v l. 1936. iz polednih držav, ki mu pripadajo, in to Finski en milijon standardov (standard je nekaj nad 4 in pol kubičnega metra), Rusiji 950.000.

Švedski 820.000, Poljski 313.000, Avstriji 275.000, Jugoslaviji 168.000 in Češkoslovaški 95.000 standardov. Danes so se predstavniki kartela javili ministru trgovine in ministru za šume in rudnike ter so z njima konferirali.

Vršijo se priprave za spopolnitev trgovinskih pogodb s Španijo in Švico. Vseled sankcij so se gospodarski odnošaji med Španijo in Jugoslavijo znatno spremenili. Španija bi mogla v mnogem oziru nadoknaditi Jugoslaviji italijanska tržišča. Na eni strani kot dobavitelj južnega sadja, oranž itd., na drugi strani pa kot kupec jugoslovenskega lesa. V toku so tudi pogajanja s Turčijo glede povečanja naših izvoznih kontingentov. V kratkem se bodo vršili razgovori za ureditev izvoznih odnošajev s Češkoslovaško. Gospodarski stiki med balkanskimi državami bodo predmet gospodarske konference držav balkanskega spoznavanja, ki se sestane v mesecu januarju.

Zagreb, 4. januarja. Danes je prisel poldele iz inspiciral savsko finančno direkcijo.

Beležke

Opomini slovenskim mačkavcem iz Zagreba

Kakor smo že poročali, se je ponosnečila fuzija mačkavskih listov »Slovenska zemlja«, »Bojovnik« in »Ljudska pravica«. Zagrebški »Obzor« se je sedaj spravil nad »Slovensko zemlja« in piše: Zanimivo je, da »Slovenska zemlja« ponatiskuje članek, ki je že pred delj časom izšel v listu prof. Maštrovića »Dom« pod naslovom »Radičević in Mačkovec«. »Slovenska zemlja« dostavlja, da je »Dom« radičevski tednik, resnica pa je, da je to osebno glasilo disidenta prof. Maštrovića, ki nima nobene zveze z bivšo HSS. Na koncu »Slovenska zemlja« še pripominja, da objavlja ta članek zato, ker mnogim Slovincem politične razmere na Hrvaškem niso dovolj znane. »Slovenska zemlja« skuša na ta način brez potrebe in povoda delati razliko med pristajši dr. Mačka in pokojnega Stjepana Radića, čeprav je dobro znano, da med njimi ni nobene razlike. Zato je tembolj čudno, da objavlja »Slovenska zemlja« take izmišljotine baš sedaj.

Mi smo vedeli vnaprej, da bodo pri mačkavcih in pri »Slovenski zemlji« nastale zmešnjave. Predstavnik konsorzija tega leta je namreč g. dr. Vekoslav Kukovec iz Maribora.

Dve sodbi o demontiranju slovenstva

V svoji polemiki s senatorjem dr. Angelinovičem o hrvaškem vprašanju je zagrebški »Obzor« na naslov dr. Kramerja objavil obzobje, v kateri pravi: »Kako se sklada ideologija integralnega jugoslovenstva, ki jo zastopajo pohoreci in praktični delom dr. Kramerja in njegovih prijateljev v Sloveniji?« »Obzor« toži posebno, da dr. Kramer neprestano zahteva očiščevanje vseh atributov slovenske narodne samobitnosti, da se protivi uvedbi srbsko-hrvatskih učenikov v slovenske šole, da zahteva da naj bodo Slovenci povsod v državi zastopani bolj, nego jim gre po njih številu in da hoče v Sloveniji na vseh položajih izključeno Slovencev.

Kakor je videti iz te ugotovitve, se kaže priložnost demontiranja slovenstva. — ta čudoviti izraz je prišel skoraj že v uporabo — s hrvaške strani čisto v drugačiji luči. Nacionalni ljudem v Sloveniji so njihovi nasprotniki očitali, da hočejo uničiti slovenstvo, da mu streejo po življenju in da bi ga najrajši čimprej likvidirali. Ti neutemeljeni očitki se ponavljajo neprestano v vedno novih verzijah, medtem pa skuša zagrebški »Obzor« predočiti jugoslovensko politiko dr. Kramerja kot borbo za očiščevanje slovenskih narodnih posebnosti, slovenskega šolstva in celo za prekomerni vpliv Slovencev v državi, osebno pa za izključno gospodarstvo Slovencev v dravski banovini.

Res je težko spraviti v sklad naš »Obzorov« in nazor naših lokalnih mirotvorcev o delu dr. Kramerja, vendar ta dva ekstremna dovolj javno govorita, da pravo jugoslovenstvo nikakor ne nasprotuje uspešnemu delu za koristi slovenstva. V vsakem pogledu sta oba nazora nedvomno prav lepo priznanje za pravilnost jugoslovenske narodne in državne politike.

Konflikt v zagrebški JRZ

Za 6. januar je sklicana ustanovna skupščina krajevne organizacije JRZ za mesto Zagreb. Poziv na to skupščino sta podpisala bivši ban Mihalović in narodni poslanec Juro Mikašinić. V zvezi s sklicanjem te skupščine objavljajo današnji listi naslednje izjavo: »V listih je izšel poziv za ustanovno skupščino krajevne organizacije JRZ v Zagrebu z dnevnim redom: Izločitev odbora krajevne organizacije. Da bodo javnost in pristajši JRZ pravilno obveščeni, objavljamo, da gg. Mihalović in poslanec Mikašinić nista pooblaščenata sklicevati kakršnokoli skupščino JRZ, ker v Zagrebu že obstaja legalna od vrhovnega foruma stranke priznana krajevna organizacija s predsednikom Franom Gabrekom ter podpredsednikom dr. Brankom Pelešem in dr. Bogdanom Novakovičem, ki so bili pravilno izvoljeni na ustanovni skupščini JRZ 2. septembra 1935.«

Med zagrebškimi radikali odnosno pristajši JRZ je prišlo namreč do hudega razkola, ker se legalno izvoljena organizacija izjavlja za Aco Stojadinovića, dočim skušajo sedaj ustanoviti paralelno organizacijo, ki bi podpirala dr. Milana Stojadinovića.

Večja ingerenca poslancev JRZ na organizacijo stranke

Ožji klubski odbor poslancev JRZ je imel 3. januarja sejo, na kateri je med drugim sklenil, naj poslanci JRZ v smislu sklepov klubskega plenuma čimprej določijo še po dva člana za vsako banovino za širši klubski odbor. Narodni poslanci naj ostanejo v stiku z izvršnim odborom stranke, naj poročajo klubu o organizaciji krajevnih odborov, o shodih in sestankih, ki se prirejejo zaradi organizacije stranke med prebivalstvom. Poslanci so torej v bodoče neke vrste nadzorni organi nad organizacijami JRZ in referenti za vodstvo stranke.

Nov titular hrvaške cerkve v Rimu

Po smrti kardinala Scapinellija je ostala cerkev sv. Jeronima v Rimu brez titularja. Spričo dejstva, da je bil med tem sklenjen konkordat med Vatikanom in Jugoslavijo, se je pričakovalo, da bo za novega titularja cerkve in zavoda sv. Jeronima imenovan eden izmed jugoslovenskih cerkvenih dostojanstvenikov, predvsem pa kak Hrvat, ker velja ta cerkev za hrvaško ustanovo. Proti vsakemu pričakovanju pa je bil sedaj imenovan za titularja cerkve in zavoda sv. Jeronima nadškoj v Buenos Airesu, Copella, rodom Italijan. Te dni je bil svečano ustoličen kot upravitelj te hrvaške cerkve in zavoda. Ob ustoličenju je imel rektor zavoda sv. Jeronima monagr. Madžerec daljši govor, v katerem je med drugim dejal:

Zavod sv. Jeronima je ustanovil edini papež Hrvat, Sikst V. Hrvatski narod je bil vedno udan katoliški cerkvi in papežu. V svojem govoru je nato našteval številne Hrvate, ki so si stekli zasluge za rimskokatoliško cerkev. V svoji zahvali je nadškoj Copella izjavil, da se je na evharističnem kongresu v Buenos Airesu osebno pričel o udanosti Hrvatov katoliški cerkvi. Na koncu je podelil svoj blagoslov argentinskemu narodu, hrvatskim izseljencem in domovini Hrvatov...

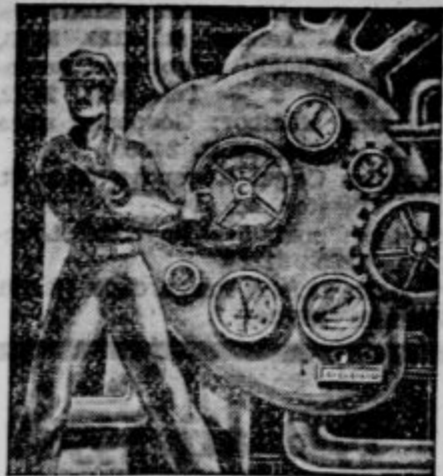
80-100 utripov na minuto

dokaže, kako ogromno delo premore srce. Stalno dovaja kri vsem organom telesa. Krvne cevi pa morajo biti široko odprte, da je delo srca olajšano, da se srce ne pretegne.

Tu pomaga PLANINKA čaj iz pristnih planinskih zdravilnih zelišč. V telesu nastanejo namreč večkrat kakšne zapreke. Spočetka jih seveda ne občutimo, ker posvečamo slabi prebavi in zaprtju pre malo pažnje. Ko pa nastopijo hemoroidi, kožne bolezni, obolenja vsled sečne kisline, prekomerna debelost, obolenja jeter in žolča ali celo popajnenje žil, tedaj pomagata je temeljito čiščenje.

PLANINKA čaj Bahovec je čistilno sredstvo prav posebne vrste. Preskrbi temeljito čiščenje, utrjuje zdravje in daje svežost. — Pijte torej PLANINKA čaj, kajti PLANINKA zdravilni čaj ustvarja kretanje in gibanje.

Zahtevajte v lekarnah izrečno PLANINKA čaj BAHOVEC v zaprtih in plombiranih paketih po Din 20.— z napisom proizvajalca: APOTEKA MR. BAHOVEC LJUBLJANA.

B. S. št. 30077. 24. VEL. 1935

Težave ženske bolnišnice v Ljubljani

Silen naval porodnic in bolnic v preteklem letu — Prostori so nezadostni

Na porodniški oddelek državne bolnišnice za ženske bolezni v Ljubljani je bilo lani sprejetih 2106 nosečih žen. Porodov je bilo 2021 (za 143 več kakor leta 1934, za 965 več kakor leta 1925, in za 1208 več kakor leta 1920.). Tako ogromnemu številu porodnic je bilo mogoče preskrbeti prostor v bolnišnici le na ta način, da se je odzval prostor ginekološkim bolnicam in da so otročnice po večini še sedmi dan po porodu odhajale iz bolnišnice. Pri porodnicah je bilo izvršenih 261 večjih porodniških operacij (20 cesarskih rezov, sedem prerzov sramnega stika, 33 obratov in tako naprej). Od porodnic je umrlo sedem v zavodu, ena pa po transportu na dom. Umrljivost porodnic v zavodu je torej znašala 0,35%, to je daleč pod povprečjem zadnjih 10 let. Mrtvorojeni otrok je bilo 62, umrlo pa jih je 78. Odstotek mrtvorojenih je najnižji v zadnjih 15 letih, odstotek umrlih novorojenčkov pa je nekoliko pod povprečjem zadnjih 10 let. Iz porodnišnice je bilo zdravih odpuščenih 1932 novorojenčkov. Po spolu je

bilo 1094 dečkov in 963 deklet. Dvojčki so se rodili 36krat.

Na gineološki oddelku ženske bolnišnice je bilo sprejetih 1846 gineološko bolnih žen. Umrlo jih je 88, od teh 16 za rakom in 110 za posledicami splava. Izvršenih je bilo 117 gineoloških operacij, med njimi 196 laparotomij (prerez trebuha).

V letu 1936, bo ženska bolnišnica pred hudimi nalagami. Navalu porodnic je že komaj zadostovala. Boda bo v prihodnjem letu še povečala število žen, ki bodo iskale pomoči v bolnišnici. Tako bo skrba za postelje eno izmed najtežavnejših vprašanj, a druga huda briga bo, kako preprečiti nastopanje septičnih infekcij spriču nezadostnih prostorov. Ljubljanska ženska bolnišnica nujno kliče po razširjenju in dolžnost odločujočih činiteljev je, da se tega vprašanja resno lotijo. Gornje številke so zadostan dokaz, da odlašanje kljub splošni gospodarski stiski ni na mestu, saj je za narodno blagostanje prvi pogoj narodno zdravje.

Maček hoče razčistiti odnošaje s srbijansko opozicijo

Med vodstvom zagrebške in beograjske izvenparlamentarne opozicije je sedaj dogovorjeno, da se bo po pravoslavni božičnih praznikih vršil nov sestanek obojestranskih delegatov. V zagrebških političnih krogih pripisujejo temu sestanku veliko važnost, ker smatrajo, da je skrajni čas za razčiščenje raznih vprašanj, o katerih je bilo govora tudi na shodih in sestankih srbijanske izvenparlamentarne opozicije. Pri tem mislijo zlasti na govore ideologa demokratske stranke Milana Grola, ki je razlagal svoje stališče o

raznih važnih vprašanjih, glede katerih ima dr. Maček povsem drugo mnenje. Mačkova okolica smatra, da je treba končno jasno ugotoviti ali se bivša demokratska stranka in bivši zemljoradniški strinjajo s stališčem dr. Mačka, da je hrvaško vprašanje primeren zadeva, ki jo je treba rešiti pred vsemi ostalimi političnimi gospodarskimi in socialnimi vprašanji, ali ne. Od tega je odvisno nadaljnje sodelovanje dr. Mačka s Ljubom Davidovičem in Joco Jovanovičem.

Ali so rovi podkopali hiše?

Vmesna sodba v dolgotrajni rudarski pravdi

Ljubljana, 4. januarja

Pred okrožnim sodiščem se je letos pričel zanimiv civilni proces, ki ima v načelu rešiti vprašanje odgovornosti TPD v primeru zemeljskih udonov nad rudniki, ki ogražajo domačije in posestva. Posestniki, upokojena rudarja Valentin Grčar in Alojzij Jerman iz Podkrajja pri Zagorju sta vložila odškodninsko tožbo proti Trbovelski. Vsak zahteva okoli 90.000 Din odškodnine. V tožbi sta navedla, da sta se njuni hiši do mala porušili in da so nastale večje razpoke na parcelah zaradi rudarjenja, to je zaradi del v rudniških rovih, ki teko pod njunimi posestvi.

TPD je ugovarjala odškodninskim zahtevam, poudarjajoč, da dela v rudnikih niso imela prav nikakega vpliva na poškodovane hiše, poslopja in zemljišča. Poškodbe so nastale zaradi novega plazova-

nja.

Vršli so se mnogi lokalni sodni ogledi. Zasiščena sta bila kot strokovnjaka izvedenca univ. prof. V. Gostiša in docent dr. Nagode. Njuni mnenji sta si nekoliko nasprotovale. Bistveno je bilo, da se dokazne vzročne zveze med poškodbami hiš in poslopj ter rudarjenjem.

Predsednik civilnega senata g. Adolf Hudnik je izdal vmesno sodbo, ki obega nad 26 s strojem pisanih strani. Vmesna sodba rešuje, da smatra sodišče vzročno zvezo med rudarjenjem in poškodbami hiš za dokazano. Razvila se bo zdaj nadaljnja pravda o tem vprašanju. Končno in načelno sodbo o tem vprašanju bo pa naposled izrekel stol sedmorice v Zagrebu in njegova sodba bo pomenje tvorila podlago za odškodninske tožbe. Proces bo predvidoma trajal vsaj še tri leta.

Z abesinskih bojišč

Italijani se omejujejo zgolj na izvidniške polete in bombardiranje abesinskih postojank

Addis Abeba, 4. januarja. AA. Abesinska vlada je izdala poročilo, da so italijanska letala zadnji teden vrгла na pokrajino Makalo 10.000 bomb. Dognano je, da so italijanska letala pri obstreljevanju 31. decembra rabila tudi plinске bombe. Ta dan je bilo od italijanskih bomb ubitih 10 ljudi, med njimi dva civilista, ranjenih pa je bilo 50 ljudi.

V tukajšnjih krogih si pogosta italijanska obstreljevanja razlagajo s tem, da se hočejo Italijani maščevati zaradi abesinskih uspehov na severnem bojišču, zlasti v Tembienu.

Italijanski komunikje

Rim, 4. januarja. AA. Ministrstvo za tisk in propagando je objavilo naslednji komunikje št. 88:

Včeraj so se na eritrejski fronti v osredku Tembienu in jugovzhodno od Makale vršile intenzivne borbe med izvidnimi oddelki. Sovražne skupine smo pregnali iz pred naših črt. Med boji je na naši strani padlo 6 nacionalnih in 2 eritrejska vojaka. Letalstvo je obstreljevalo značne oddelke sovražnih čet, ki so se pomikale proti našim črtam. Obstreljevalo je tudi abesinska taborišča v pokrajini Kafti. Ena izmed naših letel se je v pokrajini Kafti vnelo, pilot in mehanik sta se ubila.

Deževje na somalski fronti

Harar, 4. januarja. V vsej oguadenski pokrajini je nastopila deževna doba, tako da so tako na abesinski, kakor na italijanski strani ustavili vse vojne operacije. Na obeh straneh so si uredili precej utrjene postojanke in čakajo na boljše vreme. Opaža se samo še par italijanskih letal, ki prihajajo na izvidniške polete daleč iz zaledja, kjer deževje še ni nastopilo. Čim se bo vreme zboljšalo, se bo bržkone pričela nova abesinska ofenziva na vsej južni fronti.

Grški oficirji za vodstvo abesinskih tankov

Port Said, 4. januarja. Enajst grških častnikov je z nekim nemškim parnikom potovalo skozi Sueški prekop v Džibuti, odkoder so namenjeni v Abesinijo, kamor so bili pozvani, da prevzamejo vodstvo tankov, ki so jih Abesinci zaplenili Italijanom.

Novi tisoči na potu v Afriko

Port Said, 4. januarja. AA. Od 27. decembra do 3. januarja so prepeljali skozi Sueški prekop v vzhodno Afriko 5.000 italijanskih vojakov in 7.736 ton vojnega gradiva, 169 vojakov in 147 delavcev je potovalo v obratni smeri.

Italijani se bore s strupenimi plini

Port Said, 4. januarja. O. V poslednjih dveh tednih so italijanske ladje prepeljevale v Eritrejo 53 ton strupenih plinov. Kakor vse kaže, nameravajo že pri bodoči ofenzivi v vse večji meri uporabljati strupene pline, da si tako radikalno in nazlo zagotovijo vojaški uspeh.

Važna posvetovanja v Rimu

Zasedanje vrhovnega sveta za narodno obrambo in vrhovnega sveta fašistične stranke

Rim, 4. januarja. O. Ob 4 popoldne se je sestel v palači »Venezia« pod predsedstvom Mussolinija vrhovni svet za narodno obrambo. Zasedanje te vrhovne vojaške instance bo trajalo več dni in je posvečeno kakor zatrujejo položaju za abesinskih bojiščih.

Dopoldne se je sestel v palači Littorio v Rimu tudi vrhovni svet fašistične stranke pod predsedstvom tajnika stranke Starace. Razpravljali so o političnem položaju v

Italiji in o delu stranke v zvezi z akcijo za obrambo proti sankcijam. Opoldne so vsi udeleženci tega posveta odšli v palačo Venezia, kjer so se poklonili Mussoliniju. Tajnik Starace je imel pri tej priložnosti govor, s katerim je v imenu vseh članov stranke in vsega italijanskega naroda izrazil Mussoliniju neomajno vdanost in zvestobo. Popoldne je vrhovni svet fašistične stranke nadaljeval svoja posvetovanja.

Izpopolnitev letalstva v Turčiji

Ankara, 4. januarja. O. Na seji turškega parlamenta so bili odobreni potrebni krediti za reorganizacijo turških letalskih sil. Turški parlament sedaj proučuje razne predloge o jačji obrambi turške obale.

Ogromni izdatki za nemško oboroževanje

London, 4. januarja. O. Laboristični »Daily Herald« je zbral podatke o nemškem oboroževanju in trdi, da so nemški narodni socialisti odkar so prevzeli oblast v Nemčiji, izdali za oboroževanje milijardo angleških funtov šterlingov.

Omejitve nemških potovanj v švico

Berlin, 4. januarja. O. Zaradi finančnih ukrepov švicarske vlade ne bodo več nemške oblasti izdajale nemškim državljanom v bodoče dovoljenj za potovanje v švico.

Pred razpustom španskega parlamenta

Madrid, 4. januarja. O. Današnji seji ministrskega sveta je izjavil ministrski predsednik, da se morajo obdolžitve o nezakonitosti vladnih ukrepov, ki izvirajo iz monarhističnih krogov, smatrati kot atentat proti republiki. Portela Valledares je nadalje izjavil, da je na ministrski seji ponovno obrazložil vso stvar in da so mu ministri izrečno izrazili zaupnico. Upa, da bo stalni glavni odbor parlamenta obravnaval to vprašanje nepristransko in resno in da bo z večino glasov zavrnil vse obtožbe, ki jih je prejel predsednik parlamenta Alba Sicer. Je pa španska javnost v tej stvari očitno na moji strani. Naposled je predsednik vlade izjavil, da bo odlok o razpustu parlamenta v kratkem objavljen.

Današnja številka ima 285 malih oglasov

V švici imajo 30 stopinj

Bern, 4. jan. AA. Nenasdoma je začel pihati močan jug. V kantonu Geronu se je dvignila temperatura v teku 24 ur za 30 stopinj.

ONI, KI MNOGO JEDO IN VELIKO SEDE TER ZARADI TEGA NAJČEŠČE TRPE NA TRDI STOLICI

naj pijejo dnevno po eno čašo naravnega **FRANZ-JOSEFOVE** grenčice, ki jo je treba prej nekoliko segreti. Davno preskušena **FRANZ-JOSEFOVA** grenčica se odlikuje po svojem zanesljivem učinkovanju, prijetni uporabi in se dobiva povsod. Ogl. reg. S. št. 307406.

Novosadska vremenska napoved za nedeljo: deloma dež, sneg v planinah. Ohlajenje.

Zagrebska vremenska napoved za danes: Oblačno, mestoma deževno, zmerno hladno vreme.

Dnjaška vremenska napoved za nedeljo: Izpremenljivo, od časa do časa padavine temperatura bo počasno padla, severovzhodni vetrovi, v ponedeljski noči sneg.

Pokret jugoslovenskih vojnih prostovoljcev

Kako je bila pred 20 leti ustanovljena prva dobrovoljska divizija

Jeseni 1915. je legla strašna mora na srca vseh Slovanov pod tujim jarmom. Ves optimizem je bil na tleh kakor Srbija, ki je bila od sovražne premoči obkoljena od vseh strani in je imela iz ognja edini izhod preko albanskih gora. Vero v bodočnost slovanstva pa so jemali še drugi nesrečni dogodki. Rusija je pretrpela velik poraz in izgubila Poljsko, zavezniki pa so imeli hude težave na vseh frontah. V tej tragični dobi pa se je spet obistnilo, da jugoslovenskemu narodu tudi smrt teše zibelke novega življenja. Baš v dobi, ko se je srbsko vojaštvo in civilno prebivalstvo mučilo na umiku preko albanskih gora, so bili položeni temelji prve divizije jugoslovenskih vojnih prostovoljcev. Bil je začetek svetle epopee junštva in požrtvovanja.

Prvi jugoslovenski dobrovoljci so bili oni, ki so ostali v Srbiji po balkanskih vojnah, in pa oni, ki so prestopili na stran poštenja in pravice iz onih avstrijskih vojaških odredov, ki so bili

na poti v Srbijo že drugi prostovoljski odred, ki je štel 7 oficirjev in 249 podoficirjev in vojakov.

Ker ni bilo upanja, da bi se v kratkem spet uredile zveze med Srbijo in Rusijo, so ta odred iz Renija vrnili v Ekaterinoslav. Tako je bil prostovoljski pokret prekinjen.

Njegovega ideja pa ni zamrla, nego se je v najhujših časih vsidrala in razširila v Odesi. Tam so bili predstavniki srbske vlade Milan Šainović, ki je bil tja poslan zaradi nabave živil za srbsko vojsko, srbski konzul Marko Cemović ter beograjski trgovec Aleksandar Čirković, ki ga je vojna zatekla v Rusiji in se ni mogel vrniti v domovino. V nabavni komisiji, ki jo je vodil Šainović, sta bila tudi major Pejović, ki je opravil intendant-ske posle, in konjeniški major Kovačević. Ta skupina se je lotila dela, da bi se pokret jugoslovenskih prostovoljcev obnovil in osredotočil v Odesi. Milan Šainović je bil novembra 1915 sprejet od ruskega

560 podoficirjev in vojakov. Iz ujetniških taborišč so prihajale le polagoma male skupine prostovoljcev. Prostovoljci so se pritoževali, da so naleteli na neprilicavane ovire, ko so se javili za dobrovoljski pokret in ko so prosili, naj jih čimprej pošljejo v Odeso. Razni poveljniki ujetniških taborišč sploh niso hoteli sprejeti priglasirov in nekateri poveljniki vojnih okrožij, ki so bili nemškega pokolenja, niso hoteli pustiti jugoslovenskih prostovoljcev iz svojega območja.

Večji razmah je zavzel prostovoljski pokret, ko je bil v Londonu ustanovljen jugoslovenski odbor.

Srbski poslanik v Petrogradu Spalajković je v sporazumu s srbsko vlado na Krku 6. januarja 1916 predložil ruski vrhovni vojni komandi naslednje predloge in zahteve srbske vlade: 1. Vsi vojni ujetniki Jugoslovani, ki želijo vstopiti v odred prostovoljcev, naj se pošljejo v Odeso, vsi ujeti Srbi, Hrvati in Slovenci pa naj se zberó v kakki guberniji v sredini ruske države. 2. Stroške pri formiranju prostovoljskih odredov naj prevzame Rusija, dokler ti odredi ne bodo združeni s srbsko vojsko. 3. Začasno poveljstvo prostovoljskega odreda naj se poveri majorju Pejoviću pod nadzorstvom srbskega vojaškega odposlanca polkovnika Lontkijevića. 4. Vse politične zadeve naj se poverijo konzulu Cemoviću. 5. Nadzorstvo nad odredom v Odesi pa naj prevzame načelnik vojnega okrožja, ruski general Ebelev.

Rusko vrhovno poveljstvo je te predloge osvojilo, razen onega dela prve točke o koncentraciji vseh jugoslovenskih vojnih ujetnikov v središču ruske države. Naredbe o vsem tem so bile od ruske vrhovne komande izdane 11. januarja 1916 in je bil ta dan rojstni dan prve divizije jugoslovenskih prostovoljcev v Rusiji. —fg.

Sanitelec 3. polka I. jugoslovenske dobrovoljske divizije v Dobruđži

leta 1914 poslani proti Srbiji. Kakor Čehi, tako so tudi mnogi Hrvati že v prvih bitkah proti Srbiji prestopili na srbsko stran. Mnogo teh prostovoljcev je v Nišu organiziral pokojni senator in zagrebški odvjetnik dr. Ivan Gmajner. Tudi Jugoslovani, ki so bili že v prvem letu svetovne vojne ujeti v Rusiji, so iz svojih taborišč pošiljali prošnje in pozive zastopnikom srbske vlade, naj izpostavejo, da bodo rešeni vojnega ujetništva in poslani na bojišče Srbom v pomoč. Ti pozivi so bili prva oblika jugoslovenskega dobrovoljskega pokreta v Rusiji. Srbska vlada je že leta 1915 poslala v Rusijo svoje odposlance, da bi obiskali jugoslovenske rojake po ujetniških taboriščih. To odposlanstvo so tvorili Mirko Komnović iz Boke, Dušan Semiza iz Hercegovine ter prostovoljci Miličić, Golubić in Rukavić. Ti emisarji so obiskali mnoga ujetniška taborišča in povsod so naleteli na rojake, ki so bili takoj pripravljeni stopiti pod orožje.

Formiranje odredov prostovoljcev za Srbijo je bila kočljiva zadeva za rusko vlado.

V Haagu je bil sklenjen sporazum, ki je vezal vse vojskujoče sile tudi glede oskrbe vojnih ujetnikov. Ruska vlada se je bala, da bi nasprotniki formiranje dobrovoljskih odredov označili kot kršitev haških pogodb. Še bolj pa so se v Rusiji bali represalij od strani Avstrijev in Nemcev, ki so zajeli mnogo ruskih vojnih ujetnikov. Srbsko poslanstvo v Petrogradu pa je leta 1915 vendarle doseglo, da so bili iz vojnega ujetništva osvobojeni oni Jugoslovani, ki so se srbski misliji prijavnili za prostovoljce. Prvi odred teh prostovoljcev je sredino prišel v Srbijo in se je oktobra 1915 udeležil obrambe južne Morave proti bolgarškemu napadu. Ko pa je bila srbska vojska na umiku in so bile preklinjene vse zveze med Rusijo in Srbijo, je bil

carja Nikolaja, ki je prišel inspicirat vojaštvo. Razložil mu je vprašanje prostovoljskega pokreta in car mu je obljubil, da bo ruska vlada predstavnikom Srbije v vsakem oziru pomagala pri zbiranju in organiziranju prostovoljcev. Šainović, konzul Cemović in trgovec Čirković so v prvi vrsti prosili, naj bi se odred prostovoljcev, ki je bil že na poti v Srbijo, iz Ekaterinoslava pošal v Odeso, da bi tvoril tam

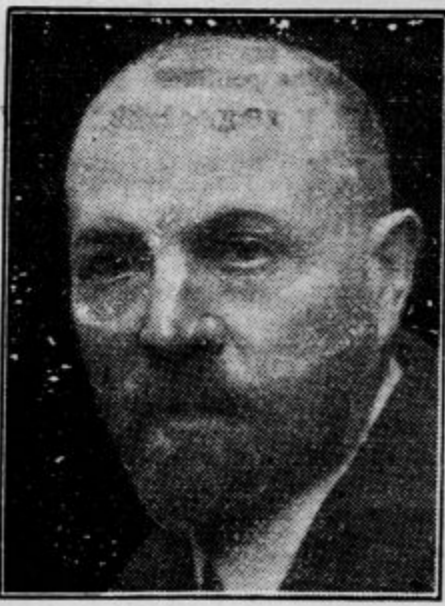
kader legije prostovoljcev. Ta odred — 7 oficirjev, 249 vojakov — je prišel v Odeso že konec novembra 1915.

S Srbijo tedaj ni bilo nobenih zvez. Zveze so bile urejene šele januarja 1916, ko se je srbska vlada nastanila na Krku. Vse, kar so ruske oblasti do tedaj storile, je bilo to, da so poslale odred 7 oficirjev in 249 vojakov v Odeso. Trgovec Čirković je vse te ljudi namestil kot stražarje in delavce v svojih skladiščih. Vojaki so dobili poleg hrane na dan po en rubelj, oficirji pa so dobivali mesečno po 55 rubljev. Za vse te stroške je služil deposit več milijonov rubljev srbskega državnega denarja v neki odeski banki. Dokler ni bilo zvez s srbsko vlado, sta poveljevala prostovoljskemu odredu v Odesi vojda nabavne komisije Šainović in konzul Cemović. Ko je bila dosežena zveza s srbsko vlado na Krku, pa je postal poveljnik prvega odreda prostovoljcev bivši intendant major Živojin Pejović. V začetku leta 1916 je štel odred že 11 oficirjev in

Prof. Anton Dekleva 70-letnik

Ljubljana, 4. januarja. V ponedeljek bo praznoval svoj 70. rojstni dan upokojeni profesor g. Anton Dekleva. Rodil se je v Vipavi kot sin strojne obrtniške družine. V Ljubljani je dovršil učiteljski pripravljalski tečaj, leta 1887 pa z najboljšim uspehom učiteljske

v Kopru. Ves se je posvetil godbi in petju. Kot pevec in glasbenik si je z naderjenostjo in vztrajnostjo že na učiteljsko prilobil toliko znanja, da ga je zavod še kot dijaka zadnjega letnika namestil za učitelja petja, ker ni bilo strokovnega učitelja. Na zavodu je ostal tudi po maturi. Poučeval je tudi glasbo na vseh treh oddelkih — na slovenskem, hrvaškem in italijanskem. Njegova naderjenost in znanje so cenili vsi predstavniki, posebno pa tedanji šolski nadzornik za osnovno šolstvo na Primorskem vitez Klodič, ki ga je vspodbujal k nadaljnemu študiju. Leta 1891 je položil na Dušanu z najboljšim uspehom izpit iz glasbene stroke tudi za višje šole. Po izpitu je bil imenovan za stalnega učitelja glasbe na učiteljsko v Kopru. Nekateri zagrizeni Italijani so mu sicer nasprotovali, a vse to ga ni spravilo

Ne kupujte enostavno milo —

... z imenom „Schicht“ in varnostno znamko „Jelen“ na rdečem ovitku.

SCHICHTOVO Terpentinovo milo

domoči izdelek

... ampak izrečno pristno zahtevati!

iz ravnotežja. Njegova stroga pravičnost objektivnost in dobrončnost ga je priklopila neke gojence, temveč tudi prebivalstvu brez razlike narodnosti.

V Kopru je ostal do leta 1897, ko je bil kot učitelj glasbe premeščen na ljubljansko učiteljske. Dobil je profesorski naslov in deloval je 27 let do svoje upokojitve l. 1924. Vedno je bil iskren in ljubezniv stanovski tovariš, gojencem in gojenkam pa najboljši učitelj in očetovski prijatelj. Požrtvovalno je vodil tudi razna pevka društva. Delaven in skromen ni hrepenel po časti, politično se ni udeleževal, kazal pa je vedno svoje napredno mišljenje. Te-

sno prijateljstvo ga je vezalo s pokojnim istreskim rodoljubom Vokoslavom Spinčičem. V svojem življenju je moral prestati marsikaj bridkega, a je vse prenesel z zgledno močnatostjo. Med vojno bi bil zaradi svoje narodne zavedenosti skoraj prišel na Suhi bajer po osumljeni denunciaciji, ki je bila zagrešana od strani, od kate re bi nihče ne mogel kaj takega pričakovati. V značajnosti in narodnem duhu je vzgojil tudi svoje štiri otroke. Duševno in telesno zdrav in čil obhaja svoj jubilej v svojem domu na Ježici. Prijatelji in znanci želijo, da bi zdrav in srečen ostal do skrajnih mej človeškega življenja.

Tako smo lani vedrili in oblačili

Lansko vreme je bilo zmerno, brez nalivov

Meteorološki zavod zbira že od prevrata sem točne vremenske beležke za posamezne dneve in mesece v letu. Hrani jih za Ljubljano, kakor tudi za podeželje, kjer je po mnogih krajih organizirana vzorna opazovalska in poročevalska služba. Zanimivi in poučni so podatki o padavinah za preteklo leto v primerjavi z letom 1934.

Ljubljana in okolica, ki spadata v ljubljansko padavinsko območje sta lani imeli dokaj suho leto, ki je bilo v primeri z drugimi leti skopo na padavinah. Letni padavinski povprečnik znaša za Ljubljano 1410 m/m, lani je padlo 1525,7 m/m dežja, predlamskim pa celo 1784,3 m/m. Lani smo imeli 173 deževnih dni, predlamskim 179. Preteklo leto je bilo drugače v pogledu mraza prav zmerno, kajti najnižja temperatura — 17,6° C je bila v februarju, ko je druga leta mraz močno pritiskal ter je dosegel celo 1. 1929. kar — 34° C. Vročina pa je lani na Vidov dan beležila kar 38° C nad ničlo. Kaj takega ni zaznamovala Ljubljana že 10 let nazaj!

Lani v januarju je ves mesec v 19 dneh padlo le 53,3 m/m padavin. Smežilo je 12 dni. Za smežarje je bil lanski januar prav idealen. Letos v 4 dneh je že padlo 55,9 m/m dežja. Pa tudi drugi meseci kažejo za lani nenavadne padavinske spremembe. Junij, ki je zaznamovan kot mesec II. najvišje padavine, je imel lani le 26,8 m/m dežja, nasprotno predlamskim 297,7 m/m. Oktobar je dal 243,1 m/m dežja največ v letu, predlamski oktober samo 111,1 m/m. Lanski december je

bil prav snežen, predlamski pa je bil popolnoma brez snega.

Deževje zadnjih dni je povzročilo, da so mnoge reke zalile struge do vrha, nekatere so se, odtokom njih pritoka, že razlili po njivah in travnikih. Ljubljana je od Vrhnike nizdol poplavlja barjanski ravan. Stanje Ljubljane pri Večah je doseglo že 2 m nad normalo. Poplavna ravan pri Zalogu je pod vodo. Polje pri Planini na Notranjskem je spremenjeno v veliko jezero, ki bo najbrž ostalo čez zimo. Cerinjsko jezero je prav tako zvrhan.

POD POKROVITELJSTVOM NJEGOVEGA VELIČANSTVA KRALJA PETRA II.

11. I. 1936 - OB 20. URI - NA TABORU

XV. SLOVANSKI VEČER

Burne dogodke napoveduje slovita pariška prerokovalka Malnatijeva

Urednik uglednega pariškega »L'Intransigeant« ojavlja v petkovi številki pogovor z znano francosko prerokovalko gospo Malnatijevno, ki je znana po svojih točnih napovedih, še bolj pa po svoji nedostopnosti. Prinašamo kratek izvešček:

Gospa Malnatijeva, naša najbolj znana svetovalka je spet izpregovorila.

Leta 1910., ko jo je neki zobni zdravnik zdravil, je začela popisovati v podrobnostih svetovno vojno. Njen zdravnik — še zmeraj živi — je bil prepričan, da ima opravka z blazno žensko.

Po prevratu jo je prišel neki bodoči kralj petkrat vprašat za svet. Prišel je v spremstvu dveh policistov, ki sta jo prosila, naj ne pusti vladarja čakati. Toda kralj je moral čakati, da so prišli na vrsto siromašni ljudje, ki so se že pred njim znašli v stanovanju prerokovalke.

In koliko bodočih vladarjev, politikov, sinov in hčera diktatorjev jo je vpraševalo za svet in jo izprašuje še danes. Go-

spodarska stiska Združenih držav? Napovedala jo je tri leta naprej z natančnimi podrobnostmi...

In ničesar ne bere ta ženska, nobenega dnevnika. Nikoli ne gre v kino. Edina njena zabava je gospodinjstvo. Skoraj si ne moremo misliti bitja, ki bi se manj brigalo za dogodke po svetu kakor ona. V zasebnem življenju ne kaže prav nič sposobnosti, ki jih skriva v sebi. Prijazna je, preprosta, smeje se rada...

In vendar sem se vzlic temu obotavljal, ko so mi naročili, naj vprašam gospo Malnatijevno o dogodkih leta 1936. Kajti ta ženska, ki je po rodu Bretonka, je poročena v Italijanom, ki je sicer že napol Francoz, vendar pa tudi vnet italoofil, da ne skriva občudovanja za večino reform italijanskega diktatorja...

In vedel sem, da bo morala gospa Malnatijeva govoriti največ o Italiji...

Dobil sem jo med nekaterimi znanimi Parižani, ki so čakali, da jim bo svetova-

la v raznih zasebnih zadevah. Zgodil se je čudež. Sprejela me je takoj in spustila sva se v pogovor. Brez kakšne priprave mi je začela pripovedovati:

Leta 1936. bodo začeli pri nas z istim kakor leta 1922. in 1923... Živiljski stroški se bodo v marcu zmanjšali. Nobenih političnih finančnih skandalov ne bo. Ječe ne bodo imele toliko gostov, kakor doslej.

Zveza med Rusijo in Francijo... Počasi se bo začela oživljati delavnost v Angliji in Ameriki. V Franciji bo nekaj mrtvih, ki pa jih ne bo vredno objektivati...

V Franciji se bo vlada izpremenila januarja ali februarja (gospa Malnatijeva mi je pripovedovala to 27. decembra, prav tedaj, ko se je začela v zbornici velika debata o zunanji politiki), druga izprememba vlade pa bo maja. Padla bo takt. ko bo konec brezposelnosti — saj se je že dosti ljudi odvadilo dela — in se bo začel skoraj splošen štrajk, ki bo malone revolucija.

Abesinska ekspedicija se bo končala v pesku, brez dobička za enega ali drugega vojskovalca. Brez zmage za Italijo. Nasprotno, Italija bo zaradi svojih bolj zapletenih gospodarskih vprašanj prišla iz boja bolj preizkušena, kakor črna cesar-

stvo. Premirje se mora skleniti pred marcem. Še bolje bi bilo, če bi ga sklenili pred koncem januarja, sicer vidim strašno žalost v Mussolinijevi družini in upor v njegovi državi... Sreča se v zadnjih štirih letih čedalje bolj obrača od Mussolinija. Še celo drugim prinaša on nesrečo, priča temu je kancelar Dollfuss. Sicer pa bo palača, kjer prebiva on, usodna za vse, ki bodo tam stanovali.

Bojim se, da bo samo smrt prisilila tega diktatorja, da se umakni. Kadar bodo v Italiji mobilizirali, kakor leta 1915., bo za njega konec vsega in v Rimu revolucija... Trajala bo samo nekaj dni. Kralj bo težko preizkušen, toda monarhije se ne bo nihče dotaknil. Na prestolu vidim njegovega sina, zelo simpatičnega človeka.

Ne bojim se rumene nevarnosti. Nekatere ženske, ki imajo dovolj soli v glavi, bodo v Franciji imele veliko vlogo. Razstava leta 1937. bo srednje uspešna: ovirala jo bo epidemija... Prav tedaj bo neko odkritje v tehniki (nekaj kakor izboljšana železnica, ki bo preprečila vsako nesrečo) izboljšalo promet...

V Španiji se bo kraljestvo v nekaj mesecih obnovilo... Gospod Laval ne bo podal ostavke, dokler ga ne bo parlament

prisilil. Njegovo ministrstvo bo padlo v šestih tednih. Nemčija si želi trgovske in politične zveze s Francijo. Kniza bo zapustila našo državo... Avstrija bo mima. Zveza med Francijo in Anglijo tesnejša. Tišina nad morji, mir v Evropi.

To leto bo slabo za nekatere diktatorje...

Bojim se, da bo eden izmed njih izgubil sina (zastavnega, precej velikega fant), ki se bo ubil z letalom, in zeta, ki bo hudo ranjen in nakažen, zeta, ki si ga je bil izbral za naslednika in ki se bo tudi ločil. Ti dogodki bodo še bolj zmedli voditelja ljudstva. Njegov konec bo tak, da se bo ubil, ali pa da ga bodo ubili drugi, ker se ne bo hotel umakni.

Neki drug diktator bo postal manj nevaren. Njegova zvezda bo nehala blesteti. Tudi um mu bo opešal. Nazadnje ga bodo ubili.

Abesinija bo ostala neodvisna. Neguš bo izgubil prestol. Njegovi otroci so zelo ljubki Eden njegovih sinov, zelo razumen mož, bo imel veliko oblast.

Prerokovanja gospo Malnatijevno so kar nekoliko preveč krvava. V koliko se bodo izpolnila, bomo seveda lahko videli šele leto ocesel.

Ko so še ladje plule po Savi

Kmalu bo preteklo sto let, odkar so utihnila brodniška vesla — Poslednji živi spomini na prigode zasavskih brodarjev

„Hej, hej! Kako čas beži!... Je zaključilo svoje pripovedovanje dobi znanec, stari zasavski gospodar Štamfar, ko sva besedovala v njegovem ljubeznem domu nad penoče se Savo o starih časih, ko na še soteske še niso motili piski drdajočega vaka. Zamaknila sva se v pisano obdobje preteklih stoletij, ko so služili brodarji pa tudi kmetje svetle tolarje s prevažanjem po Savi. Brodarji so veslali po raznovrstno biago daleč doli na Hrvaško, kmetje pa so vlačili z volmi težke tombaše — kakor so imenovali savske ladje — po reki navzgor.

Nakogar ni več med nami, ki bi bil še sam pričeval taktatnega vrvenja, saj bo preteklo v kratkem sto let, odkar so utihnila vesla brodnikov in pokli bčev: ves ta truse je pregnala z naše reke že prva lokomotiva, ki je prisopihala po ozki železni cesti leta 1849. Na žalost umirajo že tuji ustna izročila o pisanih dneh, ki so jih doživljali taktat naši kraji. Obilo romantične se je dogajalo tedi in treba je hiteti, da jih otmemo pozabi našim najstarejšim Zasavcem, ki pomnijo še mnogo kaj o starih zlatih časih iz pripovedovanja očetov in stricov.

Eden takih živih kronik je Štamfar. Njegova gostilna je poznana vsem številnim obiskovalcem Svete Gore. Ob povratku si podpreš pri njem dušo in telo. Pri Štamfarjevih je Bog ven roko molil že v brodarških časih, zato je še prav posebej povežana z zgodovino naše soteske.

V Renkah se zvonili na čast sv. Miklavžu — s košem

Renke pozna vsakdo, kdor je kdaj vtaknil nos v Zasavje. Mimo pelje pot na Poljski in na Ostrze, pa tudi v Konjšico, kjer je župnikoval in pesnikoval Tone Medved. Renke so prav posebno znane sedanjim kajakašem, ki se prepustajo Savskim brzicam in hite mimo te majčkene, k Savi stisnjene vase. Kakopak, da so bile Renke stari brodarjem še prav posebno v časti. Tam stoji še iz tistih dob igračka, isto majčkena cerkva, posvečena sv. Miklavžu, zaščitniku brodarjev in vseh tistih, ki se odpravljajo z doma po vodnih poteh.

To staro brodarstvo vasje ugledaš za hip tudi iz vjaka nekdanj in erodini med Zagorjem in Savo. Le dvoje, troje hiš je raztresenih okrog cerkvice. Prav zaradi svojega božjega hrama so Renčani često žrtve hudobnih zbadiljivk. Dolgi jeziki — in kje jih vendar ni, kar naj bo Renčanom v tolažbo — so raztrosili v svet zgodbo o njihovem izginotem zvonu.

V zvoniku so imeli sja majhen zvonček, ki je opominjal Renčane pa tudi mimovožeče ladjarje h deju, jelu in molitvi. Pa se je zgodilo, da je nekdo vlekla skozi sotesko huda in ostra burja, zvon se je odvezal in ga je vrglo skozi line. Renčani

so bili v veliki zadržki. Zvona niso našli denarja za novega da tudi ni bilo. In v stiski si je znal pomagati nek domačin. V cerkvene line je obesil prazen koš in nanj hodil udarjat, kadar je bilo treba zvoniti. O čudnem zvonilu se je kmalu razneslo vsepovsod. Da je šla govorica o novem renškem zvonu naglo po Savi na vzgor in navzdol, so poskrbeli brodniki. Koš namsto zvona so štel Renčanom v spoditko in Renčani so tonili v stamoti vse dotlej, dokler niso obesili v line stafo zvonilo.

»Staro zvonilo? vprašujete... Da! Pogrešani zvon je našel ob neki priliki mezarjar hlapce, ki je kosil koprive okrog cerkvice. O tej istoriji pa nikar ne sprašuje v Renkah, kjer imajo krepke pesti še danes.

Beli slap — brodniški pekel

Skozi vse leto po Savi seveda ni bilo mogoča plovba. Nizko vodno stanje je oviralo potovanje, kajti tedaj so se prikazale v strugi ostre skale. V soteskah se jim ob suhi eploh ni bilo mogoče ogniti. Colnu in colnarjem je bil zapisan gotov konec, če so jih vodni vrtnici zasukali med skale. Na pot pa tudi niso mogli ob vod, kajti poplave so bile hude nasprotnice colnarjskim veslom.

Med najbolj nevarnimi predeji je bil Beli slap. Njegove brzice pa so se danes najbolj huda preizkušnja za kajakaše. Mnoge zasuhe... kajak odnese po strugi, pomersočeni veslač pa si želi čim prej na suho.

Večkrat je bila vožnja po reki tudi za dalje časa onemogočena. T-krat je bilo v naših krajih hudo. Kmetje še niso bili ta ko večji poljedelci kakor danes, zato živijo niso pridelali za vse leto. Na pomlad se je začela čestokrat lakota, če ni bilo hitro adrešnih colnarjev z žitom iz Hrvaške. Ob neugodni vodi so prihajali hribovski prebivalci iz Košice, Poljsnika, Tep in drugod v dolino zama pričakovati colnarje.

Stari viri pomnijo veliko nesrečo, ki se je zgodila prav na tem mestu v januarju 1686, torej točno pred 260 leti. Po reki navzdol je vozila velika ladja naložena z mlinskimi kamni. Na ladji je pa bilo tudi nekaj potnikov, med njimi dve ženski. Tiste čase so služile ladje tudi za potniški promet. Ladja in tovor sta bila last nekoga gorenskega bogatina. Skozi našo sotesko je potoval prvič, zato še ni poznal nevarnih mest. Ker na vsem Gorenskem ni nikjer tako nevarnih mest, kakor so med Litijo in Zidanim mostom, se je mož Prusnjaka pri Zagorju. Nato so zavozili v preveč zanesel, da se mu ne bo zgodilo nič hudega. Colnarji so prišli srečno do vrtnice. Ladjo je zasukalo in metalo, da je brzice pri Belem slapu. Še preden so se do se je bal smrti. Komur je ostalo še kaj žita, je delal taktat lahko bogate kup-

mošli izogniti nevarnosti, so jih potegnili odkakovala kakor žoga. Sunki so prevračali tudi tovor in mlinski kamni so zdrobili ladjo na drobne kose. Moški so se rešili iz valov, ženski pa sta utonili.

Od taktat so postali ljudje pred Belim slapom še bolj previdni. Po navadi so zdaj vsi izstopili že malo prej, ladjo so privežali na vrvi in jo polagoma spuščali navzdol po nevarnih šumecih in razpenjenih stopnjicah.

Ko je divjala lakota v naših krajih

Sila žalostno je bilo tiste čase po naših kmetijah, ko jih je mikastila lakota. Vsakdo se je bal smrti. Komur je še ostalo kaj žita, je delal taktat lahko bogate kupce. Štamfar mi je pravil, kako je prišel neki Koščanec do obsezne njive, ki ji še danes pravijo Memik. Taktatni posestnik je bil zaradi pomanjkanja živeža že ves izstradan, žrtvar se je pripriplazil k bogatemu sosedu, ki je imel v kašči še precejšen kup žita.

»Sosed, posodi mi mernik žita«, je prosil izstradan vasčan.

»Kdo bi posojal v teh slabih časih, ko pa ni nič več, kdaj bo boljše!« Ga je odpravil trdosrčni od hiše.

Izstradanec pa se le ni dal odpraviti. Prosil je in prosil, obetal, da bo vrnil v jeseni, če ne prej. Bogatin pa se ni dal omehčati.

V joku je izstradanec poslednjo ponudbo: »Daj mi mernik žita in dam ti zanj njivo, ki meji na tvoj grunt.«

Sele tej zapeljivi ponudbi se je bogatin uklonil. Seveda je bil lahko vesel, saj je pridobil za mernik žita toliko sveta, da se nesejal nanj po dva mernika žita.

Grunt je dal za dva hlebca kruha

Podobno zgodbo pomnijo se v zavretniški dolini pri Litiji, izvira iz časov, ko je v grmaški soteski divjala huda lakota. Ljudje so umirali. V hrivih nad Zavrstnikom je živel premožen kmet, ki je imel obilen grunt. Vendar mu zemlja ni tisto leto prav nič zalegala, saj ni imel doma niti kosčka kruha, niti moke. Ves obupan se je podal v dolino, da si preskrbi vsaj kak grizaj. Pa je njegova pot bila za zaman. Ladjarjev, ki so odrinili na Hrvaško po rešeno žito, še ni bilo domov. Visoka voda jim ni dopuščala, da bi se vrnili. Na povratku domov pa je zvedel gruntar, da neki bogatin prodaja za skopo ceno živež. Podal se je k njemu in ga prošil za božjo voljo, naj mu odstoji hleb kruha, ki mu ga bo ob priliki bogato povrnil.

Njegove prošnje so bile zaman. Niti tedaj se ni udal trdosrčni kmet, ko mu je gruntar ponudil v zamenjavo za tri hlebce kruha svoje posestvo. Naposled sta zbatantala za dva hlebca kruha.

Ni bilo niti sina — niti žita

Iz hudih dni med našimi Zasavci pa pomnijo stari ljudje še ta dogodek, ki se je primeril pred mnogimi desetletji na Bregu, majhni vasiči blizu Litije. Tisto leto je trpela zaradi lakote vsa okolica z Bregom vred. Veak dan so hodili ljudje na obrežje pričakovat domačih colnarjev. ki so odšli proti Zagrebu po živila. Tudi stara Korajzkova, ki je imela med brodarji svoja edina, je nestrno pričakovala njih povratek. Gospodar je dal vsakemu brodniku po uspehi vožnji za plačilo vagan žita — precejšna mera, veljavna v tistih časih.

Ze je sporočil neki sel, da se bližajo skozi Renke brežanski colnarji. Ker je pa le predlogo ni bilo domov, so postali Brežani nestrni. Nekaj mož je šlo brodarjem nasproti. V Renkah pa so zvedeli žalostno vest: brežanska ladja je potonila z vsem tovorom in veslaji. Z žalostno novico so se vrnili domov. Stara Korajzkova se je obupana skrušila in se topila v solzah. Domačinom, ki so jo hoteli tolažiti, je hlapala sestradena starca: »Kaj Francelj, kaj moj sin, ojoj, ojoj, zdaj tudi vegana žita ni!«

Zanimajo me je, kako so prav za prav rekalji vitezom na savskih brzicah. V knj-

grah in Metih čestito različne nagive. Pravi jim colnarji, ladjarji, brodarji pa tudi brodniki. Te dni sem pobral o tem Loknarjevo mamo, ki je med najstarejšimi Litijankami in je stopila prav ob novem letu v 81. leto. Ona trdi, da so rekli vedno in samo brodniki. Druga izraza v naših krajih niso poznali. O tem priča tudi izraz: brodniški hlebec. Tako imenujejo ponekod še zdaj ogromne hlebce kruha v spomin na čase, ko so pekli velika krušnata koleca za dolgo potovanje. Brodniški hlebec so izdelali odhajajočim ob slo-

vesu. Vsega je bilo taktat dovolj sozja in vriska. Domači so se od očetov in bratov poslavljali, saj kdo bi vedel, če se bodo še vrnili, ko pa je Sava muhasta in je zahčevala že obilo žrtve. Brodniki so si z vriskanjem dajali Korajzo.

Na bregu so stali domači vse dotlej, dokler ni izginja ladja za ovinkom. Tako pomni naša Loknarica, kakor so ji pripovedovali domači. Priča teh dogodkov seveda ni bila niti ona, je pa med redkimi, ki nam še sporočajo ustno izročilo izprečastolejta. Jože Zupančič.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24

Danes ob 3., 5., 7.15 in 9.15 uri predvajamo vefilm

SEQUOIA

Zgodba, kako sta jelen Malibu in gorski lev Gato postala prijatelja. To ni film, to je odkritje — je največji film kar jih je do sedaj ustvarila industrija.

Predprodaja od 11. do pol 13. ure. Rezervirajte vstopnice!

PREMIERNI KINO

Ljutomerčan hoče biti zaščiteno Današnje stanje vinarstva v ljutomerskem srezu

Ljutomer, 4. januarja

Zadnji čas smo čitali v »Jutru« 3 članke, ki so se bavili z vinogradniškimi vprašanji. V njih nastopa dopisnik, ki nam ni znan, dokaj avtoritativno, nam daje nauke in postavlja trditve, ki bi jih vendar trebalo postaviti na pravo mesto. V enem teh člankov hoče dokazati, da je vsa trgovina z ljutomerskim vinom osredotočena v Ormožu in zraven dela reklamo za vinski sejem, ki je bil v Ormožu 18. p. m. prirejen od tamošnjega kletarskega društva. V Jutru 27. p. m. pa nam je dopisnik dajal nauke, ki jim ne moremo priznati, da so povsem pravilni.

Ča. Ta akcija pa, kakor se iz dopisa v »Jutru« vidi, gospodu dopisniku iz Ormoža ni po godu.

V koliko bo zaščita ljutomerskega »korista« ali ne, to danes ne vemo, ker do danes se nimamo zaščitnega nobenega imena po zakonu o vinu. Kedar bi ta akcija uspela in ali zaščito dosežemo, še tudi ne vemo; vemo pa zagotovo, da nam zaščita ne more škodovati.

Vinarski okoliš med Ormožem in Ljutomerom obsega dobrih 2000 ha pod vinsko trto stoječe zemlje. Vmo, ki v tem okolišu zraste, ima ljutomerski tip in se imenuje kratko Ljutomerčan in to gotovo že mnogo več, kakor 100 let. Ko še ni bilo modernih prometnih sredstev in seveda tudi železnice ne so naši predniki vozili v Srednje in na Gornje Stajersko prodano vino zvozilo preko Ljutomera. Voznike so v onih krajih imenovali »Luttenberger« in tako se je vino, produkt vinogradov imenovanega okoliša, katerega so ti vozniki pripeljali tudi imenovalo »Luttenberger«. In to ime je ostalo.

Če dopisnik govori o nekonkurenčnih cenah ljutomerskega vina, bi pripomnil, da se je izvrstni letnik 1932 v Ormožu plačeval v jeseni 1935. od 1.50 Din naprej in da se je letošnji letnik plačeval in se plačuje od 2.50 Din naprej, so take cene gotovo konkurenčne.

Kakor nobeden drugi vinski okoliš, smo mi izgubili vsa konzurna središča; ostala so namreč v Avstriji. Iskali smo novih odjemalcev. Dobra konjunktura prvih let po vojni je povzročila, da nismo imeli težav s prodajo, ker so se vsa naša vina potrošila skoraj brez izjeme v Sloveniji in to po dokaj primernih cenah.

Da so vina v našem okolišu kot samostojna neporabna, se pa zgodi zelo redko. Zanjde tako leto je bilo 1922, pa tudi taktat so bila le nekatera vina za takojšnji konzum prešibka.

Čimbolj je padala konjunktura v vseh gospodarskih panogah, čimbolj so se krčili dohodki potrošatev, tembolj so se začela iskati cenena vina in tem manj se je gledalo na kakovost. V kolikor je trgovina začela pribavljati cenejša vina v drugih vinogradnih predelih naše države, v toliko pa ni zginito priljubljeno ime »ljutomersčan« kot označba vina, v katerem pa ni trohice ljutomersčana.

MATINEJA KINA UNION
Danes in jutri ob 10.30 dop.
po Din 4.50

NE POZNAM TE A LJUBIM TE!
Opereta!

Magda Schneider — Willy Forst

Naš vinski okoliš je izgubil inozemska tržišča — nima nobenih posebnih konzurnih središč v bližini in izgublja še domači vinski trg. — pri tem se pa vsepovsod prodaja »ljutomersčan«.

Objekt za produkcijsko zadružo za 100 ha vinogradne površine bi pač zahteval še investicije do 1 milijona dinarjev, kar bi odgovarjalo 1 Din daleč na trs; to pa je pri teh razmerah nezmožljivo.

Umljivo je, da iščemo vinogradniki tega okoliša pota po katerih bi našli vsaj malo odnomoči.

Manj koristni, ali pa celo nobene pa nima mali vinogradnik od trgovskih zadrug, če se tudi imenujejo vinarske, ki imajo svoj sedež v eni banovini, člana pa med drugimi, tudi 5 do 600 km daleč v drugi ali pa celo v tretji banovini.

Med drugim je precej splošno naslednje naziranje: da če bi bil ves ljutomersčan, ki se kot tak v Jugoslaviji prodaja, re iz ljutomerskih gor, bi ne bilo v tem četudi zelo obširnem vinskem okolišu, prodajne krize.

Manj koristni, ali pa celo nobene pa nima mali vinogradnik od trgovskih zadrug, če se tudi imenujejo vinarske, ki imajo svoj sedež v eni banovini, člana pa med drugimi, tudi 5 do 600 km daleč v drugi ali pa celo v tretji banovini.

Posledica tega je, da se je počela skicja za zaščito imena »ljutomersčan«, kakor to zakon o vinu in pravilnik k njemu omogo-

Kar se tiče majhnega spora zaradi imena tega okoliša, zadeva ni tako huda. Naj se že imenuje »ormoško-ljutomerski«, ali »ljutomersko-ormoški«, to ni bistveno, saj vsakdo ve, kateri okoliš je pod enim ali drugim nazivom misljen.

Današnji brodarje — s kajakom — v savskih brzicah

XXI. DRAŽBA KOŽ DIVJADI NA VELESEJMU 27. JANUARJA 1936.

Pošljite nemudoma biago na naslov: Ljubljana „Divja koža“ Velesejem.

Mariborsko gledališko pismo

Maribor, 4. januarja

Dva momenta sta se na splošno pokazala pri zadnjih uprizoritvah mariborskega gledališča. Na eni strani intenzivna prizadevanost ansambla, ki je na vsak korak izkazal, s koliko ljubeznijo opravlja svojo gledališko kulturno delo, ki ga bo mogel pravično oceniti le oni, ki bo upošteval pčlost ansambla. Toda ljubezna od odra, vztrajna marljivost ter idealizem premorejo marsikaj. Na drugi strani pa je pojav tesnega kontakta, ki so ga poslednje predstave na mariborskem odru razodele v odnosu igravcev do gledalcev. V tem dvojnem znamenju so bile tudi tri poslednje predstave preteklega leta: M. Rostandova »Vest«, Kalmanova opereta »Bajadera« in L. Fallov »Veseli kmetič«.

I. »Vest«, igra v treh dejanjih s prologom, je delo znanega zastopnika mlažje francoske literarne generacije Maurica Rostanda. Idejna drama, iz katere izžareva tendenca pacifizma. Ta tendenca se v tej drami ne docira ali očitno propagira. Dogodki sami ter njih učinki jo izpovedujejo in odkrivajo. V tej trodejanji zeva nasprotje med idejno stranjo, kjer leži težiče drame ter momentom realnosti, ki prihaja v poštev pri vprašanju oderske realizacije. »Vest« je drama v liniji in smeri Sheriffovega »Konca potie«, Raynalovega »Gropa neznanega vojaka« ter Maeterlinckovega »Stilmondskega župana«, ki smo jih vse tri že videli v mariborskem gledališču. Rostandovo delo ne predstavlja v oblikovnem ozirju for-

malno tehnične izgradnje bogve kakšne ga odkritja. Snovno pa prinaša izvorno razpleten problem kulturno etične odgovornosti, kakršno jo čuti ta svojevrstni in na prvi vtis patološko usmerjeni Francoz Marcel, ko postane po lastni volji in hoteč se pokoriti za to, ker je četudi brez osebne krivde ubil na fronti Nemca Holderlinga. duhovno in fizično nadomestilo pokojnikovim staršem ter zaročnici. To etično samoočiščenje in samoobračunavanje izženeva v svojevrstne akorde, iz katerih povzemamo kritik po človeku. Ta človečanska in pacifična filozofija je dobila tudi v mariborskem gledališču svoj solidni odskri okvir, ki ga je postavil kot gost odlični ljubljanski režiser Ciril Debevec.

Debevec operira s povsem preprostim odskirimi sredstvi in ne pozna stila režijskega barokla, četudi bi nemara ravno okolnost da ne nudi Rostandova drama nikakršnih dramatičnih posebnosti ter zunanjih učinkov. zavendla marsikaterega režiserja v to smer. Debevec je močan v enostavnosti in preprostem uveljavljanju odskirih sredstev. In s tem je popolnoma uspel ter je zlasti po prologu in drugem dejanju bil vist igre silen in elementaren. C. Debevec, ki je v letošnji sezoni z velikim uspehom gostoval že kot Ivan v »Karamazovih«, si je to pot utrdil v mariborskih gledaliških krogih sloves mojstrskega odskreaga tvorca. Hkrati pa naj pristavim, da je bila ideja pritegnitve odličnih ljubljanskih režiserjev k sodelovanju pri gotovih delih prav posrečena zamisel mariborske gledališke upra-

ve. Mariborsko gledališko občinstvo ima tako priliko, spoznati najmožnejšo raznolikost režijskih prijemov in odskro tehničnih zamislov, tako da je omogočeno primerjalno spremljanje posidnih predstav.

Ta čudoviti Francoz Marcel, ki si v svoji mistični katarzi ne privoščič počika ter pomirivite, je radi nelahke zagrabitive tega lika precejšnjo preizkušnjo. Nakrst, ki izkazuje v letošnji sezoni neverjeten vzpon, se je sicer v napornosti vloge tupatam opotekel in se ni mogel vselej priklopiti do detajlnih konkretnosti. Vsekakor pa mu gre ob tem njegovem Marcelu čast in priznanje. Rasbergerjev je topot pripadla nekam pasivnejša vloga Angelike, ki ji ni nudila tiste možnosti raznaha kakor na primer Breda v Kretfovih »Malomeščanih«. V splošnem se je izdatno uveljavila s svojimi nedvomnimi sposobnostmi (zaključek II. dejanja!) ter se bo lahko v našem dramskem ansamblu prav častno usidrila. Luita E. Krajev je bila na drobno secirana ter razčlenjena podoba, v vsakem žibu, besedi in koraku premišljeno pretehana. P. Kovičev profesor Robert Holderlin je bil enotno spočet in zgrajen profesorski lik, ki ga z ženo Luizo in Angeliko vred razjedala globoka žalost po izgubljenem sinu in ki najde v Marcelu, neznanem ubijalcu njegovega sina, duhovno nadomestilo za padlega sina Hermana. Gorinškov duhovnik je deloval s prevzemaajočo resnobno in plastično abejeko delodanostjo, dočim je primarnokoval J. Košutovemu knjigarju Frauhslebu neke notranje ubranosti. Predstava je čvrsto uspela in bo med najboljšimi v letošnji sezoni.

II.

Naslednja operetna premiera je bila Kalmanova blagovozna in z vnešno glasbo prepojena opereta »Bajadera«. Če si odmislimo običajni operetni rokokojski stil, ki ima v mariborskem gledališču nekatere vstrajne predstavnike, je premiera »Bajadera«, ki je že dolgo vrsto let nismo videli na mariborskem odru, dobro uspela, četudi bi si želeli nekoliko več razkošnosti. Ta želja pa je spričo spopajčevnjene gledališke blašajne za sedaj menda neizpolnljiva. Prelepa Kalmanova muzika, poudarjena z nekaterimi orientalskimi motivi opajoča in osvajajoča, je našla v dirigentu L. Herzogu verodostojnega tolmača in »maestra«. Režijske in koreografske posle je opravil naš režiser Anton Harastovič, ki je razen tega absolviral Napoleona St. Clocha v običajnem stilu. V princu Radjantju iz Lahore se je Sancin zanosno razživel in je ta princ med njegovimi najboljšimi stvaritvami na mariborskem odru. Zname bajaderske tenorske šlagerse speve («O Bajadera, o ti le sreča« itd.) je odpel s sočno svežino dobro formo in glasovno prožnostjo. Naša primadona P. Udovičeva je kakor vedno tudi to pot prinašala na oder vznešenost in tempo. Lahkotno se je razpela v samospetu »Prav res« (II. dejanje) in šlagersem dvoespetu »V Benaru se ljubi«, Elza Barbičeva kaže od predstave do predstave nagel napredek. Če izvzamemo njen prirodno slabotnejši glas ne zaoestaja v ničemer za Marico Lubejevo in je postala s tem niena polnovredna subretna naslednica. Treba ji je le v čim možnejši meri nuditi čim izdatnejšega razvitka. Njena Mariette bi spadala v

vsakovrstni bajaderski odskri okvir. Uporabnost v drugorazrednih operetnih vlogah je izprčel Verdonik kot čokoladni tvorničar Louis Philipp La Tourrette. Razen tega so še sodelovali P. Rasberger kot šef gledališke klake Pimprimette, Milan Košič kot gledališki ravnatelj Trebzondoc, S. Gorinškova kot grom Armand, D. Gorinšek kot polkovnik Parker, Starčeva kot mlada dama Fefe. P. Kovič kot princ dvorni minister Dewa Lingh, Nakrst pot princvov pribojnik, J. Košta ko časnikar dr. Cohen ter F. Blaž kot mikser Jonny oziroma biljeter, Savinova pa v vlogi možička. Premiera je bila dobro obiskana. Balet zbor in orkester so pa svoje pripomogli k uspehu.

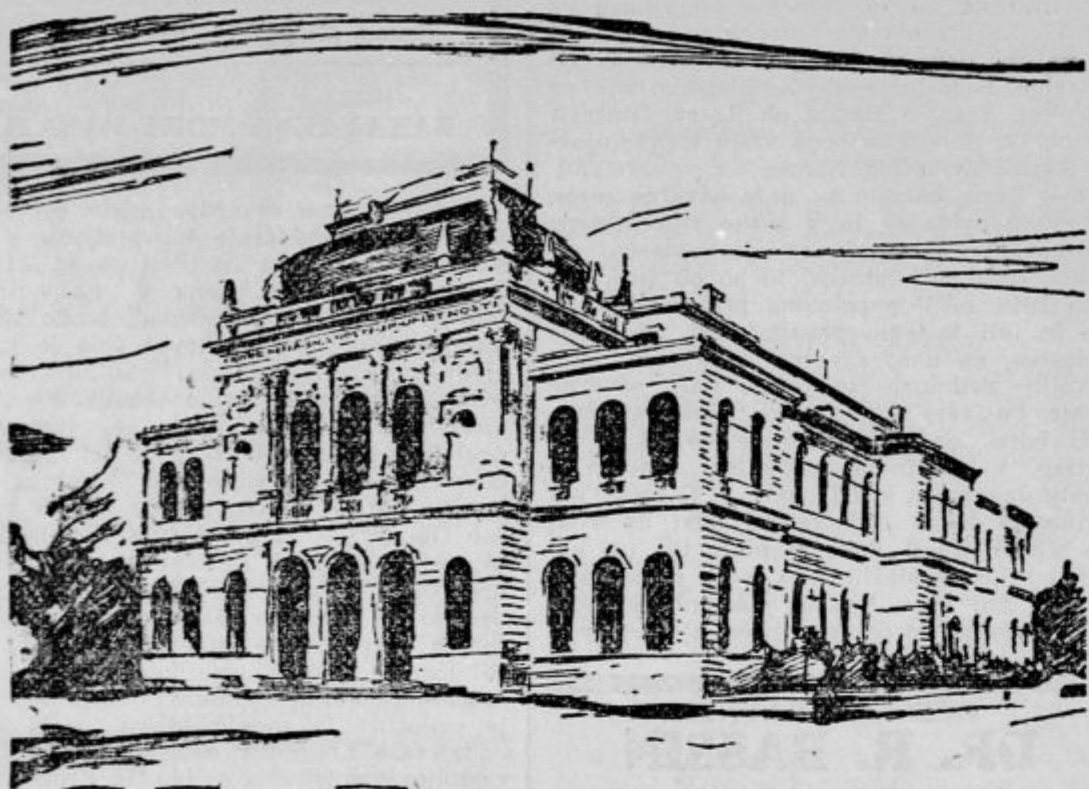
III.

Na Silvestrovo pa je bila repriza L. Fallovega »Veselega kmetiča«, ki je v lamski sezoni štirinajstkrat napolnil gledališče. Predstava je bila na lamski liniji in so vodilj P. Udovičeva, E. Barbičeva, B. Sancin in P. Kovič. Zasedba je bila pretežno lamska, razen vloge Lipovškovega sina Vincenca in natakariče, ki jo je lani podajala Dragutinovičeva in na katere mesto je leto stopila z efektnim prikazovanjem D. Savinova. Vincenca, ki ga je lani igral Medven, je pri silvestrski premieri podajal D. šauperl. Njegov glas je blagodomč, tor daše prešibak in neizbrusen. V njegovem nastopu je bilo dokaj začetniške nesigurnosti ter neugajenosti.

Z marljivim šolanjem in vztrajnim vezbanjem se bo lahko dobro usidrila. Po daljšem presledku je nastopil pri tej predstavi tudi Maks Furijan kot kmet Otopač in so mu dijaki pri odprti sceni aplavdirali.

V svetišču naše likovne umetnosti še je v javnosti premalo zanimanja za Narodno galerijo

Ljubljana, po Novem letu.

Svetla točka na poprišču dela za likovno umetnost je naša Narodna galerija. Brez pomoči državnega proračuna in brez slovenskega Strossmayerja nam je vzrasla v njej velika in lepa zbirka umetnin, ki je zelo viden izraz slovenske sposobnosti in delavnosti ter mora v tem smislu brez dvoma učinkovati na vsakega tujca. Čeprav je še danes mogoče debatirati o vprašanju, ali bi ne bilo umestno, da bi bili v njenih zbirkah zastopani tudi Srbi in Hrvatje, kakor si želimo, da bi Slovenci prišli do izrazitejšega izraza v srbskih in hrvatskih galerijah, moramo brezpogojno priznati, da je N. G. taka, kakršna je, nam v ponos in da jo moramo in moramo biti veseli. Kar v njej še ni popolnega, to se lahko izpopolni v bodočnosti in če v podrobnosti njena razstava še ni veran odraz stanja naše likovne umetnosti, bodisi zaradi preštevlinoga zastopstva te ali one struje, tega ali onega umetnika, so to neizglednosti, ki jim bo v bodočnosti lahko odpomogli. Vsi Slovenci pa morajo priznati, da je danes N. G. eden izmed najlepših in najrazkošnejših spomenikov slovenske tvornosti.

In zanimanje občinstva?

A zdaj si ogledamo še drugo plat medalje... Kako stoji z zanimanjem za krasno zbirko N. G. pri našem občinstvu in kakšna je njena finančna podlaga? Zanimanje za umetnost je dvojne vrste. Eno je stvar tradicije in prirojene sposobnosti. Kajti življenje umotvorca — če izvzamemo ono nekritično navzno gledanje nekega človeka, ki si ga iz umljivih vzrokov včasih pozele gotovo ekstremisti — predpostavlja kolikor toliko vpogleda v kraljestvo umetnosti, v njeno zgodovinsko in tehnično ozadje. Šolska vzgoja je v tem oziru kakor znano izredno pomembljiva, saj nudi pri nas dijakom skoraj samo literarno in znanstveno izobrazbo. Tradicije v družini od roda do roda ne moremo predpostavljati v narodu z razmeroma mladim meščanstvom. Malo je tedaj pri nas ljudi, ki čutijo zares notranjo potrebo, da uporabijo svoj prosti čas za posvečanje umetnostnih razstav in ki jim to posvečanje nudi zares isti ali večji užitek, kakor

drugim katerakoli zabava ali posedanje v gostilniški družbi.

Poleg tega naravnega zanimanja za umetnost je pa še drugo in sicer zanimanje rodoljubnega inteligenta, ki ve, da mu je kulturna dolžnost sodelovati pri pospeševanju umetnosti. Morda je take vrste sodelovanje neiskreno. Vendar je pa neobhodno potrebno za splošno umetnost. Vsak Slovenec, ki se šteje med inteligentne, posebno oni, ki zavzema kakršnokoli vidno mesto, bi moral smatrati za svojo narodno dolžnost, da si ogleda vsako umetnostno razstavo in da poseti zbirke N. G. po večkrat na leto. Moralo bi veljati v družbi za sramoto, če moraš n. pr. odgovoriti na vprašanje: »Kaj pravite k Kavčičevi razstavi?« z odgovorom: »Kje pa je ta razstava?«

In v drugih kulturnih središčih?

Ne mislite, da je pri drugih narodnih in v tako zvanih kulturnih središčih drugače. Razlika je le v številčnem razmerju. Naj navedem, da je Meštrovičeva razstava v Hagenbundu na Dunaju posetilo 9000 gledalcev.

O tem in drugem je obširno poročal predsednik N. G. na eni izmed zadnjih odborovih sej. Seve se ni mogel izogniti tudi konstataciji, da se tam tudi neprimerno več stori za propagando umetnosti. Vrše se tečajji, predavanja, ogledi, pri katerih se spretno budi zanimanje za umetnost in širi spoznavanje umetnosti. Muzeji in galerije niso tam mrtve naprave, urejene in s tem končane. Vodniki in ravnatelji skrbno in brižno iščejo novih pobud, da vzbujajo interes pri občinstvu in ga vzdržujejo. Tudi propaganda po časopisu in tiskovinah je zelo intenzivna.

Namenoma sem prešel preko poglavja o številu dejanskih podpirateljev umetnosti, podpornih in ustanovnih članov N. G. O tem je danes zelo težko govoriti in nočem kvariti mladoletnega razpoloženja z razglabljanjem in primerjanjem o budetnih možnostih našega človeka v času redukcij in krize.

In mestna občina?

Ne morem pa zamolčati odlomka iz obširnega razmotrivanja g. dr. Windischerja, ki je opisal skrb za N. G. od strani Mestne občine ljubljanske, torej ob oblasti, ki bi ji moral biti prvotni tega zavoda kar najbolj pri srcu, z besedami: — Mestna občina ljubljanska nam je v teku vsega leta 1935. izplačala 15.000 Din in gre ta znesek na račun lanskega leta. Ko je prevzel gospod podžupan Evgen Jarc vodstvo kulturnega oddelka, sem ga takoj pozdravil in ga opozoril na okolnosti, da nas občina res zanemarja. Že zadnjič sem vam povedal, da mi je isti dan tolažilno odgovoril, ali naša blagajna ni bila nič vzmirljena, dasi sem na to njegovo pismo takoj odgovoril in podčrtal potrebo rednega izplačevanja v protičnem postavljenih podpor. Tako neugodno se niso stale stvari za nas kakor letos, odkar je N. G. v Narodnem domu. Naj v tej zvezi opominam, da smo dopolnilna prenosna taksa za častljivo razvalino Narodni dom, ki

praznuje v kratkem svojo klaverno štiridesetletnico, stane letno Narodno galerijo 15.000 Din. Lep del od tega pripada mestni občini ljubljanski. Ko sem 5. februarja prošil v utemeljeni vlogi, da bi mestna doklada na to takso ne zadela kulturnih poslopij, sem dobil od mestne občine točno negativen odgovor z dne 11. aprila 1935. Tam je precej na široko utemeljeno, zakaj našo prošnjo odbijajo in je rečeno, da je mestna občina tudi v proračun za 1935/36 za Narodno galerijo vtrala v svojem finančnem odboru znatno subvencijo. To je prazna tolažba za nas, ker obljube celo za božjo pot ne zadoščajo. Zame samega imajo v naši Ljubljani taki dopisi samo še učinek groteske. Osebnost me ne ženejo v obup, ker sem imuniziran za sladka pisma naših lokalnih avtonomnih faktorjev. Za ustanove kakor je Narodna galerija in za njeno upravo pa postaja tako ravnanje polagoma tudi pri potrpežljivih Slovencih žaljivo. — nt.

Delo za napredek obmejne postojanke Ob dvojnem jubileju župana dr. Lenarta Boezia

Gorgja Radgona, 4. januarja. Dr. Lenart Boezio, prvi slovenski župan naše obmejne trške občine bo proslavil letošnji dvojni jubilej. Pomladi bo poteklo 15 let, odkar je bil prvič izvoljen za župana Gornje Radgone, v ponedeljek 6. t. m. pa bo dopolnil 50 letnico svojega življenja. Po vojni se je naselil v Gornji Radgoni, kjer je novembra 1919. odprl odvetniško pisarno. Takrat je meja nujno potrebovala narodno zavednih in delavnih mož. Dr. Boezio je takoj vstopil v vrste onih naših pobornikov kot vnet sodelavec pri Slovenskem braniku, ki so reševali, kar se je za naš narod sploh rešiti dalo. Šad njegovega smotrnega in složenega dela je pridobitev obsežnih posestev in modernih

opekarn v Črešnjevcih in Borecih, ki so bile poprej last nemško-nacionalne mestne občine Radgone.

19. maja 1921. je bil izvoljen za župana. V vseh 15 letih njegovega županovanja doseženi gospodarski napredek obmejne trške občine služi v zadostneje ne le njemu samemu, nego tudi vsem, ki so ga volili in z njim čutijo. S svojo preprečevalno zgovornostjo, predvlastno in neumornim delom je znal pridobiti ljudi za složno delo, za obnovo občine, kjer so poprej vsa leta gospodarili Nemci. Med drugim je bila izvršena po vsem trgu kanalizacija, tlakovanje cest, izpolnjen električni omrežje s ceninam električnim tokom; zgrajena je bila velika občinska hiša, letno kopalnice na Tratah, ustanovljena je bila občinska hranilnica, ki je postala kljub vsem nasprotnikom važen obmejni gospodarski in kulturni činitelj in ki kljub denarni krizi izplačuje od milijonskih starih vlog redno obroke pa tudi večje vsote v nujnih potrebah.

Zasluga župana dr. Boezia je tudi, da je ostala v Gornji Radgoni davčna uprava in nadalje, da je ostala naša obmejna občina doslej neokrnjena trška občina v prvotnem obsegu ter ima kot taka skrajno nizke doklade 35 %, kar je brez dvoma gotovo edinstven primer. Vložil je mnogo truda tudi za zboljšanje obmejnega prometa v širšem smislu.

Največji spomenik dela pa je nakup grajskega posestva za gradom po banovini

Za ekonomično razsvetljavo

TUNGSRAM

NITKA V DVOJNI VIJAČNICI

Save IV. in Jugoslovenske krome V.

Po rodu je dr. Boezio iz Rogaske Slatine. Gimnazijo je dovršil v Mariboru, pravo pa v Gradcu in Pragi. Odvetniški koncipijent je bil v pisarni dr. Serneca v Celju, služboval je nato še pri dr. Stikerju v Brežicah, dr. Lesniku pri Sv. Lenartu, med vojno pa je vodil odvetniško pisarno dr. Lasiča v Ormožu, kjer je kot zaveden Slovenec — narodnjak pomagal marsikateri slovenski družini do raznih podpor. Bil je seveda tudi med tistimi, ki so bili zaradi narodne zavednosti zabeleženi v črni knjigi avstrijske gospodsk. — Jubilarju iskreno čestitam ko obema jubilejema in želim še polno lepih uspehov!

Pri reumi, gihtu in išiasu

vzemite še danes

»Nibole tablete M. Bahovec, ki vam morejo olajšati muke. Tudi se uporabljajo »Nibole tablete kot dobro sredstvo pri boleznih vsled prehlada, pri hripi, bolečinah v boku, pri glavobolu in zobobolu. »Nibole tablete Mr. Bahovec dobite v lekarnah v originalnih steklenicah 20 tablet za Din 20.— ali 40 tablet za Din 34.—

»Nibole tablete so prave samo z napisom proizvajalca:

Apoteka Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA

ki vam na zahtevo pošlje brezplačno poučilo in obširno brošuro za bolnika.

Reg. S. br. 17816, 17978

Fotoamaterska razstava v Hrastniku

Trbovlje, 3. januarja.

Mlad in delaven foto-odsek SPD v Hrastniku nam je pripravil za božič prav prijetno presenečenje. Priredil je svojo prvo foto razstavo. Z izrednim okusom je preuredil dve učilnici deške šole v razstavnih prostorih, kjer se je predstavilo javnosti 19 članov z nad 130 izbranimi deli. Med razstavljenimi je nekaj pravih mojstrov, tako nam že znani gg. inž. Burger, inž. Freyer, šikovc, Jesensek, Grešak, Deželak, Mastnak in drugi. Najdemo pa med njimi tudi precej novincev, katerih razstavljena dela pa ne delajo le njim samim, ampak tudi vodstvu foto-odseka vsa čast.

Razstavljena slika so večidel br. sr. povečave 18x24 cm med katerimi so častno prevladovala pokrajinske slike. Poleg krasnih motivov iz bližnje hrastniške okolice in drugih prelepš studij, ki so polne lepote in svežosti naše rodne zemlje, so presenetljive obiskovalca tudi eksotične fotografije gg. inž. Burgerja in inž. Freyerja iz daljne, vroče Afrike, Grčije, sarajevske carsije itd. Bile so to slike polne življenja in so zgovorno pripo-

vedovale mnogo zanimivega iz potovanja po teh praviljnih in klasičnih krajih.

Vrsta ljubkih otroških portretov, lepi motivi iz narave, živahne genre slike, portreti, cvetje, pa tudi slike najmodernejše struje, ki drzno zanemarja stare tradicije o perspektivi in ustvarja popolnoma nove smeri v kompoziciji umetniške fotografije so vsajube nedeljeno pozornost in zanimanje vseh obiskovalcev te lepe razstave.

V tehnične oziru so razstavljena dela vredna vse polnave. Foto-odsek je razvil v kratki dobi iz skromnih začetnikov narasčaj, v katerega lahko stavimo naše najboljši nade, kajti mnogo razstavljenih slik bi lahko krasilo tudi vsako drugo veliko razstavo. Na vsej razstavi pa se vidi še bolj ugoden vpliv izkušenih mojstrov — mentorjev, ki se razodeva v zelo posrečeni izbiri in raznolikosti motivov

Foto-odseku SPD v Hrastniku in njegovemu predsedniku g. inž. Burgerju čestitamo najprisančneje k lepemu uspehu njegovih prizadevanj. Pokažite se nam kmalu zopet!

Tako lepo je v Lučah...

Vendar je treba še mnogo storiti za letovišče!

Pogled na Lučo in na prostor, pridobljen po regulaciji, kjer nameravamo postaviti spomenik Viteškemu kralju

Luča, januarja 1936
Lanska tujsko-prometna sezona v naši vasi ni bila ugodna. Kaj je vzrok, da se naša vas, ki je vendar izhodišče v Savinjske Alpe in ima prekrasno lego, izredno lepe sprehode ter priliko za kopanje v topli Lučni, ne more meriti z ostalimi letovišči v Savinjski dolini? Odgovor je lahak,

težko pa ga je izreči, kajti ni dvoma, da nekateri Lučani ne bodo zadovoljni z njim. Toda treba bo govoriti, čeprav bo tega ali onega zadelo v živo.

Krívdo, da vas ne napreduje, nosijo izključno le domačini. Letoviščarjem se v Lučah za isto ceno kakor drugod — razen dobre hrane in postelje — ne nudi nobena

udobnost. Luče nimajo električne razsvetljave, ne vodovoda, niti ne kopalnice, dasi teče skozi kraj poletno izredno topla Lučnica, ki je zelo bogata na žveplu. Res je, da obstoja v lučki vasi tujsko-prometno društvo, tudi je res, da to društvo nekaj dela, toda kako naj uspeva, ker nima niti toliko članov, da bi se mogel sestaviti pošten odbor. Doseči pa more tem manj, ker stoji ob strani činitelji, ki bi bili v prvi vrsti poklicani udeleževati se ravno v tem društvu. Ne stoji le ob strani, celo nasprotujejo.

V prvi vrsti bi bilo na mestu, da bi vsakokratni občinski odbor bil zaščitnik delovanja tujsko-prometnega društva. Občinski odbor bi moral biti tako rekoč hrbtenica-opora delovanja za tujski promet in to ne oziraje se, ali sede v odboru vaščani, ali kmetje. Prilike v naši vasi so pač čudne, v vasi žive večinoma lastniki hišic, kočarji-drvarji, nekaj je obrtnikov, gostilničarjev, trgovcev in drugih. Lepa lastnost vseh skupaj je, da večinoma z majhnimi, komaj za golo življenje potrebnimi dohodki — kar tekmujejo med seboj, kdo bo svojo hišico bolj oplešal. To se jim mora šteti v veliko čast! Toda tudi med njimi, ki se dele v gornje in spodnje vaščane, je neko nasprotstvo, ki obstoja največ v tem, da prvimi primanjkuje dobre in pitne vode, med tem ko imajo spodnji vaščani v svojih vodnjakih dovolj vode, ki tudi v največji suši ne usahne. In tu je kresanje vaških duhov.

Vodovod! Eni ga krvavo potrebujejo drugi si pa mislijo: kaj bi si delali stroške, saj imamo dovolj dobre pitne vode. Odločujočim bi moralo biti na srečo v prvi vrsti zdravje in dobrobit vaščanov, ne le lastno ugodje. Do skupnosti vaščanov pač ne pride in tako obstoja največje zlo, ki pre-

preča, da se v doglednem času Luče ne bodo mogle dvigniti tako, kakor bi po svoji prekrasni legi ta kraj pač zaslužil. Lučani bi si naj vzeli za zgled mnogo manjšo Solčavo. Pustiti bi morali vse razprtije. Njihov cilj bi moral biti: nudimo vsaj našim otrokom boljše čase, ako smo zamudili sami boljše živeti.

Se težji položaj ustvarja nasprotstvo med vaščani in kmeti okoličani, ki so lastniki velikih posestev. Ti se nikakor ne morajo živeti v to, da je uspeh vasi ter njen dvig v znan letoviški kraj, tudi uspeh okoličanov, ki bi poletni zaslužili več in bi lažje preživljali dolge zime. Svetoval bi lučkim kmetom, naj se informirajo pri gorenjskih tovarših. Pa kaj bi hodili tako daleč; vprašajte one v okolišu Logarske doline in one iz bližnje Rogovile. Uspeh vasi bo uspeh celega kraja. Zato naj kmetje-odborniki v občinskem svetu ne bodo tako nazadnjaški in naj ne nasprotujejo vsemu, kar se želi napraviti za vas. Bodite možje razuma in uvidevnosti! Dajte vasi vodovod, oskrbite ji elektriko pa boste videli, kako se bo dalo v Lučah živeti. V denar lo šlo prav vse. Vaščani in okoličani bodo prišli do zaslužka.

In kopalnice! To je spet vprašanje za sebe. Pri regulaciji Lučnice, ki se je v glavnem izvršila letos, je bilo mnogo zamujenega. Za majhen denar bi se lahko napravilo kopalnice, ki bi mu sličnega najbrže ne bi bilo v Sloveniji. Koliko se je govorilo o tej zadevi in tujsko-prometno društvo je celo vložilo prošnjo na merodajno mesto glede tega. Toda tudi tu lokalni faktorji niso bili na mestu. Ljudje, ki bi imeli od kopalnice največji dobiček, so beležili v naravnalo polo smešne zneske. Bilo bi umestno, da bi ravno oni dali tujsko-prometnemu društvu za majhne obresti in za gotovo število let one res malo vsote za

razpolago in kopalnice bi bilo že tu. Par prireditev in v 2 do 3 letih bi bil znesek vrjnen. O tem smo uverjeni, kajti znano je, kakšni mojstri so Lučani. Dokaz: 45.000 Din vredno motorno brizgalno so plačali na ta način kar v enem letu. Kopalnice pa bi ne stalo niti polovice te vsote, razen tega bi se denar prav dobro amortiziral.

Nekateri pravijo: kopalnice bi vplivale nemoralno na ljudstvo. Smešno! Ali je bolje sedaj, ko se kopalci tuje, še bolj pa domačini potikajo po vidnih in skritih brezgovih Savinje in Lučnice, ali pa posedajo kar v kopalnih oblekah po vrtovih onih, ki naj bi bili v prvi vrsti zaščitniki morale! V interesu javne morale bi ravno bilo kopalnice, kajti tu bi občina imela priliko in moč nadzirati kopalce, posebno mladino, bolj kakor se to more in sploh godi sedaj. Nadzorstvu mladine in njenemu obnašanju po vasi, bi se sploh moralo posvetiti večjo pažnjo. Otrokom dajte prostor za igranje, pa bodo izostale prilobe ob strani tujcev.

Nemudno načinite spet vprašanje ceste čez Volovljek in Orno v Kammik! Pokrenite to skupno s Kermičani. Priprava za cesto so že tako daleč, da je lahko upati na uspeh. Baj je tudi novi ban naklonjen temu projektu. Naj vas nikakor ne plašijo intrigriranje! Pa misliti je treba, da bi to delo dalo ljudstvu izredno mnogo zaslužka na štajerski kakor na kranjski strani.

Nikake odložitve ne prenese vprašanje nadaljnje regulacije Savinje in Ločnice. Lučca vas je bila pri vsaki poplavi izpostavljena do skrajnosti; večji del spodnje vasi je bil mnogokrat poplavljen. Zkak to? Ker se je Lučnica pod sevinskimi mostom stekala direktno v topem kotu v močno deročo Savinjo. Posledica je bila, da sta oba hudournika zadrževala

Iz Celja

Srečko Zalokar, 47 let... Srečko Zalokar, 47 let je umrl v ljubljanski bolnišnici...

DANES I. Akademijski ples "Sloga"

Gledališki abonenti se opozarjajo, da je zapadel tretji obrok za plačilo obnove...

11. t. m. I. Akademijski reprezentancijski ples - Union Celje

Rok za obnovo srečk razredne letnice v posredstvu "Jutra" v Celju poteče 9. januarja.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI... Nepozabni film iz dobe napoleonsko-habsburške dobe... Tako se je končala ljubezen...

Iz Maribora

Jože Povodnik pri Abrahamu. Ugledni mariborski gostilničar Jože Povodnik slavi danes v ožjem krogu svojcev in prijateljev 50letnico rojstva.

Kulturne novice. Ljudska univerza pričinja po božičnih počitnicah zopet s predavanji.

Ljudska univerza v Studenih. Dne 9. t. m. predava s pričetkom ob 19. prof. Sediv v slovaški s skopičnimi slikami.

Novi tednik je pričel včeraj izhajati v Mariboru z naslovom "Delavska fronta".

Posestno gibanje. Posestnica Ida Scherbaumova je prodala dr. Antonu Horvatu iz Ormoža hišo v Cankarjevi ulici 33 za 330.000 Din.

Radi boganije je bil obsojen pred tujakškim okrožnim sodiščem 39letni trgovski potnik Karol Pircher iz Dravograda leta 1920.

JUBILEJNI RADIO-KATALOG

MODERNIH SESTAVNIH DELOV, PRIBORA IN SHEM JE NATISNEN

Poslujemo ga brezplačno

VIKING

STRUČNI ZAVOD ZA RADIOFONIJU.

Beograd, Knez Mihajlova 18, tel. 20-713, Zagreb, Jelačićev trg 11, telefon 44-94.

Mariborski kriminal. Aretirani delavec Ivan G. je končno priznal, da je vlomil v blagajno izvozne tržnice...

SLAŠČIČARNA PELICON WOLFOVA 14.

podružnica KONGRESNI TRG priporoča dnevno sveže prvovrstne PUSTNE KROFE

torte, potice in bonbone - pri večjem odjemu popust.

Iz Škofje Loke

Napredek sadjarstva v škofjelokem območju. Sadjarji škofjelokega območja so imeli v nedeljo v Društvenem domu zbor.

Obseg delavskih redukcij pri Dolenu in Hajriharju nam v številnih pokraze naslednje stanje: Pri Dolenu je bilo odpovedano 236 delavcem (v Škofji Loki in v Preddvoru), ki imajo skupno 944 družinskih članov.

Kino Radio predvaja danes ob 15. in 20. velefilm "Maskarada". Med dodatki tudi barvan film "Svica".

Iz Kranja

Gorenjski rejci malih živali se pridno organizirajo in skušajo v skladu z največjimi odredbami ministrstva za kmetijstvo uveljaviti program sistematičnega pospeševanja reje malih živali.

Z Jesenic

Kino Radio predvaja danes ob 15. in 20. velefilm "Svica". Med dodatki tudi barvan film "Svica".

Iz Zagorja

Zadnja pot Roberta Rančigaja. V četrtek popoldne so položili v prezgodnji grob posestnika, gostilničarja in trgovca Roberta Rančigaja.

NAJZANESLJIVEJŠA PODLAGA ZA KNJIGOVODSTVO so vedno le trgovske knjige

Lasten izdelek je NAJZANESLJIVEJŠI IN NAJBOLJŠI. NAJBOLJE IN NAJCENEJE IV. BONAC - Ljubljana

Iz Kamnika

Vlom v Trzinu. Posestnika Keplca v Trzinu je obiskal mlad predrzen vlomilec baš v času, ko nikogar ni bilo doma.

Automatične biljarde. ZA GOSTILNE IN DRUGE LOKALE, DOBAVLJA PO NAJUGODNEJŠIH CENAH

REMERC & CO. TOVARNA UPOGNJENEGA POHISTVA KAMNIK

Obupno slabem stanju je država cesta od Ježice do Domžal in še naprej. Sedanje slabo vreme uničuje deluje na ceste, ki so vse kotanjaste, zlasti pa še državna cesta proti Domžalam.

Obupno slabem stanju je država. Vse je povezano v tako harmonično celoto, da je film res čista umetnina.

Obupno slabem stanju je država. Vse je povezano v tako harmonično celoto, da je film res čista umetnina.

Obupno slabem stanju je država. Vse je povezano v tako harmonično celoto, da je film res čista umetnina.

Obupno slabem stanju je država. Vse je povezano v tako harmonično celoto, da je film res čista umetnina.

Obupno slabem stanju je država. Vse je povezano v tako harmonično celoto, da je film res čista umetnina.

Obupno slabem stanju je država. Vse je povezano v tako harmonično celoto, da je film res čista umetnina.

Obupno slabem stanju je država. Vse je povezano v tako harmonično celoto, da je film res čista umetnina.

Danes premiera najlepšega filma slavne in povsod oboževane Paule Wessely! Njen partner: Karl Ludvik Diehl

"Epizoda" Vsled ogromnega zanimanja ljubljane prosimo in priporočamo nabavo vstopnic v predprodaji!

Film, ki žanje trijumf po vsem svetu, ki navdušuje slehernega človeka. Predstave danes in jutri ob 15., 17., 19. in 21. uri KINO UNION, tel. 22-21

so bili zastopani tudi delavci steklarne, kemične tovarne in trboveljski rudarji. Tudi predsednik občine se je udeležil pogreba.

Iz Ptuja

Vollcem mesta Ptuja. Januarja se izvrši uradna revizija volilnih imenikov. Mestno poglavarstvo razglašajo, da se bodo pri tej priliki vplele v volilni imenik vse osebe, ki imajo v občini volilno pravico.

Pasja steklina se je pojavila v Budini pri Ptujju, zavoljo česar je odredilo sresko načelstvo do preklica pasji zapor tudi v mestu Ptujju.

Kino bo predvajal film "Baron Münchhausen v Ameriki" namesto v ponedeljek v nedeljo ob pol 21. v ponedeljek ne bo predstave.

Iz Novega mesta

Nova razprava proti razbojniku Urbanu. Pred novomeškim okrožnim sodiščem se ob 17. t. m. vršila nova razprava proti

Jožetu Urbanču iz Mrtvic, ki je 15. decembra pobežnil iz zapora. Za svoje zločine je bil lani 29. oktobra obojen na 10 let robije, sedaj pa se bo zagovarjal zaradi pookusa umora paznika Tešarja, katerega je pri svojem begu hudo poškodoval z bodalom, ki mu ga je bil izrgal.

GORENJI LOGATEC. Na starega leta dan so domači igralci in igralke podali pri Sokolu tri posrečene burke.

LOKAVEC PRI CMUREKU. O božiču se je vršila v šoli božičnica z obilnim sporedom in s podporo in sodelovanjem vseh krajevnih organizacij.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes ob 15.15 in v ponedeljek na praznik sv. Treh kraljev ob 15.15 in 20. zvočni velefilm "Kraljica Kristina".

SEVNICA. Zvočni kino predvaja danes in jutri najaktualnejši novi Ufa-film "Abesinija 1935".

VELIKI DOLENCI. Uprava narodne šole je priredila otrokom za božič božičnico Obdarovanih je bilo 90 otrok.

Ob drugi nakladi Vodnikovih knjig. Dkor se nima letošnjih Vodnikovih knjig, naj se takoj prijavi za drugo naklado

Ob drugi nakladi Vodnikovih knjig

Mnogim čitateljem so pri sru potopisi. Tem bo ugajala knjiga Davorina Ravljena "Pot k mrtvim bataljonom".

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Prva naklada letošnjih Vodnikovih knjig, ki je bila tiskana v obsegu prijav do prvega decembra lanskega leta, je pošla v dveh dneh.

Za napredek šole in zaščito narodnega učitelja

Kakor znano se je vršila te dni v Beogradu velika diskuzija izvršnega in širšega glavnega odbora JUU, o šolskih prosvetnih vprašanjih, ki zanimajo tudi širša javnost.

Pravni referent JUU g. Petkovič je podal poročilo o vprašanju posameznih odredb uradniškega zakona, ki tangira učitelje in najvažnejše točke zakona o narodnih šolah. Predloženi so bili nekateri amandmani za spremembo zakonov: 1. da se učiteljem, ki so bili zaposleni v administrativni službi ali avtonomni ali občinski šoli, šteje ta doba v pokojnino; 2.) da se učiteljem, ki morajo na odsotnosti svojega kadrskega rokca, odobri potrebni dopust; 3.) da se učiteljem kakor vsem ostalim uradnikom z isto kvalifikacijo da možnost neoviranega napredovanja v V. skupino; 4.) da se dodeljenim učiteljem na banovini, srezu ali ministrstvu prosvete prizna stanarina; 5.) da se za šolske nadzornike lahko nastavljajo učitelji narodnih šol pod pogoji prvotnega teksta zakona o narodnih šolah; 6.) da se sedanji predpisi disciplinskega postopka zakona o narodnih šolah razveljavijo in zamenjajo z disciplinskimi predpisi, ki so veljavni za ostale državne uradnike; 7.) da se upravitelji narodnih šol z 12 razredi osvobodijo poučevanja v razredih; 8.) da se ukinejo sprejemni izpiti za srednje šole; 9.) da se učiteljskim pripravnikom, ki po preteku petih let niso napravili praktičnega izpita, dovoli ponovno polaganje, toda najdalje do junija l. 1936.; 10.) da se čin šolskega upravitelja privleče in da se kot tak prenese v razporeditev činov v uradniški zakon.

Enako je bil predložen amandman za izmenjavo finančnega zakona, ki določa število učencev po razredih, da se to število zniža na oni nivo, ki ustreza načelom modernega pouka in ki je prvi pogoj za uspešnejši šolski napredek.

Vse te predloge izvršnega odbora je soglasno sprejel glavni odbor in jih odobril.

KINO SLOGA DANES IN JUTRI ob 15., 17., 19. in 21. uri premiera Lahka konjenica

V glavni vlogi Marika Röck Lepo dopolnilo: 2 zračna postaja in nov Ufa tednik

Matinejska premiera: danes in jutri ob 10.30 dop. Enotna cena 4.50 Din.

PEKLENSKA KRILA

Film v spomin na junaštva vojnih pilotov v svetovni vojni. Velenepeti, senzacionalni prizori zračnih bojev!

Naše gledališče

DRAMA Nedelja, 5. januarja: Ob 15. Uboga Ančka. Mladinska predstava. Izven. Globoko znizane cene ob 20 Din navzdol.

Ponedeljek, 6. januarja: Ob 15. Trije valčki svetniki. Izven. Globoko znizane cene ob 20 Din navzdol.

Torek, 7. januarja: zaprta.

Ljubljanska drama pripravlja naslednje premiere: inž. Stupica režira "Pesem s ceste, prof. Šest "Pot okoli svetla in režiser Debevec "Dies Irae."

V letošnji dramski repertoar so vrstili drama "Siromakovo jagnje, ki je imela v lanski sezoni zelo velik uspeh. Prva letošnja vpriporitev bo sredi tedna.

Opera Nedelja, 5. januarja: Ob 15. Mam'zelle Nitouche. Izven. Znizane cene ob 30 Din navzdol.

Ponedeljek, 6. januarja: Ob 15. Preštantni grad. Izven. Znizane cene ob 30 Din navzdol.

Torek, 7. januarja: zaprta.

Sentjakobsko gledališče Nedelja, 5. t. m.: ob 15.15: "Skandal pri Barjetovih" (Vzorni soprog) popoldanska predstava.

Nedelja 5: Matasnovoga Naceta nesrečna snubitev (Maksle).

Ponedeljek, 6. t. m.: "Matasnovoga Naceta nesrečna snubitev" (Maksle).

MARIBORSKO GLEDALIŠČE Sobota 4: Ob 20. Bajadera. B. Nedelja 5: Ob 15. Veseli kmetič. Znizane cene. Ob 20. Majda. Znizane cene. Zadnjič.

Ponedeljek 6: Ob 15. Tartuffe. Znizane cene. Ob 20. Malomeščani. Globoko znizane cene. Zadnjič.

Z. K. D. Danes in jutri ob 11. uri predpoldne. RUSKI VELEFILM

ČELJUSKINCI v ELITNEM KINU MATICI.

Filmska umetnina iz prirode Film "Sequoia" je najmodernejši kulturni film

Sequoia. Kakor pesem je ta film. Vseh mogočih domislovk so polni današnji filmski režiserji in avtorji.

Sequoia. Kakor pesem je ta film. Vseh mogočih domislovk so polni današnji filmski režiserji in avtorji.

Sequoia. Kakor pesem je ta film. Vseh mogočih domislovk so polni današnji filmski režiserji in avtorji.

Sequoia. Kakor pesem je ta film. Vseh mogočih domislovk so polni današnji filmski režiserji in avtorji.

Sequoia. Kakor pesem je ta film. Vseh mogočih domislovk so polni današnji filmski režiserji in avtorji.

Sequoia. Kakor pesem je ta film. Vseh mogočih domislovk so polni današnji filmski režiserji in avtorji.

Sequoia. Kakor pesem je ta film. Vseh mogočih domislovk so polni današnji filmski režiserji in avtorji.

Sequoia. Kakor pesem je ta film. Vseh mogočih domislovk so polni današnji filmski režiserji in avtorji.

Sequoia. Kakor pesem je ta film. Vseh mogočih domislovk so polni današnji filmski režiserji in avtorji.

Sequoia. Kakor pesem je ta film. Vseh mogočih domislovk so polni današnji filmski režiserji in avtorji.

Jean Parkerjeva, najmlajša filmska zvezda, s svojima ljubljencema, medsebojnima prijateljskoma jelenom in pumo, gorskim levom

Gospodarstvo

Naše gospodarstvo v novembru

Iz mesečnega statističnega poročila Narodne banke za november posnemamo naslednje zanimive podatke:

Promet na borzah

Na naših efektnih borzah je v novembru, kakor lani, promet nazadoval, in sicer od 26 milijonov Din v oktobru na 18 milijonov Din v novembru (lani prav tako 18 milijonov). Devizni promet na borzah pa se je ponovno dvignil in je znašal 176 milijonov nasproti 150 milijonom v lanskem novembru in 52 milijonom v predlanskem novembru.

Gibanje hranilnih vlog

Hranilne vloge pri bankah in hranilnicah v naši državi so od začetka oktobra do začetka novembra nazadovale od 10.238 na 10.097 milijonov. Ker so v teh številkah letos upoštevane tudi kontokorentne vloge pri Državni hipotekarni banki, zato je treba zaradi pravilne primerjave s prejšnjimi leti te kontokorentne vloge odšteti. Tako dobimo vsoto 9855 milijonov, ki ji ustreza za lanski 1. november vsota 9754 milijonov, za predlanski 1. november pa 9703 milijonov.

Pri državnih denarnih zavodih se je v drugem polletju naraščanje hranilnih vlog ustavilo in so hranilne vloge ob koncu novembra pri državnih zavodih znašale 1964 milijonov Din. To je prav toliko, kakor ob koncu julija. Pri 20 največjih bankah v naši državi so se hranilne vloge od konca oktobra do konca novembra nekoliko dvignile, in sicer od 3145 na 3169 milijonov in so prvokrat tudi za malenkost večje nego v ustrezačem mesecu lanskega leta, ko so znašale 3161 milijonov (predlanski 3193). Iztjerjava kreditov pri teh zavodih nadalje napreduje in so se od teh bank dana posojila zmanjšala v teku novembra od 4324 na 4279 milijonov Din (lani 4786 milijonov, predlanski 5247 milijonov). V zadnjih dveh letih so ti zavodi izterjali za 1 milijardo posojil, dočim so hranilne vloge le nebitveno nazadovale in se je s tem razmerje med danimi posojili in hranilnimi vlogami zboljšalo. Povečala se je tudi likvidnost, kajti blagajniška sredstva teh 20 bančnih zavodov so znašala ob koncu novembra 291 milijonov Din nasproti 201 milijon ob koncu lanskega novembra.

Zunanja trgovina

Naš izvoz je, kakor znano, v novembru znašal 410 milijonov Din (prejšnje leto 375, uvoz pa 375 milijonov (298)). Trgovinski promet z najvažnejšimi državami pa se je v tem mesecu gibal takole:
Naš izvoz v Italijo, ki je v septembru dosegel znatno višino 71.1 milijona Din, v oktobru pa je znašal 63.3 milijone Din, je v novembru popustil na 53.8 milijona Din (prejšnje leto je znašal 59.0). Ker se je od 18. novembra zaradi sankcij ustavil ves izvoz v Italijo, ustreza

torej vrednost izvoza v tem mesecu skoro v celoti izvozu do 18. novembra, iz česar sledi, da je bil v zadnjih tednih pred pričetkom izvajanja gospodarskih sankcij izvoz prav znaten. Naš uvoz iz Italije pa je bil v novembru, kakor že v prejšnjih mesecih, nadalje slab in je znašal le 27.3 milijona Din nasproti 39.2 milijona Din v novembru prejšnjega leta in 48.3 milijona Din v novembru 1933.

Padeč uvoza iz Italije je predvsem posledica okolnosti, da se je že nekaj mesecev pred pričetkom izvajanja sankcij ustavil uvoz bombažnega prediva, ki smo ga pričeli v večji meri uvažati iz Češkoslovaške. Tako se je že v drugi polovici letošnjega leta precej dvignil uvoz iz te države, ki je v novembru znašal 53.9 milijona Din nasproti 36.9 milijona Din v novembru prejšnjega leta. Navzlic povečanemu uvozu pa naša trgovinska bilanca s Češkoslovaško tudi v tem mesecu ni bila v večji meri pasivna, ker je znašal naš izvoz v Češkoslovaško 52.7 milijona Din.

Izvoz v Nemčijo je bil tudi v novembru zelo velik in je znašal 94.5 milijona Din (lani 53.7). Vzponedno se je povečal uvoz iz Nemčije, čeprav ne v toliki meri, kakor izvoz; znašal je 58.1 milijona Din (novembra 1934. 40.8). Slabši je bil naš izvoz v Avstrijo, ki je znašal le 54.1 milijona Din nasproti 67.9 milijona Din v istem mesecu prejšnjega leta.

Povečanje železniškega prometa

Dočim je naš železniški tovorni promet v prvem polletju lanskega leta zaostajal za prejšnjim letom, je bil v vseh mesecih drugega polletja večji nego v prejšnjem letu. V novembru je bilo natovorjenih 147.000 vagonov nasproti 132.000 vagonom v novembru prejšnjega leta. Skupaj je bilo v petih mesecih drugega polletja natovorjenih 733.000 vagonov nasproti 659.000 vagonom v istem razdobju prejšnjega leta, tako da se je promet povečal za preko 11%. Tudi naš rečni promet, ki je bil sicer v prejšnjem letu slab, se je od septembra na oktober dvignil od 42 na 61 milijonov prevoženih kilometrih ton nasproti 62 milijonov v istem mesecu prejšnjega leta. Pomorski promet je v septembru in oktobru sezonsko nazadoval, vendar je bil nadalje večji nego v prejšnjih letih in je znašala tonaža v naše luke došlih ladij 1.441.000 ton nasproti 1.371.000 tonam v istem mesecu prejšnjega leta.

Je tudi po kakšni ceni bo Narodna banka odkupovala stare klirinške avize in klirinške nakaznice in do kakšnega zneska jih to odkupovala. Kakor se zdi, je ureditev tega odkupa v zvezi s predvideno emisijo državnih kratkoročnih blagajniških zapiskov, ki bodo kakor znano, služili za likvidacijo letnih obveznosti države tako da bo državna blagajna imela tudi sredstva za poravnavo svojih obveznosti v Nemčiji.

Gospodarske vesti

Svetovni pridelek in svetovna poraba hmelja, Češka sekcija žateškega združenja hmeljarjev je sestavila zanimivo statistiko o lanskem svetovnem pridelku hmelja in o pričakovani porabi hmelja. Pridelek v Češkoslovaški je lani znašal 146.000 starih stotov, v Nemčiji, 210.000, v Jugoslaviji 80.000, v Poljski 45.000, v Franciji 50.000, v Belgiji 25.000, skupaj v Evropi 556.000 stotov; hmeljski pridelek Anglije se ceni na 253.000 stotov, pridelek Zedinjenih držav pa na 380.000, tako da je znašal svetovni pridelek 1.189.000 stotov, od tega je sedaj prodanih 77%. Od evropskega hmelja je prodano 83 % pridelka, v Ameriki je prodano 61% in v Angliji 91%. Za Jugoslavijo navaja statistika, da je prodano 85%. Zaloga lanskega hmelja v državah, ki pridelujejo žlahtni hmelj, znaša le še 88.000 starih stotov. Svetovna potrošnja hmelja se ceni za leto 1935 na 1.170.000 stotov nasproti 1.066.000 stotov v letu 1934. Najbolj se je v letu 1935 dvignila potrošnja piva v Zedinjenih državah za 20%, v Angliji za 14%, v Madžarski za 8%, v Nemčiji za 6% itd., nazadovala pa je potrošnja v Belgiji, Avstriji in Franciji.

Dolgoletna pogodba med češkoslovaško in našo tobačno upravo. Med češkoslovaško tobačno režijo in našo upravo državnih monopolov je bila te dni sklenjena pogodba na 25 let glede prodaje odnosno nakupa jugoslovskega tobaka. Pogodba predstavlja okvirno pogodbo in se bo vsako leto sklenili še poseben sporazum. Češkoslovaška se je obvezala, da bo prevzela večje količine tobaka nego doslej. Protivrednost teh dobav bo služila deloma za kritje češkoslovaških terjatev v Jugoslaviji, deloma pa za dodatne dobave češkoslovaških proizvodov.

Dražba kožuhovine v Ljubljani bo 27. t. m. na velesajmu. V nepričakovanih nam jih ustvarja sedanjih težavnih gospodarskih položaj, so te dražbe še uместnejše in koristnejše kot kdajkoli prej. Čim več lepega blaga se bo zbralo, tem ugodnejše bo vnovecne plemenitega lovskega pridelka. Kdor ima kožuhovino, naj jo čimprej pošlje na naslov »Divja kožah, Ljubljana - Velesajem.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini dr. Antona Sagadina, ravnatelja Pokojninskega zavoda v pok. v Ljubljani (poravnalni upravnik dr. Leskovic Franc, odvetnik v Ljubljani; prijava terjatev do 2. februarja, poravnalni narok 7. februarja ob 9, ponuja 40%.)

Dobave: Prometno komercialni oddelek direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. t. m. ponudbe za dobavo 10.000 pol in digo papirja. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave raznega železa, železnih verig, jekla in lanene jadrnine, do 17. t. m. glede dobave 392 kg kravine in 140 kg usnja za notranjke, 812 m lanene jadrnine, do 19. t. m. glede dobave železne pločevine in raznih vijakov in do 20. t. m. glede dobave spojke, cevli itd. Direktorija državnih železnic v Subotici sprejema do 15. t. m. ponudbe glede dobave lesenih spojke in zmesi bencin-alkohola. Direktorija državnega rudnika v Kalknju sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave karbolneje firmeža, mavca, terpentina, 3000 kg čiste bencina, 60 kg vazelina za stroje, okretnih plošč, do 19. t. m. pa glede dobave razne pločevine. Direktorija državne rudnika v Kalknju sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave električnih žarnic, brezovega in jesenovega lesa, stekla za okna in 10 parov kompletnih rudarskih oblek.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 10.63 milijona Din nasproti 4.29, 3.98, 2.81 in 6.50 milijona Din v prejšnjih štirih tednih. Na svobodnem deviznem trgu so se devize trgovale na nespremenjeni bazi 16.35 - 16.45 Din za švicarski frank in 60 notralni svobodni francoski franki 3.31-3.33 in dolarji 50.15 do 50.50.

Devize

Curih, Beograd 7, Pariz 20,3060, London 15,1775, Newyork 307,875, Bruselj 51,80, Milan 24, 75, Madrid 42,0750, Amsterdam 208,8750, Berlin 123,70, Dunaj 57,15, Stockholm 78,50, Oslo 76,25, Kopenhavn 67,65, Praga 12,75, Varšava 58, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 4. jan. Začetni tečaj: pšenica: za maj 101,75, za julij 90,75; koruza: za maj 61,625, za julij 62,50.
+ Winnipeg, 4. jan. Začetni tečaj: pšenica: za maj 89,125, za julij 89,75.

BOMBAZ

+ Liverpool, 3. jan. Tendenca mirna. Zaključni tečaj: za jan. 6,20 (prejšnji dan 6,20), za julij 6,09 (6,09).
+ Newyork, 3. jan. Tendenca komaj stalna. Zaključni tečaj: za jan. 11,70 (11,79), za julij 10,92 (10,99).

VINO

+ Vinsko tržišče v dravski banovini (4. t. m.) O vinskem tržišču v dravski banovini bomo kmalu pričeli poročati kar kratke novice: »Na tržišču nič novega. Prav žalosten položaj na vinskem trgu, katerega razvoj točasnó še bolj omejuje izredno slabo deževno vreme. Sicer je januar navadno eden izmed najslabših mesecev v letu za vinsko kupčijo, toda letošnji prekosi vse prejšnje v tem oziru. O cenah sploh ni govora, ker nimajo nikake stabilnosti razen za sorte izredne kakovosti, ki mestoma dosežejo tudi 6 do 7 Din pri producentu. Po večini se dolenska in štariška vina plačujejo po 2 do 4 Din. Enake razmere vladajo tudi drugod.

ZASIGURAJTE SI VSTOPNICO ZA
OLIMPIJSKE ZIMSKE IGRE
OD 6.—16. FEBRUARJA 1936 V GARMISCH-PARTENKIRCHEN-U.
Vsa pojašnila daje
NEMSKI PROMETNI BIRO, BEOGRAD, KNEZ
EV SPOMENIK 5, TELEFON 27-290 in 30-003.

K vprašanju razširjenja pokojninskega zavarovanja privatnih nameščencev

Zveza društev privatnih nameščencev v Ljubljani nas prosi za objavo naslednjega članka:

Slovenec je v svoji številki z dne 29. decembra 1935. priobčil članek z naslovom »O socialnem zavarovanju slovenskih zasebnih nameščencev«, ki vsebuje polno nejasnosti in netočnosti o stališču slovenskih nameščenskih strokovnih organizacij k vprašanju razširjenja obstoječega pokojninskega zavarovanja in usode ljubljanskega Pokojninskega zavoda za nameščence. Njegovo pisanje je še tembolj zagonetno, ker vemo, da vedri v njegovem zavetju tkz. »zelenec« »Bodočipost.«

Dobro se zavedamo pomena in usodnosti tega vprašanja. Odkar je to vprašanje postalo aktualno, ko se je vršila v novembru 1934 prva javna anketa pri ministru za socialno politiko v Beogradu, so naši zastopniki zavzeli stališče, ki ga zagovarjamo nespremenjeno tudi danes povsed in ob vsaki priliki.

Upravni odbor Pokojninskega zavoda za nameščence je na svoji seji dne 10. decembra 1935. razpravljal o tem, kakšno stališče naj zavzame ta ustanova k vprašanju načina in organizacije pokojninskega zavarovanja in kakšno izjavo naj poda g. ministru za socialno politiko. Ob tej priliki je podal naš zastopnik naslednjo načelno izjavo:

»Samo ob sebi umljivo smo iskreni zagovorniki razširjenja pokojninskega zavarovanja nameščencev po vsej državi in bomo v tem pogledu akcijno vedno in povsed odločno zagovarjali. Mišljenja smo pa, da je nemogoče razširjenje pokojninskega zavarovanja po vsej državi v mejah zakonskega pooblastila, ki ga ima g. minister za socialno politiko po določilih finančnega zakona. Kajti stojimo prej ko slej na stališču, da mora biti organizacija vsedržavnega pokojninskega zavarovanja nameščencev decentralizirana, z več samostojnimi in neodvisnimi nosilci, ker le na ta način lahko varujemo neokrnjenost in samopravo ljubljanskega Pokojninskega zavoda. Iz stvarnih razlogov smo tudi prepričani, da je decentralizirana izvedba pokojninskega zavarovanja v državi koristna ne samo za ljubljanski Pokojninski zavod, ampak za vse zasebne nameščence v državi. Ljubljanski Pokojninski zavod je že lanko leto predložil ministru za socialno politiko in narodno zdravje osnutek zakona, v katerem zahteva ustanovitev novih samostojnih pokojninskih zavodov v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu in Novem Sadu. Ako bi nastal zažredek, da se že v naprej imenujejo mesta, kjer naj bi poslovali novi pokojninski zavodi, lahko iz novega osnutka finančnega zakona izpade označba mest, ne sme pa izpasti nedvoumen predpis, da se ustanovi več samostojnih pokojninskih zavodov, ki bodo obnemem tudi nosilci pokojninskega zavarovanja za teritorije, ki bodo spadali v njihov delokrog. Kadarkoli govorimo o razširjenju pokojninskega zavarovanja nameščencev za vso državo, ne smemo nikdar pozabiti, da morajo biti deležni pokojninskega zavarovanja tudi vsi oni nameščenci, ki so zaposleni v trgovskih in drugih obratih in ki spadajo pod obrtni zakon (trgovski sodružniki) in da se v obveznost razširjenja pokojninskega zavarovanja pritegnejo tudi sobni tehnik, strojniki s strojniškim izpitom, skratka vsi oni nameščenci, ki še do danes niso deležni pokojninskega zavarovanja. Ker se pojavlja stremiljenje, da bi se obnemem z razširjenjem pokojninskega zavarovanja uvedlo tudi delavsko starostno zavarovanje v vsej državi, naglašamo zahtevo, da mora biti nameščensko zavarovanje popolnoma ločeno od delavskega, in da morata biti obe zavarovanji izvedeni z ločenimi zakonskimi določili.«

Ugotavljamo javno, da zastopnik takozvanih »zelenih«, ki tudi sedi v tem upravnem odboru, ni podal nobene izjave pri tej razpravi.

To naše stališče smo uveljavljali že v lanskoletnem načrtu Pokojninskega zavoda, nadalje smo ga zagovarjali na lanskoletni februarski anketi ljubljanske Delavske zbornice pred zastopniki SUZOR-ja. Na lanski znani novembarski anketi v Beogradu, ki še danes dviga toliko prahu, je naš zastopnik kot gost ponovno obrazložil to naše stališče. Če »Slovenec« vsega tega ne ve, je pač razumljivo, ker pri vseh teh mejanih »stanovalskih« borbe za interese slovenskega privatnega nameščentva ni bilo poleg njegovih informatorjev zelenih.

Odprta sila slovenskega privatnega nameščentva ni prav nič nalomljena. To nameščentstev bo znalo tudi danes zdravo,

vztrajno in složno braniti pridobitve svojega nad 26letnega pokojninskega zavarovanja, tudi v primeru njegovega razširjenja na vso državo. Da se to ustvari in odbrži, je naš upravni odbor dne 3. novembra 1935 predložil nameščenskemu odbeku Delavske zbornice predlog, da kot organ te javnopravne ustanove nameščentva podvzame vse za ustvaritev enakega gledanja in nastopa vseh nameščenskih strokovnih organizacij v dravski banovini.

To je naša dosledna in odkrita borba! Ne strahimo se stroškov ne truda, da izvedemo in branimo v dravski banovini in povsed izven nje obrazloženo stališče, ki odgovarja vsem privatnim nameščentem dravske banovine.

Novo leto bo torej prineslo našemu privatnemu nameščentvu novih bojev in skrbi. Prineslo bo vsakemu posamezniku večje dolžnosti in še večje odgovornosti. Mnogo privatnih nameščencev je stalo doslej ob strani svoje stanovske organizacije in se ni brigalo za svojo in svojecev usodo. Remost in nevarnost današnje dobe pa narekuje stehejnemu privatnemu nameščentcu, da se z vso svojo močjo oklene svoje stanovske organizacije in prepričanju, da bo le na ta način uspešno dobojevan boj za njegove socialne pravice.

Sokol

Sokolski olimpijski dnst. bo zbiralo sokolsko prednastvo, da s tem zagotovi udeležbo sokolskim tekmovalnim vrsam na bertinskih olimpijskih igrah. Poleg teh vrs bo skušalo sokolstvo, da omogoči tudi nastop večje telovadske skupine, za kar bo seve potrebno tudi mnogo sredstev. Zbor župnih načelnikov in načelnic v Beogradu je zato sklenil, da bo izvedel akcijo po svojih organih od čigra do čigra, da se bo lahko postala naša sokolska reprezentanca k tekмам in nastopu v Berlin.

Tudi v Varšavo pojde letos na 8. svetovni sokolski zlet manjša skupina jugoslovenskih sokolov in sokolke. Zvezno načelnstvo, ki je sklepalo glede udeležbe, je spoznavno s zborom župnih načelnikov in načelnic odločilo tako glede telovadčnega članstva, kakor bo s udeležbo ostalega članstva, bo sklepala svopna uprava.

Delovni tečaj župnih načelnikov in načelnic. Zvezno strokovno vodstvo namerava sklicati več župne načelnice in načelnice v drugi polovici letošnjega avgusta na Venc v Fruški Gori, kjer bi se nato vršil pedagoški delovni tečaj, kjer bi se obdelala vse najvažnejša strokovna vprašanja v obliki poročil, razprave in veščanja. Po zgledu zveze bodo nato župna strokovna vodstva samopojla slične tečaje svojih društvenih načelnikov in načelnic, kar bo gotovo izdatno pripomoglo k pogleditvi dela v ednicah.

Nekoliko podatkov o četah v mestski župi bo gotovo zanimajo. Sedaj je v tej župi 165 čet, ki imajo 8806 članov in članic ter 1011 naraščajoč ter 2366 deček. Dosedaj ima 8 čet še svoj dom, imajo pa še skupno 323 tisoč dmerjev grajenih fondov, ki so jih same dolagoma zbrale. Vpisanih telovadcev je 6726, kar da, ako odštejemo naraščaj in deček 3350 telovadčnega članstva. Skupni letni obisk je znašal preteklo leto v 2341 telovadni uri 308.177 oseb ali povprečno 1694 na uro. Telovadnja je lani 2842 oseb. Na zletu v Sarajevu je nastopilo 1630 članov pri prostih vsaji v Zagrebu 960. Čete imajo vsaka svojno knjižnico s skupno 18.842 knjigami, svojnih listov pa prejemajo 787. O prvotnem delu in gospodarstem pomenu čet drugič.

Ob 25 letnici starostovanja br. Dj. Paunkoviča je posvetilo glasilo COS »Sokolski Vestnik« jubileju nekoliko tople pisanih člankov. Napisal jih je br. Rudolf Prohazka ki je v srbskem ujetništvu med svetovno vojno spoznal brata Paunkoviča ter ga je omenil tudi v svoji knjigi »V srbskem ujetništvu«.

Zadnjič smo poročali, da se bo cestni odbor poljskega Sokolstva 5. in 6. januarja v Varšavi. Ob tej priliki bo potrebno izvoliti tudi novo predsedništvo zveze, ker je na zadnji izredni seji podalo svojo ostavko vse predsedništvo s starostu br. Zamojskim na čelu in vodi zdaj pošto do nove izvolitve staričineva.

K uvedbi privatnega kliringa z Nemčijo

Težkoce v klirinškem prometu z Nemčijo so že proti koncu leta 1934. pričele ovirati razvoj trgovinskega prometa, lani pa so se še znatno posušile, ker je stalno naraščal klirinški saldo in morajo naši izvozniki čakati po 6 mesecev na izplačilo protivrednosti zneska, ki ga je že položil nemški uvoznik na klirinški račun. Ker bi nadaljnje naraščanje salda povzročilo zasnoj izvoza v Nemčijo, je finančni minister lani proti koncu leta uvedel delne privetne kompenzacije, in sicer na ta način, da so naši uvozniki nemškega blaga polovico dolžnega zneska za uvozeno blago lahko poravnali z nakupom ustrezaajoče vsote klirinških nakaznic na borzi. Ta rešitev pa je imela le začasn značaj, dokler se ne doseže nov plačilni sporazum z Nemčijo.

Ob koncu decembra je zaradi tega odpoval v Berlin guverner Narodne banke dr. Milan Radosavljević skupaj s predstojnikom deviznega oddelka Kosto Ljubaviljevićem. Pri teh pogovorih je prišlo do novega sporazuma, ki postavlja ves plačilni promet na bazo privatnega kliringa, slično kakor je to urejeno z Avstrijo. Naša trgovina z Nemčijo je zadnja leta preveč aktivna. Namen uvedbe privatnega kliringa pa je predvsem ta, da se izravnava trgovinske bilance z Nemčijo prepusti prosti igri sil.

Odsej bo razvoj tečajja klirinške marke avtomatično reguliral trgovinski promet. Nizek tečaj bo olajšal uvoz iz Nemčije in zadrževal naš izvoz, dokler ne pride do izravnave med izvozom in uvozom; potem pa se bo tečaj klirinških mark zopet dvignil, ker bo olajšalo naš izvoz.

Naša trgovinska bilanca je bila do erele leta 1934. pasivna in tudi na klirinškem računu je obstojal saldo v nemško korist, tako da smo bili mi dolžniki. Sredi leta 1934. pa se je situacija okrenila v drugo stran: naš izvoz se je na podlagi nove trgovinske pogodbe znatno dvignil, dočim se uvoz ni v enaki meri povečal. Tako smo dobili aktivno trgovinsko bilanco in posledica tega je bila, da so pričeli naglo naraščati neizravnane klirinške terjatve v Nemčiji. Nemški klirinški dolg je že lani ob koncu leta narasel na 223 milijonov, sedaj pa znaša skoro 400 milijonov.

V prvih treh četrtletjih lanskega leta se je naš izvoz v Nemčijo dvignil na 454 milijonov Din nasproti 390 milijonom v istem razdobju prejšnjega leta, dočim se je uvoz iz Nemčije povečal od 371 na 410 milijonov, tako da je bila v teh treh četrtletjih naša trgovinska bilanca z Nemčijo aktivna za 44 milijonov. Aktivnost pa se je šele prav povečala v jesenskih mesecih; samo v oktobru in novembru je znašal naš izvoz v Nemčijo 195 milijonov pri uvozu v višini 127 milijonov, tako da se je do konca

novembra aktivnost trgovinske bilance povečala na 112 milijonov.

Pri pogajanjih v Berlinu je bilo sklenjeno da se s 15 januarjem t. l. ustavi vsako nadaljnje vplačevanje in do sedanjega klirinške račune v Beogradu in Berlinu in se ves plačilni promet postavi na bazo privatnega kliringa. Zaradi lažje manipulacije bodo od 15. januarja naprej prejemali naši izvozniki namesto klirinških nakaznic klirinške čeke na zneske ki jih bodo nemški uvozniki vplačali pri obračunski blagajni v Berlinu. Ti klirinški čeki se bodo glasili na ime jugoslovskega izvoznika, ki bo te čeke lahko preko borze prodal uvoznikom nemškega blaga. Fekture za blago, uvoženo po 15. januarju t. l., pa bodo naši uvozniki v celoti poravnali s klirinškimi čeki, ki jih bodo od naših izvoznikov kupili na borzi.

Likvidacija starega klirinškega računa menda ne bo tako težavna, kakor se zdi na prvi pogled. Izvršila se bo na ta način, da bodo morali uvozniki poravnati račune za uvoz blaga pred 15. januarjem ša nadalje na ta način, da bodo 50% fakturnega zneska vplačali v kliring, za ostalih 50% pa bodo kupili nove klirinške čeke (ne klirinške avize ali nakaznice). Oni, ki bodo 15. januarja imeli še stare klirinške avize ali nakaznice realizirali na ta način, da bodo ali čakali na vrstni red izplačila ali pa to prodali te avize in nakaznice Narodni banki. Te odkupe bo Narodna banka očitno vršila na račun države, ki ima v Nemčiji znatnejše obveznosti iz prejšnjih nabavk nemškega blaga.

Vprašanje je, če bodo vplačila 50% fakturnega zneska na kliring za poravnavo starih faktur in odkupi od strani Narodne banke zadostovali za likvidacijo salda, ki znaša, kakor rečeno, skoro 400 milijonov. Zdi se, da to ne bo tako težko izvesti, kajti Nemčija plačuje blago, uvoženo iz naše države, večinoma takoj na klirinški račun; kakor je to običaj v trgovini z deželnimi pridelki, dočim mi uvažamo nemško blago po večini na večmesečni kredit. Zato imamo nasproti Nemčiji še znatne obveznosti, od katerih mnoge zaradi nakupa na kredit še niso zapadle v plačilo. Znesek 400 milijonov je le nekoliko večji, nego bo znašal naš uvoz iz Nemčije v drugem lanskem polletju. Koliko pa znašajo obveznosti države nasproti Nemčiji za uvoženo blago, pa ni znano.

Če bi se pa izkazalo, da vsi ti zneski ne bi zadostovali za likvidacijo vsega salda, bo pač treba napraviti še poseben aranžma. Po 15. januarju najbrž doseданje klirinške nakaznice očitno ne bodo več notirale na naših borzah, ker z njimi ne bo več mogoče poravnati predpisanih 50% fakturnega zneska, in todo morali naši uvozniki tudi za poravnavo starih obveznosti kupovati na borzi nove klirinške nakaznice. Vprašanje

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

Franz Josefove

registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje št. br. 15.485 od 25. V. 1936.

Kraljestvo mode

Črne popoldanske obleke

Saj vemo, da ima že vsaka izmed vas svojo popoldansko obleko v eni tistih barv, ki so bile v priletku jesensko-zimske sezone moderne. Rjave kakor jesensko listje, vinsko rdeče kakor pozna trta, zelene kakor mah, megleno sive kakor zimski jutra, in vijoličaste kakor zgodnji večeri so bile nove barve, ki jih je moda v skladu z naravo prinesla na dan. Toda zimska sezona je tako dolga, kakor nobena: prav za prav traja od septembra do aprila. In ker ob nobe-nem času ni toliko priležitev, kakor ravno sedaj, nikakor ne bo zadostovala ena sama popoldanska obleka, zlasti v naših raz-merah ne, ko se pojavijo dame tudi zvečer v obleki z dolgimi rokavi.

Potrebuje torej še eno popoldansko o-bleko, zato vam svetujemo: vaša druga po-poldanska obleka bodi črna. Zakaj ravno črna? boste vprašali. Prvič zato, ker je črna obleka še vedno najbolj elegantna in bo tudi vedno ostala elegantna — če torej imate črno obleko iz dobrega tvoriva, jo bo-šte z malenkostnimi izprememtami lahko nosili več let. Drugič zato, ker še nikdar ni bila črna obleka tako moderna, kakor ravno letos in tretjič — ker se poda vsaki dami, zlasti če jo osevežimo s primerno garnituro. Črna obleka zaleže torej za več drugih je zato praktična in vendar tudi izredno elean-gantna. Nu, sedaj smo vas menda prepriča-li o prednostih črne popoldanske obleke, o vprašanju novih garnitur, ki so letos v te-mni zvezi s temi oblekami, pa izpogovori-mo prihodnjic.

Črna žamet laska postavi in obrazu. Zato in pa tudi, ker rada črpa iz preteklosti, je letošnja moda ob spominu na razkošne o-bleke srednjeveških in renesančnih dam prinesla žametaste popoldanske in večerne obleke. Če torej ljubite nekaj posebnega, priporočamo okusno in originalno obleko, ki jo vidite na prvem mestu naše skice. Ta model ima ovratnik in pas iz prepletanih zlatih našivov, ki so letos tako moderni. Si-roki rokavi so raglansko ukrojeni, život pa je pod vratom in ob pasu nabran v zaokro-ženih črtah. (1. skica).

O modi plisiranih delov smo že mnogo povedali. Danes pokažemo elegantno popo-dansko obleko s spredaj drobno nagubanim životom in vstavljenimi, nagubanimi deli v širokih, ob zapestju nabranih rokavih. Mla-dosten dečji ovratnik, ki soglaša z gladki-mi manšetatmi, je bel ali živobarven. (2. ski-ca).

Učinkovito »bouclé« — svilo poznamo že izza poletja, ko smo jo videli v telem in v pastelnih barvah. Zimska svila te vrste je seveda jako temna in večinoma črna, ukro-jimo pa jo preprosto, saj že sama po sebi dovolj učinkuje. Naš model ima v ramenih

MODNI SALON ROZMAN LJUBLJANA, DVOJNI TRG 3, izdeluje **DAMSKÉ KROJE** po meri iz najnovjših žurnalov, ki so damam na razpolago. Istotam tudi in-formacije za izgotovitev obleke.

široke rokave, ki se pod komolci zožijo. Pod ozkim vratnim izrezom je život drapiran v okvirju dveh zvojujnih serpentin, ki se končujejo ob pasu. Vratni izrez zapnemo na vsaki strani s klipom iz štrasa ali iz barvastih kamnov. (3. skica).

Elegantna kombinacija črnega z belim ostane vedno moderna. Na gladki črni obliki je zadnja novost belo plisirana garnitu-ra, ki jo v obliki ozkega vložka vstavimo v život. Vložek se pod vratom razširi v dvojni, plisirano pahljajočo, ki jo prevežemo z ljubko belo pentljo. Odgovarajoča garnitu-ra na rokavih tvori plisirano, serpentinasto pršit vojan, ki je takisto pritrjen z belo pentljo (predzadnja skica).

Zadnji model je iz bleščete svile in ima raglansko vstavljene rokave, ki se pod ko-molcem razširijo v globoko votlo gubo, ob zapestju pa se zopet zožijo v tesne manše-te. Život je pod vratom mehko drapiran. To je ena tistih oblek, ki jim z barvasto ali zlato garnituro povsem izprememimo videz (zadnja skica).

Večerni kep

Večerni kep iz barvastega žameta zapne-mo z ogromno pentljo iz tepega krzna. Tu pridejo predvsem v poštev kožice malih ži-vali, ki jih krznar sestavi v okusne proge. S pentljo se sklada ozka krznenka proga, ki jo našijemo nekaj centimetrov od roba tri-četrt dolgega kepa. Če pa si omislite črn žametast kep, vam svetujemo enako gar-nituro iz imitacije hermelina.

Zdravniška posvetovalnica

D. M. iz R. To ste pododovali. Sode ne smete uporabljati, ker vam bo le še bolj škodovalo. Denite v vodo boraks in uporab-ljajte mastno milo. Dobro bi storila masaža lasišča s tako lasno vodo in obsevanje z višinskim soncem prečo za prečo, ako vam je le mogoče. Drugeth sredstev ni.

A. Z. 23. 1. Ti mozolji niso pod kožo, marveč zamašene lojnice in znojnice v ko-ži sami. Tako pretrano umivanje nima no-benega smisla, tem nianj, ker se tudi pu-drate, s čimer žleze zopet zamašite. Tudi stiskanje nezrelih mozoljev ni na mestu, včasih je celo nevarno. Vnet mozolj pustite v miru dozoreti, nakar se sam posuši; v nasprotnem primeru se vam pa razvije v tur. Zvečer si napravite parno kopel obraza (kamilene pare), nakar si previdno in z lahkim pritiskom s čisto mehko platneno krpico iztisnite ogrce. Mozolje (vnete ogrce) pustite pri miru! Kožo si namažite z indi-ferentnim mazilom ali kamileno kremo, da se preveč ne izsuši. Če se vam obraz preveč sveti čez dan, si ga obrišite s čisto, mehko krpico, ne smete se pa pudrati. Če vam je dana možnost za obsevanje z višinskim soncem, se poslužite tudi tega. Predvsem pa ne prijemajte obraza z nečistimi prsti! 2. Je dobro, le če vam kožo preveč ne izsuši. Za kožo je bolje, da je nekoliko mastna, ker je s tem kolikor toliko zavarovana pred infekcijo. Če torej to praktičira-te, si jo morate zopet namazati z mažo (tenko plast). Kar se pa tako piše o ra-znih kozmetičnih metodah je drago in pi-škavo. 3. Ta organski oteček je verjetno neurotičnega izvora. Vendar vam pa pripo-ročamo, da se daste preiskati.

M. Lj. Da se opeklini početa zaceliti, je vzrok v tem, da sta na takem mestu, kjer ju stalno draži tesen dotik s perilom. Na-mažite opeklini s 5% dermalolovim vazeli-nom, nakar ju pokrijte z gazo in fiksirajte z leukoplastom.

M. T. Belokrajina. Ni dvoma, da ste no-seča. Hranite se, kakor ste vajena.

S. K. M. Sredi zime pač ni na mestu, da se začnete utrjevati. To morate začeti poleti. Razen tega pa so se pojavile težave zaradi vlažnega južnega vremena, ne pa radi mraza. Toplo perilo in obutev je naj-na zahteva. Tudi kopanje v topli vodi je koristno, posebno če dodate ocedek brastovega lubja. Glede mrzlih polivkov bodi-te zelo previdni. Nekaterim koristijo, dru-gim pa poslabšajo stanje. Vobče moremo le reči, da pri takih težavah kot jih opi-sujete vi, ne koristijo. Zato se poslužite le vročih kopeli zvečer, da ležete v popre-je segreto postelji.

Mica. Da se poznajo mesta, je čisto na-ravno, ker ostanje dalje časa temnejša vsled povečane tvorbe kožnega barvila. Ven-dar stasom tudi to obledi in izgine. Če ne, se da to urediti, seveda kasneje. Trajalo bo verjetno še par mesecev, kot že omenje-no, ker se opekline te vrste zelo počasi zdravijo. Pozdravilo se pa bo, brez skrbí. Oko se solzi, ker je prizadeta tudi očesna nožnica, ki je za te žarke posebno občut-ljiva. Na oko si devajte tople kamilene ob-kladke. Pazite pa, da se ne prehladite.

Poskus. Pojdite k specialistu za ušesne bolezni, da vas pouči in navadi, da si bo-šete sami puhali v oko zrak. Brez tega ne bo šlo, ker so nastale v srednjem očesu take spremembe. Puhalnik je poceni. Uspeh je siguran.

VAŠE GESLO NAJ TOREJ BODE:
ZA VAŠO KOŽO
ZA VAŠE LASE
ZA VAŠEGA OTROKA

MILO ŠAMPON OTROŠKO MILO

Z DODATKOM NARAVNE SVILE

Cirkus v stiskah

Tik pred božičnimi prazniki je ršiel znani cirkus Kludeky v Brnu v takšno de-narne stiske, da ni mogel nikakor več naprej in je bil prisiljen oštati v tem me-stu. Brnska društva za zaščito živali so se zavzela za stradajoče živali, jim pre-skrbela vagon čema in druge hrane ter uvedle akcijo, da bi vsaj živali ne trpele zavoljo krize v cirkuski blagajni.

ŠAH

Novo leto 1936 bo prineslo menda naj-manj toliko važnih šahovskih prireditv kakor preteklo. Predvsem se nam le obeta ponovitve matcha Euwe-Aljehin. Hotel Panhans na Semeringu je ponudil obema mojstroma izvedbo matcha in stavel potreb-vo vsoto 10.000 holandskih godinarjev, (na podlagi posebnih določb, ki so veajle tu-di za ravnokar končani match) na razpo-lago. Euwe in Aljehin sta na ponudbo že pristala. Težava pa je eedaj v tem, da Eu-we kot profesor pred jesenjo ne more do-biti dopusta. Tako, se bo match vršil šele v prihodnji zivni, morda celo šele l. 1937.

Poletje nam obeta enega največjih tur-nirjev vseh časov. Vršil se bo meseca av-gusta v Nottinghamu. Angleži so že zbrali za turnir potrebno vsoto 2200 funtov (550.000 Din), kar polovico je prispeval predsednik šahovskega kluba v Notting-hamu, Derbyshire. Za udeležbo so dali že nastanek Lasker, Capablanca, Aljehin in Euwe. Po dolgih letih bomo videli zopet enkrat vse bivše svetovne prvake, poleg Euweja, skupaj v turnirju. Med udeleženci bo menda še osem velemojstrov in štir-je angleški zastopniki.

Tretja velika prireditve bo šahovska olimpiada v Monakovem, ki se bo vršila v okvirju nemške sportne olimpiade. Kakor znano, je svetovna šahovska federacija FIDE radi težav z avstrijskim paragraftom odklonila oficijelno sodelovanje pri tej pri-reditvi. Po najnovjših poročilih pa so se Nemci kljub temu odločili, da šahovsko olimpiado izvedejo. Seveda bo imela tako bolj neoficijalen značaj. Če pa se izvedba vsaj deloma posesti, bomo dobili po šte-vilu udeležencev rekordno šahovsko pri-re-ditev. Vsaka država naj bi namreč nasto-pila z reprezentanco 10 mojštrov! Za vse udeležence krijejo Nemci stroške bivanja. V to svrho imajo že na razpolago fond 35.000 mark. Poleg drugih težav pa bo za to olimpiado treba rešiti vprašanje termi-na. Vršila naj bi se menda v avgustu, to pa bo radi turnirja v Nottinghamu poč-nemogoče.

Turnir v Hastingsu je izgubil mnogo na pomenu s tem, da sta izpadla v zadnjem trenutku iz liste udeležencev misli Keres in eđ. Menčikova. Mesto njih je vrata be-ljiški mojster Koltanovski in Golombek. Flohr pa se je le že v prvem kolu zgo-dila nesreča. Izgubil je namreč proti mla-demu Američanu Fine-u. Zato še tudi po 4. kolu vodi Fine a 3½, St-de Flohr s 3, Tartakover 2½, Tylor, Koltanovski 2, Alexander 1½ (1/1), Golombek 1½, Tho-ma I(1), Michell in Winter 1.

Indijska obramba

Beli: Grünfeld	Črni: Eliškases
(1) e2—d4	Sg8—f6
2) e2—e4	e7—e6
3) Sg1—f3	b7—b6
4) e2—g3	Le8—b7
5) Lf1—g2	Lf8—e7
Pogosto se igra tu Lb4+, kan je boljše nego igrana poteza.	0—0
6) 0—0	
7) Dd1—e2	
Ta poteza se slabo poda v sistem črne obrambe. Običajno se igra v tej ali prejšnji potezi Se3. Grünfeld se je na to pač po ne-potrebem bal razbremenil Se6—e4.	
8) Sb1—c3	e7—e6
Dobro je bilo tudi e4±, 9) Sd4±, Lg2±, 10) Kg2±, d5, s igreno potezo pa prehaja črni že v majhno prednost.	b6 : e6
9) d4 : e5	
Beli je prepustil črnemu oblast nad polje b4 in d4, ki jih črni skakač grozi prej ali slej zasesti.	
10) Tt1—d1	Dd8—b8
Na d—liniji res dominira beli, pa se mora dama pravčasno umakniti. Zlasti točko d6, na katero bi lahko prišel beli skakač ali lovce, je treba kriti.	
11) b2—b3	d7—d6
12) Le1—b2	h7—h6
13) e2—e3	Tf8—d8
14) Ta1—c1	a7—e6
15) Dc2—e2	Sf6—d7
16) Sf3—e1	Dd6—e7
17) f2—f4	Sd7—b6
18) Td1—d2	Le7—f6
19) Te1—d1	Dc7—e7
20) Sc3—b1	
Beli svoje postotje ne more prav ojačiti, pa stremi k razbremenitvi.	Lf6 : b2
20) ...	Ta8—b8
21) Tf2 : b2	De7—e7
22) Tb2—d2	Sc6—e7
23) Sb1—c3	Tb8 : b7
24) Lg2 : b7	
Na videz enako pozicijo igra črni na zm-gu. Njegovi kmetje v centru so gibljivejši	

od belih in točke d4 ter b4 je težje kriti nego b6 in d6.

25) e3—e4
Pozicijska napaka, ki točko d4 zelo oslabi. Beli se je bil poteg 17—15 ali d6—d5.

26) Se1—f3
27) De2—e3
28) Td2—d3
29) Kg1—e2
30) h2—h4
Ovidno nerovnen razli požarnih priprav črnoga, prehaja beli v napad.

31) f4—f5
32) g3—g4
33) Tf1—g1
34) Td3—d1
35) Sc5—e3
36) Se2—e2
37) Tg1—h1
38) g4—g5
39) Sf3—h2
40) h4 : g5

Tako je črni dosegel izpolnitve drugega svojega načila: odbil je beli napad ter pre-haja na h—liniji celo sam k inicijativi.

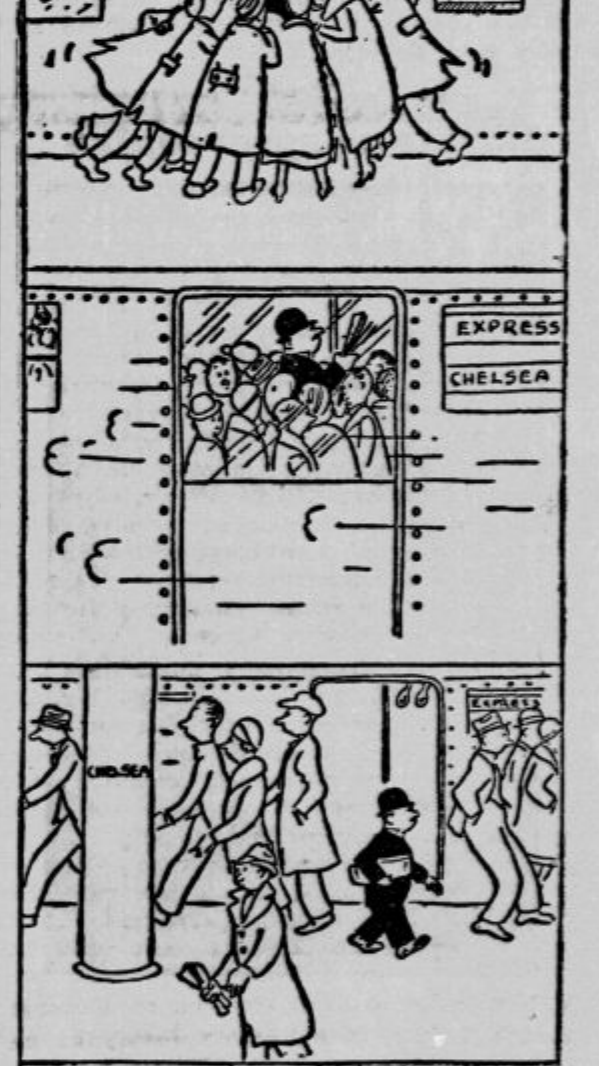
41) g5—g6
42) Td1—d2
43) Kh2—f1
44) Td2—f2
45) Kf1—g2
Črni hoče spraviti še svojega kralja na dmsko krilo, kjer sta oči varnejše in ima v končni možnost vdora v belo pozicijo.

46) De3—d2?
Ta napaka pa vodi do takojšnjega krona. Res bi bil v nadstevanju tudi sicer črni najbrž dobil, razli pa bi bil zato še zelo mnogo časa.

46) ...
Beli se vira, ker sledi 47) Tb2±, Tb2±, 48) Kh2±, Sf3±.

Partija dobro ilustrira težki pozicijski stil mladega novega svetovskega prvaka.

Vasja Pira.

Slikanica brez besed (Everybody's weekly)

Janko Kac:

MOLOH

Socialno zgodovinski roman

Med takimi pogovori sta naglo minili dve uri. Na poldne je že šlo, ko je ukazal jaskavi glas pod oknom:

»Ee, prama!« Nato sta zlezla Andrejc in Dobravec iz protne kripe štajerskega bagerla. Nihče v vsej dolini ni imel takrat koleslja ali celo kočije. Škop slame, pregrnjen s kocem, je bil za sedež.

Gostje so naglo vstali od mize, češ, saj se vrnejo na obed, in stisnili zunaj roko Dobravec, ki je stal v črni pražnji obleki ne kakor hribovski kmet, nego kakor graščinski pisar. Ker ni bilo dovolj prostora na enem vozu za vse, je napregel se sosed Šketa.

V diru je šlo čez polje po vijocih se cesti tako, da so ljudje, ki so se vračali od pozne maše, začudeno gledali tuje in ugibali, kakšen posel ima z njimi Dobravec.

»Verni ljudje«, je dejal Uhlich.

Ko so zavili v Dolenji vasi na stransko cesto, je menil Sirc, ki je stal z gručo sosedov pred svojo hišo:

»Kaj vraga spet kani Dobravec?« Gledali so za vozovoma, dokler nista oba ostala pred mlinom.

»Mlin bo prodal!« je rekel Sirc in sosedje so pri-kimali. »Bo pa Tevž doge ven jemal, ko bo ob mlin.« Kmetje so se škodočljivo zasmjali, ker je mlinar Tevž rad globoko segal pri merici.

Toliko da sta obstala voza pred mlinom, se je že pojavil na klanecu za prebolsko graščino visok, glad-ko obrit, nemopolten gospod z orlovskim nosom.

Komaj dobrih pet in dvajset let bi mu človek priso-dil. Se preden so zlezli naši znanci z vozov, se je tudi on ustavil pri mlinu. Šketa in Andrejc sta spo-štljivo snela klobuka, inženjer Filipitz pa je zaklical:

»Bog te živi, gospod Sadnik!«

»Tudi tebe, gospod inženjer!« je odvrnil ogovor-jeni Janez Sadnik, patrimonialni uradnik prebolske gosposčine. Ker sta imela pogosto poslovno opravke, zato sta se poznala že več let. Tržačana, s katerima je seznanil inženjer Sadnika, sta bila polna hvale za lepote kraja. Inženjer se je oprestil in izginil za mlin z Dobravec, da pregleda vodo in zemljišče, voznika sta dala upregi v senco, ostali trije pa so se spre-hajali po cesti proti gradu in se živahno razgovarjali.

»Kakor čujemo, nameravate kupiti mlin za in-dustrijo«, je omenil Sadnik, obrnjen proti Uhlichu, ki je pritrđil z glavlo:

»Če bo zame pripravno.«

»Tudi moj gospod baron se zanima za ta objekt, že zaradi sosesčine«, je dejal Sadnik tebi nič meni nič. Uhlich je obstal, dvignil obrvi in stisnil tanke ustnice:

»Sicer mlin ni na dražbi, vendar sodim, da bo moj, ako bo inženjerjeva sodba ugodna.«

»Boste že oprostili, gospode, se je opravičeval Sadnik. »Tak je ukaz mojega gospoda, da poskušam zanj kupiti mlin.«

»Seveda, umljivo, gospod Sadnik«, je hitel Uhlich.

»Odlučeval bo, kolikor sem poučen o Dobravec, denar. Kdor bo več dal, tistemu bo mlin pač ostal. Toda kje za vraga ste zvedeli o kupčiji?«

»Vse se zve«, se je namuznil Sadnik, ne da bi povedal, da so mu pravili o kupčiji poštar Wolf, inženjer Filipitz in še drugi. Dolgo je meril in računal inženjer Filipitz, preden je poklical Dobravec tržaška gospoda v mlin. Tega ni niti vedel, da je prišel tudi Sadnik kot mešetar za barona Vogla.

Vedel pa je mlinar Tevž, ki mu je Sadnik naročil,

naj poizve, kakšna bo cena. Tevž se je skrnil za grmovje in prisluškoval razgovoru med inženjerjem in Dobravec.

»Koliko je po vašem, gospod inženjer, vredna vod-na moč z desetimi orali travnika poleg?« je vprašal Dobravec.

»To je treba premisliti ... « je odvrnil Filipitz in hotel oditi.

»Vem, vem«, se je smejal Dobravec in stisnil in-ženjerju roko, da so zazveneli zlatniki.

»To je pa druga beseda, gospod Dobravec, se je na svoj način zahvalil inženjer, pogledal okoli sebe in rekel:

»Deset tisoč goldinarjev poročem onemu. Vi cenite nekaj več, recimo dvajajst. On bo obljubil osem, toda prideta že skupaj, nemara še nad mojo cen-tev, ako ste pametni.«

Komaj je zavil Dobravec z inženjerjem v mlin, že je izginil nemudno za ogrom mlinar in se pričel glas-no razgovarjati z voznikom, da ga je Sadnik čul in se oprestil pri gospodih, češ, da mora spregovoriti nekoliko besed s Šketom. Sadnik se je zelo začudil visoki ceni, ki mu jo je mlinar povedal, in vprašal:

»Si li pa res prav silšal?«

»Tik za njima sem stal in videl sem celo, da je stisnil Dobravec inženjerju v roko denar, je prita-jeno pripovedoval Sadniku mlinar, ki mu je bilo vse ležeče na tem, da mlin ostane. Sadnik se je za hip zamislil. Brez baronovega dovoljenja ni mogel preko prve Filipitzove cenvte.

»Cigan!« je pomislil Sadnik, ogorčen nad inženjer-jevim početjem. »Trikrat je zaslužil pri mlinu.« Naglo je odhital v grad.

Naslednji dogodki so se razvili tako naglo, da bi se vsi temu čudili, razen Süstrunka, ki je opazil mlinarja, ko je prišel izza ogla ter oprezoval iz mlinarske veže razgovoru z graščinskim mešetarjem. Potegnil je na stran Uhlica in mu hitro pošepnil

v uho. Tvorničar je samo priklinal in rekel po dveh, treh besedah, ki jih je izpogovoril z inženjerjem, Dobravec:

»Dasi bo treba strugo popraviti, sem vendar kupec za vaš mlin. Koliko zahtevate zanj? Zadnjo ceno mi povejte! Nisem prijatelj dolge barantije.«

Dobravec je osupnil. Počahal se je za usošem in pogledal inženjerja, ki se je ukvarjal s svojimi pa-pirji. Njegov pogled ni ušel Tržačanoma, ki sta se nasmehnila, da se je Dobravec trenutno zmedel, nato pa dvignil desnico in rekel mirno:

»Dvanajst tisoč goldinarjev!«

»Velja!« je udaril Uhlich v silno presenečenje Dobravec. Inženjer se je samo namuznil in se delal presenečenega:

»To je kupčija! Kajne, gospod Dobravec.«

Dobravec je pri teh besedah osupnil, ker je spoz-nal, da je igral inženjer dvojno igro. Njegovo spoz-nanje ga ni varalo, zakaj inženjer je zašepetal Uhlichu na uho:

»Krasna voda. Med brati vredna dvajset tisoč.« Dobravec ni bilo žal kupčije, saj je vedel, da bi se mu slična prilika ne utegnila ponuditi tako kmalu. Morda je prodano res več vredno, toda plačano je dobro.

»Že so bili znova na cesti. Voznika sta baš obra-čala vozova, ko je prisopihal po klanecu Sadnik in rekel, sodeč po naglici:

»Ni za vas, gospod Uhlich? Saj sem si mislil. Tudi gospod baron bi vam privoščil.«

»Ko bi utegnil, bi se kaj rad sam zahvalil gospodu baronu. Prosim Vas pa, da me v mojem imenu oprostite in mu poveste, da bova kmalu sosed. Pravkar sem kupil mlin.« Po teh besedah je segel Uhlich Sadniku v roko in rekel samo še: »Do svi-denja!«

Skrivnostna materija

S smrtjo poplačana nepazljivost — Strašna razdiralna sila radija in tehnika njegove inhalacije

Mnogi učenjaki, ki so hoteli proučevati lastnosti skrivnostne snovi, ki se imenuje radij, so morali svoje delovanje plačati z življenjem. Ta skrivnostna snov, ki deluje tako močno, da proizvaja 1 gr radijeve soli v eni uri toliko toplote, da bi lahko segrel 130 g vode za eno stopinjo Celzija, je ponovno spravila na dnevni red vprašanje o učinkovitosti najmanjših, netehničnih količin. Znanost je tudi ugotovila vir tega neprestanega oddajanja energije po radiju. Ze angleški fizik Rutherford je opazoval, da radij v svojih najmanjših delcih neprestano razpada. Snov prehaja v drugo snov, katere najmanjši delci vsebujejo manj energije nego prvotna snov, in pri tem se sprošča energija v podobni radijevih žarkov. Kakor rečeno, sta znanost in javnost kaj kmalu imeli priliko spoznati, kakšna strahna razdiralna sila je ta sila, ki jo oddaja radij pri svoji prevorbi. Značilen je dogodek, ki se je primeril v neki veliki tovarni ur v Severni Ameriki. Tam so zbolele številne delavke za skrivnostno boleznijo, ki je niti zdravniki niso poznali. Čez nekaj časa so postale nesrečne popolnoma nesposobne za delo. Lorie so se šest, sedem let za svoje življenje, dokler jih ni smrt osvobodila muck. Sprva so menili, da gre za kakšno epidemijo, toda bolezen se ni prenašala od človeka na človeka. Napadala je sploh samo eno skupino delavk v omenjeni tovarni, in sicer tiste delavke, ki so bile zaposlene z barvanjem svetilkajočih se kazalnikov, ki so postajali baš tedaj moderni. In tako so kmalu doznali vzrok strahne bolezni. V barvi, ki so jo polagale v tenki plasti na kazalce in številke, so bile namreč silno majhne količine radija. Da-li je vplivalo tu tudi vsakodnevno vdihavanje te barvne mešanice, niso mogli natančno ugotoviti, gotovo pa je, da so delavke imele navado vrtni male čopiče, s katerimi so barvo nanašale, med ustnicami in jih tako ostrili, da bi mogle na ta način doseči tanjše črte. In na ta način so jim prišle sčasoma z ustnic v telo sicer silno majhne količine radija, ki so pa vendarle zadostovale, da so povzročile strašne posledice.

Tako učinkuje torej na organizem stalno dovajanje še tako neznanih količin radioaktivne snovi. Drugače pa je s tako zvano radijevo emanacijo, plinasto prvo razpadno snovjo radija, ki je znana tudi pod tehničnim imenom radonac. Ker ostaja ta plin le kratek čas v telesu mu ne more škodovati, kvečjemu seveda, če ne gre le za ne-navedene velike količine, ki pa praktično skoraj niso mogoče. Nasprotno pa učinkuje radon na organizem poživljajoče, zdravo. To so spoznali že davno po ugodnih učinkih radiotermačnih kopeli pitja vode iz vrelecev, ki vsebujejo radijevo emanacijo oziroma tudi vdihavanje te emanacije. V topli kopeli se vdihavajo pred vsem emanacije, ki se dvigajo z vodne površine. Skozi kožo prodre v telo veliko manj emanacije, a vendar nekaj.

Kakor smo že rekli, te emanacije ne ostajajo dolgo v telesu. Pljuča jih vdihavajo, oddajajo nato deloma krvi, s katero se vračajo spet v pljuča, ki jih nato izdihavajo. Nekaj emanacije ostavi telo tudi s sečjo. Čim hitrejši utrip ima človek, tem manj časa ostaja radon v njem, le bolniki na pljučih ga oddajajo navzlic hitrejšemu utripu počasneje nego vsi drugi. Pitje radonove vode v majhnih požirkih in v kratkih pre-

sledkih dovaja telesu največ radona. Poleg tega pa učinkujejo v radioaktivnih kopelih še druge številne razpadne snovi radija, vendar nam njih učinek ni točneje znan. Skoraj gotovo se nabirajo na koži in jo na ugoden način dražijo. Če pa želi zdravnik pacienta iz teh ali onih razlogov zdraviti samo s krepko emanacijo, mu lahko veli vdihavati plin, ki se dviga v slabotnem, pečenem se toku na vodno površino. V prejšnjih časih, ko niso vedeli ničesar o emanaciji, so dosegali podoben učinek s tem, da so strežniki kopalno vodo pred uporabo bčžali s šibami.

Drsalci trenirajo

Evropska nemška mojstra v drsanju Maxi Herberjeva in Ernest Baier pridno trenirata in se pripravljata na zimsko olimpijado z elegantnimi skoki

Motorizirani angeli

Dolga bela krila in čelade na glavi — Čudna proslava praznika miru v Nemčiji

Kaj takšnega je bilo mogoče esmo v hitlerjevski dobo oboroženi Nemčiji, upati pa je, da ji bodo tudi drugi militaristični narodi kmalu sledili to pot.

Na božični večer so bili zbrani rekruti in častniki, oddelka 5. oklopnega polka v Wünsdorfu pri Zossen v veliki kavarniški dvorani okrog božičnega drevesa, ko so se odprla vrata in je pridrela v dvorano na robotajočih motorjih četa belo obsečenih angelov, z dolgimi perutnicami in — jeklenimi čeladami na glavah, četa je parkirala obiša božično drevo, nato pa se je ustavila. V tem se je oglašilo zunaj poleg strahnega ropotanja

besno streljanje iz strojnic in v dvorano se je prerinil velik tank. Med cvetni groznic je bilo opaziti obraz Božička z dolgo belo brado, ki je stopil nato iz vozila in začel deliti med častnike darove. Ti darovi so bili izključno 15 cm dolgi posnetki tankov z vsem orožjem. Bojevite igračke so se začele premikati in vrtneti po mizi, med tem je eden izmed očeladenih angelov zagrabil Božička, ga položil na drugo sedež svojega motornega kolosa in oddrčal z njim v noč.

Hitlerjevski tisk z navdušenjem piše o tej »uspeli proslavi« praznika miru.

Žena plačuje možu alimente

... ker sta oba spola v Rusiji enaka ...

Kazansko sodišče je izreкло sodbo, ki bo zbudila zanimanje vsega možkega sveta — razen seveda v sovjetski Rusiji, kjer niso takšne sodbe nič novega.

V Kazani je neki mož zahteval ločitev zakona, razen tega pa tudi to, da bi mu žena plačevala alimente. Kot ločitveni vzrok je navedel, da se je žena brez poverja izselila iz njiju skupnega stanovanja ter mu ostavila oba otroke. Sodišče je pre-

iskalo dejanski stan in je potem ločitev zakona izreкло, razen tega pa še ženo res obsojilo na plačevanje alimentov, ki znašajo prav lepe vsote. V razlogih je navedlo, da sta spola v Rusiji enakopravna in ker je žena v boljsem gospodarskem položaju nego mož, je njena dolžnost, da plačuje za svoje otroke in za svojega bivšega moža prav tako, kakor bi moral v nasprotju s primere plačevati mož.

MNOGINE VEDO...

da so stari Egipčani gledali svode ptice na ta način, da so morali njih sužnji pabljati posode s temi pticami.

da je rak med primitivnimi ljudmi po današnji razlagi zato tako redek pojav, ker ljudje iz teh ljudstev je maloobčljive tako dolgo, da bi postali žrtve te karizmatične bolezni.

da so nekatere vrste motiljev zelo bojevite in napadajo celo ose in čebelo, da so Italijani uvedli prvo stekleno okno.

da meri nitka enega samega mesička svetloprejke do 600 m.

Vojna modernizira človeštvo

Na mnoge črnce v Afriki je vplivala sodanja italijansko-abezinska vojna naravnost revolucionarno. Kdo bi si bil takšnega temopolnega divjaka še pred letom dni predstavljal s takšnim prilastkom civilizacije, z ročno torbico iz usnja in s trojsko čelado v roki!

I V E R I

V ljubezni sčeto ženske pogostoma mojstra — da ga prekosijo.

Zakonski možje se nikoli ne navdušujejo za preveliko svobodo, zadovoljujejo se s — majhni svobodomani.

So avtorji brez talenta in talentirani genotci.

Hitljena ljubosumnost je zadnja strahopetnost umirajoče ljubezni.

Kosilo z opoldanskim spanjem

Nov restoran v Londonu je uvedel kot prvi stvar, ki je doslej v javnih lokalih niso poznali. Mnogo je ljudi, ki potrebujejo po kosilu malo kinkanja, a kdor je doslej jedel v javnem lokalni, se je moral tej potrebi odreči. V londonskem restoranu pa ima vsak gost priliko, da stopi po kosilu v eno izmed mnogih sobic, kjer si lahko odpočije na otomani. Treba mu je povedati natakarku, kdaj želi, da bi ga zbudili. Ta novota je restoranu prinesla presenetljiv dotok gostov in opoldanskih zaspancev.

Za usako perilo

PA NAJ BO BELO ALI BARVASTO, UPORABLJAJTE VEDNO LE DOBRO HUBERTUS MILO. — DOMAČ, SLOVENSKI IZDELEK JE!

A NEKDOTA

Masaryk se oblačil zelo preprosto, najrajši nosi vojaško bluza in škornje. Ko so ga nekoč vprašali, čemu tako, je odgovoril: »To delam zavoljo udobnosti. Bluza mi sega do polbradke, torej mi potem ni treba kravate, dalje ni treba telovnika, ni treba blaga za novo obleko in ni treba, da bi pomerjal. Ker se pa tice visokih škornjev, je stvar ta, da mi jih ni treba vezati. Potegnem jih na noše in že sem pripravljen.«

VSAK DAN ENA

»Za božjo voljo, kaj pravite, da ste našli muho v mezi? Jaz pa sem mislila, da sem spravila vse čisto do zadnje iz lonca!« (Tidens Težak)

Učenjak — strah zločincev

V Londonu je umrl 86 letni prof. dr. Pepper, ki je znal, kakor nihče drug, rekonstruirati umore in odkriti zločince

V starosti 86 let je umrl v Londonu prof. dr. Pepper, ki je bil eden prvih in najboljših sodnih medicincev na Angliškem. Njegova slava se je začela l. 1903. Takrat so odkrili ostanke ženskega trupla, ki je ležalo že štiri leta v zemlji. Profesorju je namreč tedaj uspelo, da je to truplo agnosiral kot truplo neke Camille Hollandove in še več odkril je sledove, ki so kazali, da je bil neki Samuel Herbert Douglas morilec. Douglas je tajil, toda Pepper je iz majhnostnih znakov tako točno opisal potek zločina, da se je Douglas zrušil in priznal svojo krivdo. Še kratko pred svojo usmrtitvijo je morilec dejal: »Človek bi menil, da je opazoval, kako sem delanje izvršil.«

Pepper je bil tudi tisti, ki je razkrinkal l. 1910. »londonskega Sinjbrada« dr. Crippena. V kleti njegove hiše so našli popolnoma razpadlo truplo, ki je Pepper o njem ugotovil, da je bila nekdo Crippenova žena Cora. Mož jo je usmrtil, ker je nasprotovala njegovemu razmerju do neke asistentke. V južnem delu Londona se je zgodila cela vrsta umorov, ki jih je dr. Pepper na podlagi skopih znakov tako dobro rekonstruiral in podal pri tem tako točen opis morilca, da so tega lahko prijeli že čez nekoliko dni. Odklej je bil učenjak strah zločincev — obenem pa je postal ljubljenec pisateljev kriminalnih romanov, ki jim je dal toliko dragocenih pobud.

Milijarda pločevinastih škatel

Brez njih se ne bi mogli Italijani vojskovati v Afriki

Neki italijanski častnik cenil število pločevinastih škatel z bencinom in živili, ki so dospale doslej v Eritrejo, na več nego milijardo kosov. Brez oljnega kuriva in brez živila ne bi mogla vztrajati tam nobena vojska, brez pločevinastih posod pa ne bi bilo mogoče, bi kurivo in živila uvažali v deželo. Nobena letala bi ne mogla leteti, nobena motorna vozila voziti. Brez konzerv bi tudi bilo nemogoče prehraniti čete na fronti.

Glavno mesto Eritreje že na zunaj kaže, kako spoštujejo tam pomen pločevinastih posod. Črne domajce dame jih prenašajo, napolnjene z vodo ali čim drugim, spretno na svojih glavah, vsaka prodajalna ima v zalogi pred vsem škatle s konzervami. Cela vrsta prodajal razstavlja v svojih izložbah samo pločevinaste posode, od velikih vrčev za bencin do majhnih škatel za kaviar. Vse so prazne, toda kupujejo jih vsi. Potrebujejo jih za najrazličnejše svrhe, za kritje streh, za gradnjo peči, za cvetlične lončke, namreč sto koncev. Škatle so pogostoma prerezane in pločevina zvaljena ter pripravljena za vsakovrstno uporabo.

Pomen pločevinaste škatle za vojvotnjo je cenil posebno polkovnik Lawrence, tajni svetnik vodja angleške vojnške službe. V svoji knjigi »Sedmero stebrov modrosti« piše, da je imel izum konzervne škatle za vojno večji strateški pomen nego izumitev smodnika. Če je vojak lahko hranil, jih je tudi lahko premikal. In da niti strategija v resnici potrebovala

Kupuj domače blago!

Kaj je videlo letalo na svoji vožnji?

Italijansko letalo je odvrгло na svoji vožnji sporočilo, ki ga je prestregel italijanski častnik, kateri zdaj razbira iz pilotovega raporta položaj na sovražnih ostožanjah

NEKAJ ZA VSE

V zmernem pasu je telesna temperatura v mrzlih zimskih dneh za eno do tri desetinke stopinje nižja nego ob vročih poletnih dneh.

Dojencu se podvoji telesna teža po prvih petih mesecih in potroji ob koncu prvega leta.

Kajenje, posebno kajenje cigaret, pri čemer običajno vdihamo mnogo duma, pospešuje nastanek bronhialnega in pljučnega raka.

Pri nesrečah s dušičnimi plini, moramo najprvo odpreti okna, šele potem moramo gledati, da spravimo onesrečenca iz sobe.

Mnogostranski artist

Mož, ki ga vidimo na tej sliki, nastopa v Londonu in žanje za svoje artistične produkcije splošno občudovanje in pohvalo

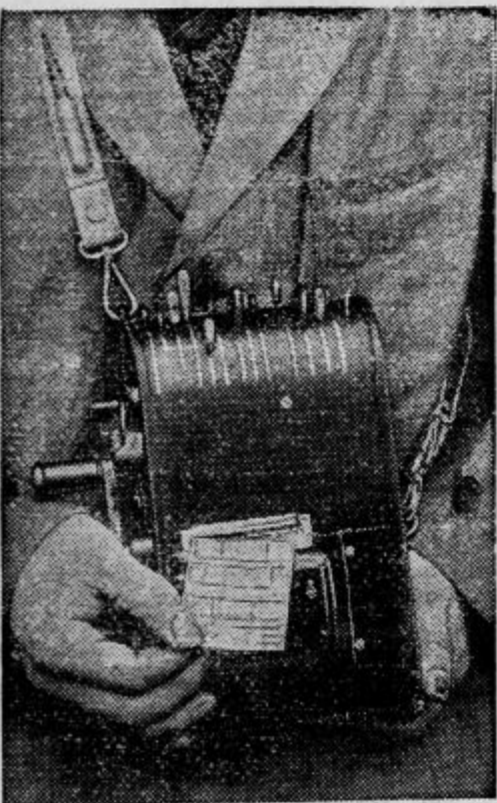
Britje bo odveč

Kakor poročajo iz Londona, je predvaljal tam pred strokovnjaki svoj najnovejši izum znan izumitelj dr. Ferdinand Ringer, ki se je svojočasno proslavil s izumom »večne vzgaličice«. Ringer je sedaj izdelal neko mazilo, po katerem je vsako britje odveč. V mazilu ni oja niti druge toščice in odpravlja vse kožne popolnoma, ne da bi pri tem razjedalo kožo. V vodi je topljivo in se da z obraz izmiliti s mrzlo ali toplo vodo. Ringer potuje sedaj v Pariz, kjer se neka skupina finančnikov zanima za njegovo odkritje.

Stolp za padala

Aeroklub delavstva, ki je zaposleno pri gradnji moskovske podzemeljske železnice, gradi ta čas v okolici Moskve doslej najvišji stolp za vežbanje skakalcev s padali. Stolp bo visok 54 m, na njegovo vrhanjo ploščad pa bo vodilo posebno dvigalo

Novota za sprevodnike

V Nemčiji so izdelali strožek za tiskanje voznih listkov, ki omogoča sprevodniku na cestni železnici, tiskniti dovoljno količino novih voznih listkov čim mu je pošla stara zaloga

Z letalom okrog sveta

Te dni se je mudil v Manili na Filipinih ravnatelj holandsko-indijske zrakoplovne družbe, da opravi formalnosti za podaljšanje holandskega zračnega prometa od otoka Balijs do Filipinov. Na novi progi pričnejo obratovati letala v marcu, potem bo mogoče s polniškimi letali preleteti ves svet, kajti samo še zveza ob Balijs do Filipinov je manjkala v verigi rednega svetovnega zračnega prometa.

Edenov tast okraden

Kakor poročajo londonski listi, so neznanji vlomilci vdrli te dni v stanovanje Edenovegove tasta, sira Gervasa Beketta, ravnatelja Westminsterse banke. Odnegli so iz njegove sprejemnice dve dragoceni sliki, neko Corotovo in neko Bonningtonovo. Tast angleškega zunanje ministra je bil dolgo let poslanec konservativne stranke. Za praznike je odšel na Skotsko in v tem času so vlomilci obiskali njegovo londonsko stanovanje.

SMUŠKE DRESE

KOMPLETNE IZ NAJBOLJŠIH LONOV RAZNIH BARV, SUKNJE, SUKNJICE, SPORTNE OBLEKE KUPITE NAJCENEJŠE PRI

DRAGO-SCHWAB
NA ALEKSANDBOVI CESTI

S P O R T

Dve tekmi na igrišču Hermesa

Danes in jutri bodo mariborski železničarji kot gostje Hermesa in Primorja otvorili letošnje nogometno sezono.

V nogometnem obratu je pri nas nastal od zaključka jesenske sezone odmor, ki se vleče že nekaj tednov. Drugod igrajo vneto tudi preko zime. V Zagrebu so na primer vsako nedeljo na sporedu prvenstvene tekme nižjerazrednih klubov. Tudi vodilni klubi se odločijo preko zime za kakšno močnejšo prireditev. Nenaavadno mlo vreme je dalo poguma tudi našim šiškarjem, da so se odločili in tvegali dvodnevno prireditev.

Mariborski železničarji je jesenski prvak v prvenstveni skupini. Dolga leta se je klub trudil z organizacijo igrišča in čeprav je vsa ta leta tudi v nogometu igral vedno eno prvih vlog v našem podsvetu, je vendar bila glavna skrb posvečena igrišču. Minulo jesen je klub otvoril na novo urejeno igrišče, ki je v naši banovini

brez konkurence.

Sedaj je vodstvo kluba posvetilo vso skrb sekcijam, da jih dvigne na dostojen sportni nivo. Preskušeni žilavosti, ki je znala skoro iz nič stvoriti najlepše sportno igrišče v Sloveniji, bo gotovo v doglednem času uspela tudi ta naloga.

Drugo tekmo je Hermes odstopil črnobelim. Oba dneva pa igrala rezervni predtekmi. Če le ne bo vreme predeževno, bo torej naše sportno občinstvo po dolgem času spet sledilo zanimivima tekmlama, ki naj pokazeta trenutno moč slovenskega nogometa.

Točen spored: nedelja ob 13.30 Hermes rez.: Primorje rez., ob 14. Hermes—Železničar; ponedeljek ob 13.30 Hermes rez.—Slavija, ob 14. Primorje—Železničar.

V Garmisch Partenkirchnu že skačejo

Vreme se še vedno poče usmiliti naših smučarjev. Dilec stoji v kotu, smučarji pa čakajo, da jim bo nebo vendar enkrat naklonjeno. V lakem položaju pa niso smučarji samo v naših krajih. Iz vseh zimsko-sportnih središč Evrope prihajajo poročila, da drugod ni nič boljše. Tudi v Garmisch-Partenkirchnu, kjer se bodo za mesec dni pričele velike olimpijske zimske igre, se ne morejo pohvaliti z najboljšim snegom. Pa so vendarle na novega leta dan otvorili veliko olimpijsko skakalnice, ki je bila kljub slabemu vremenu v nekaj dobrih stanju. To se že vidi iz tega, da so skakači, ki so zasedli prvih trideset mest, skakali od 60 do 80 m.

V mednarodnem tekmovanju je seveda zmagal Norvežan Birger Ruud (72, 82, 78, točke 348,8). Drugo mesto je zasedel Nemec dr. Toni Bader (67, 79, 77, 324,5). Tretji je bil Švicar Marcel Reymond (66, 76, 70, 318,3). Četrto mesto je zasedel Marjačher (Avstrija). Sledili so Kratzer (Nemčija), Mainel (Nemčija), Dietl (Nemčija), Kimbeck (Nemčija), Dellekarth (Avstrija) in Hrabec (Avstrija). Pri juniorjih je zmagal Rudi Rieger (Avstrija) s 63, 73 in 72 m. Kakor znano, je Birger Ruud lani na tej skakalnici postavil rekord s 84 m.

Tekmovanju je prisostvovalo okoli 7000 gledalcev.

Turistično-sportni odbor za dvig lahkoatletike in pripravo atletov za olimpiado v Ljubljani. Ker je bil vrstni red treningov lahkoatletov vseh ljubljanskih lahkoatletičkih klubov pod vodstvom sportnega učitelja g. Kleina bil pomotoma napacno objavljen, ga danes ponavljamo: I. grupa na liceju (Blewisova cesta): klubi Ilirija, Jadran, Planina, vsak ponedeljek od 20. do 22. sredo od 20.30 do 22. in petek od 20. do 22. II. grupa na učiteljski (Resijeva cesta): klubi Korotan, Primorje in Sloga vsak torek, četrtek in soboto od 18. do 22. Vsak atlet naj vedno prinese seboj dres, hlačke, copate in brisačo. Danes ob 10.30 na igrišču Primorja, Tyrševa cesta, cross-country trening za vse srednje in dolgo-progaše. Letotam tehn. trening za vse metalce. Prinesite seboj trening dres! Atleti vseh ljubljanskih lahkoatletičkih klubov! Obiskujte redno in točno vse treninge!

Službeno iz S. O. pri L. N. P. K. tekmlam 5. in 6. t. m. se delegirajo: Hermes rez.: Primorje rez. ing. Jesih, Železničar: Hermes Dolinar, Hermes rez.: Slavija Vrhovnik, Železničar: Primorje Macoratti, Igrišče in pričetki tekem so razvidni iz časopisov.

Iz LZSP (Službeno). Na 12. redni seji dne 3. t. m. so bili verificirani za smuški odtsek SPD Zagorje: Hribar Ivan, Golob Branko, Umek Franc, Hauptmann Jože. Vse klube, ki še niso poravnali svoje članarine, opozarjamo, da je upravni odbor ZZSP sklenil, črtati iz članstva vse one klube, ki ne bodo do 10. t. m. poravnali svojih obveznosti. Prihodnja seja bo 10. t. m. ob 20. v damski sobi kavzarne Emone.

Iz kolesarskega podsveza. Za danes sklicani redni občni zbor se zaradi tehničnih ovir preloži za nedoločen čas.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 13. naj bo kombinirano moštvo rezerve in juniorjev na igrišču Hermesa. Poleg sigurno. V ponedeljek ob 14. prvo moštvo istotam. Postave v garderobi na igrišču. Reditelji: in sicer 6 po številu, oba dni točno ob 13. Blagajna gg. Breskvar, Gerzeti.

ZSK »HERMESA«-motosekcija sklicuje letni občni zbor za nedeljo 19. t. m. ob 10. uri dopoldne v prostorih restavracije »Keršič« z dnevnim redom po sekcijskih pravilih. Predlogi za eventualne naj se dostavijo tajniku sekcije g. Schweitzerju pri tt. Jax, Gosposvetska c. 1., pisarne vsaj 8 dni pred obč. zborom. — Ako ne bo določenem času prisotno zadostno število članov, se obč. zbor preloži po sekc. pravilih za isti dan, pol ure kasneje, na istem mestu in z istim dnevnim redom. Ta občni zbor bo sklepal brez ozira na število prisotnih članov. Dotti, ki za leto 1935 še niso plačali članarine, naj to takoj storo, do bodo imeli na obč. zboru pravico glasovanja.

Vremensko poročilo. Bistrica - Boh. jezera po stanju večraj: 4C. dežuje in sneži. Snega ni. Bled - Jezero po stanju večraj: 4C. dežuje. Rateče - Planica po stanju večraj: 2C. barometer pada, dežuje, 15 cm južnega snega. Kranjska gora po stanju večraj: 2C. barometer pada, dežuje, 15 cm južnega snega. Vršič, Krnica in Tamar po stanju večraj: 70 cm južnega snega. Pokljanka po stanju 3. januarja: 0C. oblačno, mirno, 30 cm sneja. Smuka dobra. Skakalnica uporabna. Dobje - Mojštrana po stanju 3. jan.: 5C. vreme južno, mirno, v dolini snega ni. Na Mužakliji. Zgornji Krmi in v višinskih legah sneži in je smuka dobra. Krvavec po stanju 2. jan.: 0C. sneži, mirno, zapadlo 15 cm južnega snega na stari podlagi. Smuka dobra. Velika planina po

stanju 3. jan.: sneži, zapadlo 25 cm novega snega. Komna po stanju 3. jan.: -1C, na stari 80 cm podlagi zapadlo 10 cm suhega snega. Smuka dobra. Seniorjev dom na Pohorju po stanju 3. jan.: -2C, mirno, oblačno, 30 cm južnega snega.

DANES IN JUTRI VSI K LASANU V SPODNJI ŠISKI. OBA DNEVA ZABAVA S PLESOM. Z DOBRIMI JEDILI IN DOBRIM DALMATINSKIM VINOM JE PRESKRBLJENO. Se priporoča IVAN LASAN

Iz Julijske Krajine Obsodbe tržaških leviznih spekulantov

Pred nekaj tedni smo poročali o aretaciji cele vrste tržaških finančnikov in borznih senzalov, ki so bili osumljeni ilegalnih spekulacij s tujimi devizami in valutami. Fiskalna policija je uvedla proti njim preiskavo in je ugotovila krivdo 27 tržaških bančirjev in finančnikov, ki so, kakor poročajo sedaj listi, že več mesecev v organizirani družbi pod vodstvom Antona Rocca in bratov Josipa ter Renza Bolaffija na raznih deviznih tržiščih v državi in zlasti v Trstu prodajali tuje valute in devize po izredno visokih cenah.

Finančno ministrstvo je na podlagi preiskave obsodilo na denarne kazni po poldruhi milijon lir brata Josipa in Renza Bolaffija, na 1.250.000 Antona Rocca, na 400.000 Nikolaja Russa na 800.000 Diega de Henricqua, na 500.000 Hermana Macerato, na 400.000 Jurija d'Italijo in na 10.000 lir pa albanskega državljanja Kicija Cuka. Nadalje je odredilo zaporo Roccevih in Bolaffijevih bančnih lokalov. Notranje ministrstvo pa je vse omenjene razen Albanca Cuka postavilo pred konfiscacijsko komisijo. Kakor vse kaže, bodo obsojeni na konfiscacije po 3 do 5 let. Vsi ostali udeleženi v tej aferi bodo policijsko opozorjeni. Klici Cuk bo izgnan iz države.

Novo župnije na Goriškem

Goriški nadškof je v poslednjih dneh ustanovil več novih župnij v Furlaniji, kolikor je pripada njegovi škofiji, pa tudi v slovenskih krajih na Goriškem. Ustanovitve so bile nove župnije v Dolenjem, v Breštovici, Kozani, Desklah, Držnici, Pliskovici, na Doberdolu, v Opatjem selu v Grahovem, Zgornji Tribuši in drugod. Izvršile so se tudi neke spremembe v vrstah goriškega klera in so bili med drugimi imenovani kanalski dekan Venceslav Bele za častnega tajnega kaplana, Stanislav Vrtovec za vikarija v Gradiškuti in kaplana v Prvačini, Ivan Lukežič za vikarija—ekonom v Ajdovščini in Jakob Gregorič za vikarija — ekonoma pri Sv. Križu na Vipavskem.

Drobne novice

V Gradopu je umrla v 51. letu starosti Antonija Krizmančič. Naj v miru počiva! V Gorici so v poslednjih dneh umrli 74-letni Franc Simšič, 68-letni Peter Špacapan, 62-letna Franja Bebenjak-Sfilgoj, 75-letni Henrik Leben, 55-letni Vincenc Mozetič iz Renč, 84 letni Josip Drufovska, 51-letni Andrej Skomina, 52 letna Ivanka Peric in 63letni Josip Lozar.

Zaradi bega čez mejo je bila pred kanalskim sodiščem obsojena 24-letna Marija Parovanova iz Gorenjega pri Kanalu na 3 mesece zaporu, 2000 lir denarne kazni in plačilo sodnih stroškov. Goriškemu sodišču pa so karabinerji iz enakih razlogov prijavili 27 letnega Josipa Čadeža iz Kozane v Bredih in 24 letnega Borisa Mahneto iz Vipolže.

Zaradi zanemarjanja predvojaških tečajev so bili te dni izročeni sodišču trije kmečki fantje, in sicer Albert Mangan iz goriške okolice, Josip Podrekar iz Tolmina in Friderik Mislej iz St. Vida na Vipavskem. Nič jim ni pomagalo, da so bili vpisani v fašističnih mladinskih borbenih organizacijah. Po zakonu jih lahko obsodijo na denarno kazen do 1.000 lir odnošno na zapor do 6 mesecev.

Pred goriškim prizivnim sodiščem se je vršila razprava na osnovi priziva 30 letnega Ivana Jesenka iz Cerknega, ki je protestiral proti obsodi na 7 mesecev zaporu zaradi nekega prestopka proti organom javne varnosti. Sodišče je priziv zavrnilo in potrdilo omenjeno obsodo.

Potres na Goriškem. Preteklo nedeljo okrog 6. ure zjutraj je nastal v Gorici in najbližji okolici lahek potres, ki je trajal nekaj sekund. Škode ni napravil. V Barkovljah pri Trstu je tovorni avto v ponedeljek povozil 28 letnega kolesarja Stanislava Bogataca od bližnjega Sv. Križa. Nesrečnež je umrl še preden so ga prepeljali v bolnico.

Požar. V Skriljah pri Sv. Križu na Vipavskem je pred dnevi pogorel dom posestniku Petru Znidarčiču. Čeprav so prihiteli na pomoč celo gasilci iz Gorice, ni bilo močotežničesar otepi plamenom. Škoda znaša 20 tisoč lir.

Nova taksa na blagovni promet je bila uvedena s 1. januarjem t. l. Plačevalci se bo morala za prevoz blaga z motorjnimi in železniškimi vozili in sicer po 12 odnošno 8 ct za prevoz vsake tone blaga na daljavo

1 km. Taksa se bo plačevala naprej. Višja taksa velja za prevažanje blaga na tuj, nižja pa za prevažanje blaga na lasten račun. Koperska občina je najela od zavoda Grisoni 600.000 lir posojila. Ni znano v kakšne svrhe bodo porabili denar.

RADIO

Nedelja, 5. januarja.
Ljubljana 8: Cas, poročila, spored. — 8.15: Težovadba (g. Ciril Soukal). — 8.45: Veseli ruski napevi na ploščah. — 9.15: Prenos iz trnovske cerkve. — 9.46: Verneško predavanje (g. p. Valerian Učak). — 10: Ura romantične glasbe. Sodelujeta: gđe. Silva Hrašovec (klavir), ga. Josipina Sivec (sopran). — 11.40: Mladinska ura: Božične pravljice (g. Vinko Bitenc). — 12: Cas, spored, obvestila. — 12.15: Štiri in novi zvoki (radio orkester). — 15: Kmetijsko gospodarstvo (inž. Rado Lah). — 15.20: Plošče po željah. — 16: Gospodinjina ura: O prehrani (gđe. Anica Lazarjeva). — 16.15: Naše pesmi, naši plesi (radio orkester). Vmes igrajo trije kitaristi iz Trbovelj. — 19.30: Nac. ura. — 20: Cas, poročila, spored. — 20.15: Zvonjenje in priključanje (plošče). — 20.30: Koncert Radio orkestra. — 21.30: Zvezdari — hrvaški narodni občinski (prenos iz Zagreba). — 22: Cas, vreme, poročila. — 22.15: Mendelssohn: Škotska simfonija (plošče).

Ponedeljek, 6. januarja.
Ljubljana 9: Cas, poročila spored. — 9.15: Kvartet na pihala (igrajo člani vojaške godbe). — 9.45: Verško predavanje (p. dr. Gvido Rant). — 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11: Charles Dickens: Božična povest, bere g. Ivan Levlar, član Nar. gledališča v Ljubljani. — 12: Cas, spored, obvestila. — 12.15: Plošče po željah. — 16: Ovjereja, vir narodnega blagostanja (g. J. Hladnik). — 16.20: Kamorni šramel kvartet. — 16: Gospodinjina ura. — 16.15: Koncert Slovenskega vokalnega kvinteta. — 19.30: Nac. ura. — 20: Cas, poročila, spored. — 20.15: Koncert vojaške godbe. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarnе »Neboščička«.

Beograd 16: Pesmi. — 16.40: Plošča. — 18.15: Zborovski koncert. — 19.50: Zvočna igra. — 21.10: Zborovski petje. — 22.20: Lahka glasba. — Zagreb 12: Plošče. — 17.15: Moški pevski kvartet. — 17.45: Skladbe za orgle. — 20: Prenos koncertnega večera iz Beograda. — Praga 19.05: Vojaška godba. — 20: Mešan glasbeni program. — 22.15: Plošče, Varšava 20.45: Arije in pesmi. — 22: Simfoničen koncert. — 23.05: Plesna muzika. — Dunaj 11.45: Simfoničen koncert. — 13: Lahka glasba. — 15: Koncert godalnega kvarteta. — 17.10: Orkester in solisti. — 19.30: Orkestralni koncert. — 21: Wagnerjeva glasba. — 22.25: Iz opere »Cavalleria rusticana«. — 23.45: Dunajska glasba. — 0.15: Ples. — Berlin 20.10: Zabaven večer. — 22.40: Melodije za lahko noč. — München 20.10: Glasbeni večer za kme. ta. — 21: Sveti trije kralji. — 22.30: Nove skladbe za mandoline in kitare. — 23: Plesni orkester. — Stuttgart 20.10: Plesni program. — 21: Zvočne slike. — 22.30: Pod lavinami na Krnuc. — 23: Orkester. — 24: Operna glasba. — Rim 17.15: Ples. — 20.30: Simf. koncert. — 22: Lahka glasba.

Torek 7. januarja
Ljubljana 12: Zabavne skladbe na ploščah. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Valčki na ploščah. — 14: Vreme, borza. — 16: Zvoki iz Azije (Radio orkester). — 18.40: Današnja poljuba Kitajske: Vera in nravi (g. Fran Terseglav). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20: Prenos operete iz Zagreba. V odmoru: cas, vreme, poročila, spored. Beograd 16: Narodna glasba. — 18: Ples. — 19.50: Poljuden večer. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — Zagreb 12.15: Plošče. — 17.15: Orkester. — 20: Schubert-Bertejeva opereta »Pri treh mjadenkah«. — Praga 19.40: Lahka glasba. — 20.30: Staročasne pesmi. — 20.56: Zvočna igra. — 21.15: Orkester. — 22.15: Plošče. — Varšava 20.10: Koncertni večer. — 21.05: Stare skladbe. — 22.05: Glas Abesinije (plošče). — Dunaj 12: Operna glasba. — 16.05: Simf. koncert na ploščah. — 17.25: Koncertna ura. — 20.10: Operetne melodije. — 20.35: Revija šlagerjev 1926-1929. — 22.10: »Jugrjeve pesmi«. — 23.20: Jazz. — Berlin 20.10: »Plošče snežinke«. — 22.30: Narodna glasba. — München 20.10: Veseloliga. — 21.15: Lahka godba. — 23: Igra in petje. — Stuttgart 20.10: S' pare: »Ukročene tramoglavke«. — 21.10: Mešan program. — 22.30: Prenos iz Berlina. — 24: Simfonični orkester. — Rim 17.15: Nove plošče. — 20.30: Operetni večer

Sreda 8. januarja
Ljubljana 12: Fjodor Šaljapin poje na ploščah. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Klavirske skladbe na ploščah. — 14: Vreme, borza. — 18: Oproška ura: Požgančkov oča govori: Stroček XII, slika. — 18.40: Pogovor s poslušalci. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20: Koncert mešanega zbora »Ljubljanskega Zvonca«. — 21: Koncert citrarskega krožka »Vesna«. — 22: Cas, vreme, poročila, spored, 22.15: Zbaj na pesi! (plošče).

Beograd 16: Vojaška godba. — 18.50: Narodne pesmi. — 20: O. Strausova opereta »Valčekov senc«. — 23: Lahka in plesna muzika. — Zagreb 12.15: Plošče. — 20: Prenos iz Ljubljane. — 22.15: Ples. — Praga 19.25: Salonski orkester. — 20.15: Zabaven program za smučarje. — 21.25: Prenos francoskega koncerta iz Strasbourga. — Varšava 20: Parada filmskih zvezd. — 21: Chopinove skladbe. — 22: Plesna muzika. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16.05: 4z zvočnih filmov. — 17: Sodobni avstrijski skladatelj. — 19.30: Simfoničen koncert. — 21.50: Mešan program. — 22.15: Orkester. — 23.15: Nadajevanje koncerta. — 24: Ples. — Berlin 20.45: Simfoničen koncert. — 22.30: Nočni koncert in ples iz Kölna. — München 20.45: Zabaven večer. — 22.30: Plesni tečaj. — 22.50: Lahka glasba. — Stuttgart 20.45: Spevoigra. — 22.30: Prenos iz Berlina. — 24: Beethovenove klavirske skladbe in Brucknerjeva V. simfonija. — Rim 17: Simfoničen koncert. — 20.35: Prenos Verdijeve opere »Moč usode«.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Ne bojte se dežja ne blata

ako nosite galoš

Blata

38/52-651 Dim 19-
38/30-34 Dim 25-
38/55-58 Dim 29-

38/57-651 Dim 39-
Moške galoš so posebne vsa -
kemu gospodu.
Darujmo mu zdravje,
če čede in slano
ranje

78/55-651 Dim 29-
ženske galoš
in sneg

29- 39-

Globoko potri javlamo tužno vest, da je v petek, dne 3. t. m. ob 23. uri preminula v novomeški banovinski ženski bolnici po dolgem in težkem trpljenju, naša nameščenka, gospodična

DRAGA GERDENC

Dolgoletno, vestno, marljivo in zvesto sotrudnico bomo ohranili v častnem spominu.

Novo mesto, dne 4. januarja 1936.

TVEDKA JOSIP KOBE.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je naša srčno ljubljena mama, soproga in sestra, gospa

Marija Šuštaršič roj. Benedik,
soproga strojevodje drž. žel.,

v soboto, dne 4. januarja, po dolgem, mučnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere boguvdano umrla.

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, dne 6. januarja ob 2. pop. iz hiše žalosti, Opekarska c. 10, k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 4. januarja 1936.

ZALUJOCI OSTALI.

Ob bridki izgubi moje drage, nepozabne mame izrekam najtoplejšo

ZAHVALO

za vse astmene in pisarne izraze sočustvovanja, za prekrasne vence in šopke ter za tako častno spremstvo na njeni zadnji poti. V prvi vrsti pa se zahvaljujem g. dr. Špornu, specialistu, za ves njegov trud in požrtvovalnost ter preč. duhovščini gg. vik. Košmerliju in Vindišarju ter g. katehetu Zaplotniku za tolažilne obiske. Vsem, ki so moji blagi manj in dolgi boleznim pomagali, meni na v težkih dneh stali ob strani, moja najskrenejša zahvala.

V Ljubljani, dne 4. januarja 1936.

LOČNIKAR PAVEL — sin.

ZAHVALA

Za ljubeznive izraze sočustvovanja ob težki izgubi našega dragega očeta, brata, svaka, strica, gospoda

ROBERTA RANČIGAJA
trgovca, gostil. in posestnika v Toplicah,

se najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni zdravnikoma gg. dr. Zarniku in dr. Grumu, č. duhovščini, zastopnikom občine, trgovcem, obrtnemu društvu, delavskim organizacijam, darovalcem vencev in vsem, ki so ga v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

ZAGORJE, dne 4. januarja 1936.

ZALUJOCI OSTALI.

CENEMALIM OGLASOM

Fe 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—, Dopolni in žetivne se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Val ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Malim Oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znak! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znakah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obemem z naročilom, ali pa po poštni polonici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičočna se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Kampa, kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.
Gostilna Kramar
Dolenjska cesta. Za nabavo in kratke čas igre godba. Vah! Reje Anton. 479-38

Mesto tajnika

Odda Zdrženje trgovcev za sodna okraja Ribnica in Velike Lašče s sedežem v Ribnici. Prednost imajo državno upravnici finančne stroke. Ponudbe z opisom do sedanjega službovanja je poslati najkasneje do 20. januarja 1936. na upravo Zdrženja. 370-1

Agilnemu zastopniku

kateri obiskuje žepnike se nudi stalen in dober zaslužek. Ponudbe po gl. odd. Jutra. 333-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par, davek 5 Din, za dajanje naslovov 5 Din, najmanjši znesek 12 Din.
44letna ženska
Nemka, zmožna tudi nekaj slovensčine, urna in pridna v gospodinjstvu in navadni kuhinjski deli. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Pridna in poštena« 562-2

Zasluzek

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.
50 Din zaslužite
z lahkoto dnevnno s prodajo dobro upeljane predmeta v okolici rudniških revirjev, potrebujete garancije ali porok? Podpis za 200 Din. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Lej zaslužek«. 403-3

Interesentom

za nakup avtomat tehnične se nudi prilika, da si nabavijo po neverjetno nizkih cenah in ugodnih plačilnih pogojih tehnične znamke »Bayona«. Tovarniško nove, s letno garancijo. Interesenti naj pišejo na naslov I. Dolenc, Ljubljana, Vič 49. 390-6

Radio

Radio aparat
5 central, izbora sprejem in selektivnost za 2800 Din. Ogled ob 16.—18 ure. Milčinskega 68. Sp. Šiška. 335-9

PREMOG, DRVA

SLOVŠA
Kolezijska ulica 19.
Telefon 39-34

Ureditev dolgov

poslom sodnih in izven sodnih poravnav
Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih strokovnih knjigovodske revizije.
sestava in aprobacija bilanc.
Prekmeta Kreditov, nasveti glede hranilnih vlog in plašanje istih. Val p-sil kmetičke zaščite.
Edina koncesionarna komercijalna pisarna:
LOJZE Z A J C.
Ljubljana, Gledališka ul. 7. Telefon 38-16 250-16

V najem

Blizu Kranja
na prometni točki, oddam v najem večje delavnice z vsaki potrebni prilagoditvami za vsakega obrtlika. V bližini je trgovina. Naslov: Rojina, Kranj, Jezerska cesta 31. 438-07

Vsem cenj gostom

namnanjam, da sem prevzel gostilno na Kavčičevi cesti, prej gostilna Belic. Prostežem bom s najboljšo ježo in pijsko. Se pripravljamo. Kršič Franec. 394-08

Sadjar in vrtnar

mlajši, trezen, ki je tudi uporaben za druga priložnostna dela, naj poizkuša ponudbo za vodstvo blagajne v pisarni. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Pridna«. 621-1

Uradnica (ka)

z Din 5.—60.000 Din gotovine, sprejemem takoj za vodstvo blagajne v pisarni. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Pridna«. 621-1

Želazninar

sprejem prodajalec, aranžer, vseh prodaje barv, predpis sprave in zahtevne plače na gl. odd. Jutra pod »Želazninar«. 333-1

Fant

vojakine prost želi mesto kot sluga ali kakršnokoli namestitelj. Zmožnost 15.000 Din kavarje in hranilnih knjigničar. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Varno mesto«. 403-3

Decimálna tehnikca

velika i utrdi, cena napro. Zive, Cesta 28, okoli, ba št. 17. (Rimska cesta). 329-6

Les

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kupin

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zlato

lomljeno in staro, slabe predmete, kupujem po vrhni cenah. F. Cuden, Trsovska 1. 361-7

Gostilno

vzajem v najem ali na račun na prometnem kraju. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Zmožna kavičarica«. 430-07

All veš kaj bo danes v Šiški?

Velika večer, obilo veselja, plesa, zabave in razvedrilja na gostilni veselic v restavraciji »Keršič« začetek ob 4. pop. 497-18

Dekle

dela zmožno, pridno, ki zna nekoliko švartiti dobri službovarice. Pisarne ponudbe na trgovino Ludvig Perdan, Resljeva cesta. 369-1

Frizerko

samo dobro usajeno in brivkova pomočnica, sposobnega delovanja sprejemem na dogovor. Ponudbe s sliko in zahtevami na: Branko Hrabrič, frizerski in brivski salon, Karlova, Rijčka ul. 1. 329-1

Službo dobi

dobro brivski pomočnik dopolne poslati na Trbočev, briv. Boh. Str. 482-1

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nemško konverzacija

in pouk nudi izobrazila gojca. Skupaj za dve osebi Din 10.— za uro. Kongresni trg 18/II. 27897-4

Ugodna prilika

Vseid obilnih poslov ima avtoritarka Žalik, Ljubljana, Tavtarjeva št. 1 vedno v zalogi nabijane, ekonomične, obojne, tovarne avtomobile, avtomobile in motocikle, katere si lahko nabavite tudi proti hranilnim knjizicam. 528-10

Parni kotel

10 kv. m. gorilne ploševke 6 atm. kupuje. Naslov v vseh pošt. Jutra. 461-7

Knjižico

posojilnice v Kozlovcih, r. 1. s. a. z. s vlogo 37.000 Din prodam najvišjemu ponudniku. Ponudbe na gl. oddelku Jutra pod »Jam denarce« 420-36

Pekarno

dobro izob. vzajem v najem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Zmožna kavičarica«. 430-07

Danes gremo vsi v Šiško

ker privedi Prostovoljna gostilna četa velik zabavnih večer v vseh prostih restavraciji Keršič, Celovška cesta. Vstop preči! Začetek ob 4 uri popoldne. 513-18

Zastopnike

za obročne prodaje naših pomagalnikov, brezprilnikov itd. iščemo. Ponudbe na asistivni na »Persons«, Ljubljana, poštni predal 337. 31-1

Trgovsko moč

papirne stroke z večletno prakso, veridano v prodaji in kalkulaciji, agilno in podjetno, ki se tudi sposobno samostojno voditi trgovsko podjetje ter ima tudi z osebnimi obiskih strank pridobivati kader odjemalcev sprejemem po ugodnih pogojih takoj ali pozneje, z roko pisane ponudbe trgovskih strok in prepis sprave, vili o dosežkih samostojnega vodstva nasloviti na gl. odd. Jutra pod šifro: »Sposobnost samostojno«. 509-1

Gospodična

z mesičano šolo in maturo, želi službo kot učiteljica v pisarno ali pa v otrokom. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Pridna in poštena«. 433-2

Mlad trgovec

ugleden in simpatičen upravlja in snan po celih Sloveniji, zmožnost 15.000 Din kavarje in hranilnih knjigničar. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Varno mesto«. 403-3

Briljantni prstan

belo zlato, krasen izdelek, vreden 5000, prodam po polovično ceno. Na ogled pri tvrtki Pakiz, Pred Šiško. 504-6

Ugodna prilika

Vseid obilnih poslov ima avtoritarka Žalik, Ljubljana, Tavtarjeva št. 1 vedno v zalogi nabijane, ekonomične, obojne, tovarne avtomobile, avtomobile in motocikle, katere si lahko nabavite tudi proti hranilnim knjizicam. 528-10

Parni kotel

10 kv. m. gorilne ploševke 6 atm. kupuje. Naslov v vseh pošt. Jutra. 461-7

Knjižico

posojilnice v Kozlovcih, r. 1. s. a. z. s vlogo 37.000 Din prodam najvišjemu ponudniku. Ponudbe na gl. oddelku Jutra pod »Jam denarce« 420-36

Pekarno

dobro izob. vzajem v najem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Zmožna kavičarica«. 430-07

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gospodinjstvo

pošteno, najraje siroto, iščem, Pahor, Majska Jugo. P. 10. (nova hiša nasproti Lukobčice rta). 27944-1

Gostilničarja

na račun, s kavčico za vpejano staro gostilno z inventar v Ljubljani, sprejemem. Ponudbe na gl. oddelku Jutra pod »Kavčica«. 368-1

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Francosčino in klavir

redno poučuje Aneta Poljanec, strokovna diplomirana strokovnjakinja. Poučujem po najmodernejšem tvojem lahkem sistemu. Učelnic lahko po strokovni vodstvu izdelujejo v letno garderobo. Prijave do 15. januarja 1936. Jožica Kunež Specialna priročevalnica Židovska ulica 3/III. Ljubljana. 402-4

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Perfektno kuharico

od 30 do 45 let staro, plačilo Din 500 mesečno, iščem za Ljubljano. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Perfektna kuharica«. 330-4

Gospodična

sprejme šivilja v pouk šivanja lastne garderobe. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 330-4

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Več mladih mizarjev

za politiranje sprejme A. Aman, tovarna polhista, Tršič. 343-1

Kontoristinjo

začetnico za knjigovodstvo in korespondenco sprejemem. Pomočnik z znanjem arhivske in neštene imajo prednost. Pisarne ponudbe na gl. odd. ELKA-DO, Ljubljana, poštni predal 47. 333-1

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Zakonski par

mož paznik, žena hišnica, obo s stalno plačo in stanovanjem sprejemem. Kavčico potrebna. Naslov na gl. odd. Jutra v vseh poslovalnicah Jutra v Celju. 312-1

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Mlado prodajalko

pevica, pošteno in bedno, sprejemem na kavarno. Predstaviti se osebnostno v restavraciji Emona od 16.—18. ure. 412-4

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Pletilje

na linka stroj dobro izvajajo, dobe službo takoj v tovarni pletonin. Janko Novak, Radovljica. 342-1

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Učitelja harmonike

iščem. Ponudbe na gl. odd. Jutra pod »Vestna in točna«. 360-3

Lane Grey:

Teksaški izzdec

Počasi se je spustil nazaj, počeni in se znovič zleknil. On, ki je hotel pravkar še s srditim dostojanstvom pogledati smrti v oči, je mahoma začutil, da ga je minila poslednja iskrica spoštovanja do samega sebe. Vprašal se je, ali se boji. Ali ga je strah, njega, zadnjega iz rodu Duanov? Ne! Tisto, kar ga je zadrževalo, ni bil strah. A ti ljudje so ga bili obsodili na smrt, in če zdalej stopi prednje, bo sam zapečatil svojo usodo! Če se oklene zaslona, ima še možnost, da ostane v tem boju za življenje in smrt zmagovalec. Zadnje, najzadnje možnost je bilo treba izbrati. Kri v njem, očetova nraga, leta življenja izven zakona, ponos njegove neradovoljne in omrznene življenjske poti in tisto brezimno, nerazložljivo nekaj, ki se je oglašalo v njem — vse to mu je velevalo, naj prime za poslednjo bilko rešitve.

Čakanje mu je postajalo telesna in duševna muka. Ležal je pod žgočim solncem, trpinčen od žeje, težko dihač, potan in krvav. Njegov obraz, bulast in zatekel od neprestanega napadanja moskitov, je bil videti dvakrat večji in ga je skelet in srbel.

Videl je, kako so se v obzorja pomikali proti solncu črni oblaki in ga zatemnjevali. Podoba je bilo, da se bliža nevihta. Kako počasi je prihajala. Če bi izbruhnilo eno tistih hudih neurij, ki so v teh krajih dobro znana, dasi redka prikazen, je imel še upanje, da se med divjanjem dežja in viharja izmuzne. Volja do življenja, ki je neukrotljivo bivala v njem, se je spet oglašila. Pozdravil jo je z nekakšnim grenkim

studom nad samim seboj.

A zdajci je odrevenel v napeti pozornosti. Začutil je bil šelesteče korake: Rahlo capljanje mehkih šap. Rjavkasta senca je prečkala majhno jaso v grmovju. Pes! Trenutek, ko se je žival pokazala, je trajal pol stoletja. Pes ni bil krvaš, in če je imel kako sled, je bila očividno napačna. Duane je čakal neogibnega odkritja. Vsak lovski pes ga je utegnil takole najti v hosti. Od zunaj so se razlegali glasovi, ki so priganjali psa. Klicali so ga Roverja. Tisti mah, ko je prišel pes v njegovo senčnato kritje, je sedel Duane pokonci. Pričakoval je bevskanja ali lajanja, ki bi izdalo njegovo skrivališče. Čudno olajšanje ga je navdalo. Konec je bil torej le blizu. Nobene izbere ni bilo več. Naj torej pridejo — nagla, besna izmena svinčenk, in muka bo končana!

Čakal je, da bi se pes oglašil. A pes ga je samo pogledal in brez glasu odcapljal mimo njega v grmovje. Duane je komaj verjel svojim očem. Mislil je, da je mahoma oglušen. Videl je psa, kako je izginil v hosti, videl ga je, kako je tekal po vrhu sem ter tja in se vse bolj in bolj oddaljeval, dokler se ni popolnoma utrnul.

»Evo Roverja!« je zaklical glas s pečine. »Iz črne luknje je prišel!«

»V tej ga po tem takem ni«, je odvrnil drug preganjalec.

»Pha, tega ščeneta ni dosti prida«, je zarenčal tretji glas. »Trebalo bi bilo spustiti v vrbove pravega psa.«

»Z dimom ga preženite, lopova! Zažgite hosto, preden se ulije dež!«

Glasovi so postajali čedalje slabotnejši — očividno so se možje oddaljevali ob robu pečine.

Spet je tlačilo Duana breme čakanja, bedenja in

prisluškanja. Torej vendar še ne bo konca! Še je bila možnost zanj — morda celo boljše možnost — upanje, ki se bo konec koncev spet izjalovilo.

Skoraj mahoma je legel na hosto mrak. Mislil je, da je ta mrak znanilec bližajoče se nevihte, a v zraku in oblakih je bilo le malo gibanja. V daljnji daljavi je bobnel grom. Solnce je šlo za gore, in ker je bilo nebo oblačno, se je kmalu zmočilo.

Ko je Duane to dognal, se je zbudila v njem vsa stara moč. Vendar je hotel uiti zasledovalcem. Pomen srečnih okolnosti, ki so mu prihajale na pomoč, mu je bil takoj jasen. Neslišno in brez naglice se je jel plaziti proti reki. Tekla je blizu, in Duane je prišel do brega, preden se je popolnoma stonnilo. Možje so bili na pečini in so znašali drva, da bi si zakurili taborni ogenj. Za trenutek je obšla Duana izkušnja, da bi smuknil ob bregu reke tik pod vrhami. Ko se je pa privzdignil in pogledal na okoli, je videl, da bi mu tak poizkus kaj lahko izpodletel. Tisti mah je zagledal pod seboj sirovo obtesano desko, ki je bila obtičala med dvema vrhovima delboma. Po bliskovito je izpredel obupno možnost rešitve, ki se mu je ponujala. Zavezal je svoj samokres v vrečico iz oljnega platna in ga spravil v žep.

Breg je bil strm in sipek. Paziti je moral, da ne bi sprožil prsti, ki bi se usula v vodo. Nekaj čevljev od brega je stala vrba. Previdno jo je potegnil k sebi in jo pripognil nad vodo, da ne bi mogla odleteti nazaj, kadar bi jo izpustil. Nato ji je zaupal svojo težo in se previdno spustil z nogami po bregu nizdol. Voda mu je segala skoraj do kolen, in začutil je, kako ga je naplavljeni pesek zgrabil za stopala. Potem se je iztezal naprej, dokler ni dosegel deske, jo potegnil k sebi in legel nanjo.

Njegov konec deske se je počasi in neslišno potot-

pil. Oni konec je bil očividno zasidran med vrhami, ki sta viseli nad vodo. Nato je jel Duane z vso opreznostjo izdirati desno nogo iz peska, ki jo je vlek v vase. Noga je bila kakor vzdvana. A Duane je čutil komaj zaznaven gib navzgor in je vlek z vso močjo, kolikoršno se je le upal uporabiti. Počasi je osvobodil nogo. Rešitev leve noge je bila lažja.

Naslednjih nekaj trenutkov je obračal vso pozornost v to, da bi se prepričal, ali bo njegova teža potisnila desko v pesek ali ne. En konec se je z majhnim pljuskom ločil od vrh in počasi legel na dno, a delj se ni pogreznil. Duanova najhujša skrb je bila pregnana. Ker je bilo pa očividno nemogoče, da bi toliko časa držal glavo pokoncu, je počasi in previdno zlezal po deski naprej, dokler se ni s komolcem oprl na vrbi.

Ko je pogledal kvišku, je videl noč čudno razsvetljeno. En ogenj je gorel na skrajnem rtu pečine, drug pa kakih sto korakov od njega. Svetel sij se je širil nad hosto. Duane je začel v vetru nekakšno tuljenje in uganil, da so bili preganjalci zažgali vrbove. Sodil je, da jim to ne more kdovekaj pomagati. Hosta je bila sicer precej suha, a vendar prezelenata, da bi bila mogla hitro goreti. Zastran svetlinih ognjev je opazil, da je bilo možem najbrže zmanjkalo lesa in so zato kurili z oljem in drvni iz vasi. Kakih deset mož je stražilo na pečini, komaj petdeset korakov od kraja, kjer je ležal Duane v vrbu. Pomenkovali so se, se šalili in prepevali; očividno jim je bil lov na človeka v veliko zabavo. Dokler je bil ogenj tako svetel, se Duane ni upal ganiti. V svoji potrpežljivosti in vztrajnosti je hotel počakati nevihte — ali pa, če te ne bi bilo, zgodnje jutranje ure pred razsvitom, ko bo ležala nad reko siva, temna megla.

KLJUČ SVETA - ZA VAS JE PHILIPS RADIO APARAT

Typa 510 A
Din 270.—
mesečno.

Prvovrstna izdelava
Nizke cene
Dolgoročno odplačevanje

Typa 510 A 5+1 cevni oktodni superpozicijski prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, avtomatična regulacija fadanga, skala z izpisanimi imeni postaj.

Cena . . . . . Din 3825.—
na obroke naplačilo Din 278.—
in 15 obrokov po . . . Din 270.—

Typa 944 A
Din 120.—
mesečno.

Typa 944 A 2+1 cevni radio prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, skala z izpisanimi imeni postaj.

Cena . . . . . Din 1995.—
na obroke naplačilo Din 159.—
in 18 obrokov po . . . Din 120.—

ZAHTEVAJTE BREZPLACNO PREDVAJANJE PRI ZASTOPSTVU

H. SUTTNER Ljubljana, Aleksandrova 6
Celje, Aleksandrova 9

PERJE

črkošje, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čiščeno in čohano.

Vzorec se pošilja brezplačno in franko.

Dobavlja se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon šte. 59, 60, 3. 4

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENTR IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLACNO!

ZAHVALA

Za vse ustne in pismene izraze sožalja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi naše nadvse ljubljene mame, stare mame, tačče, sestre in tete, gospe

Marije Pečnikar, roj. Grad

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, darovalcem prekrasnega cvetja in vsem onim, kateri so spremili našo nepozabno rajnico na njeni zadnji poti.

Sv. Jakob o/S., dne 3. januarja 1936.

Zalujoči ostali.

Mlajši in starejši

MOŠKI Često boljja na SPOLNI SLABOSTI

(impotenci) izmučenosti, seksualni razdraženosti in nesigurnosti, duševni depresiji in oslabele živcih. — Uporabite organski preparat

VIRILINE¹⁵

ki deluje ojačeno.

Skatla z 20 tabletami Din 70.—; z 40 tabletami 110.— Din; s 100 tabletami 238.— Din. Dobiva se v lekarnah. Po poštne povzetju pa diskretno razpošilja lekarna S. Mittelbach, Zagreb, Jelačičev trg 2a. — Proizvod farmacevtske tovarne dr. Richard Weiss, Berlin.

Ogl. reg. pod S. br. 39410/1935.

Svilo, bombaž, tkanine in

VOLNO ZA PREPROGE

gobeljne, kelim-dela in strojno pletenje - Veletrgovina volne

ZDRAVKO SCHÖN ZAGREB, Matijeva 5

100
uspehov
v
„JUTRU“
na
en oglas

Nas ponos

CENA

69.—

69.—

79.—

KVALITET

MODA

Za dež
in blato
sneg.

Bata

VRNITE BRZO POČRNELEM ZOBEM NJIHOVO PRVOTNO BELINO!

Začnite snabiti zobe s KOLYNOSom. Videli boste, kako naglo se povrne vašim porumenelim in potemnelim zobem njihova prirodna belina. KOLYNOS uničuje bakterije, ki se nahajajo v ustih, ki so povzročale madeže in poškodbe vaših zob. Poskusite KOLYNOS in vaše lastno ogledalo vam pokaže njegov učinek. — Vaši prijatelji bodo to opazili pri prvem vašem nasmehu.

KOLYNOS PASTA ZA ZOBE

Najslajša in najboljša
krepilna pijača je
BERMET - VINO,
črna iz Fruške gore,
Sremski Karlovec — Gostilničarji audite to specialiteto svojim gostom. V sodčkih od 50 l naprej ga razpošilja: B. Marinkov, Sremski Karlovec, Fruška gora.

GLASBILA
Schneider
priznana
so od
umetnikov

kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša
KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ
NALVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TVRDKA

F. SCHNEIDER

IZDELOVANJE GLASBIL IN GLASBENIH PRITEKLIN
ZAGREB, Nikoličeva ul. 10. 1/2

Violine . . . od Din 71.— naprej
Kitare . . . . . 148.—
Mandoline . . . 98.—
Harmonike . . . 75.—

Havajske kitare,
kr. jmatične
harmonike, trube,
saksofoni in t. d.
najceneje.

HAHTEVAJTE BREZPLACNO POUČNI CENIK

ZAHVALA

Vsem, ki ste izkazali kakorkoli pozornost, poklonili cvetja in spremili na zadnji poti našega

PETRA ŽMITEKA

profesorja v p. in akad. slikarja

se najiskrenejše zahvaljujemo.

Prisrčno se zahvaljujemo preč. g. župniku in pisatelju Finžgarju za plemenite prijateljske obiske v bolezn. Iskrena hvala g. predsedniku Narodne galerije dr. Windischerju za izkazano pozornost, g. ravnatelju Zormanu za toplo občuteni poslovnih govor, g. viš. sod. svetniku Kaiserju za slovo ob odprtem grobu v imenu društva ostrostrelecev.

Zahvaljujemo se dalje p. n. prof. zboru in njegovim gg. tovarišem profesorjem ter likovnim umetnikom za spremstvo na njegovi poslednji poti.

Tudi se zahvaljujemo č. s. Danieli iz zavoda Vincenčinja za požrtvovalno strežbo in lajšanje trpljenja pokojniku v bolezn.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 7. januarja t. l. ob 10. uri v cerkvi Mar. Oznanjenja.

ZALUJOČI OSTALI
LJUBLJANA, 4. januarja 1936.

ZAHVALA

Globoko presunjeni po težkem udarcu, ki nas je zadel z izgubo našega ljubljenelega soproga in očeta, gospoda

IVANA BENČINA

se iskreno zahvaljujemo vsem onim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in nas tolažili.

Zahvaljujemo se za zdravniško pomoč g. dr. Mejaču, za dušna tolažila in spremstvo častiti duhovščini in za vsa pismeno in ustmeno izražena sožalja.

Posebno se zahvaljujemo: bratom Sokolom za častno stražo ob mrtvaškem odru, za polnoštevilno spremstvo in za vso požrtvovalnost; prav tako Gasilskemu društvu za častno spremstvo in za ves trud, s katerim so pripomogli k lepo uspelemu sprevodu pokojnika; dalje vsem lovskim prijateljem, ki so ga tako tovariško spremili. Topla hvala dragim pevcom za v srce segajoče žalostinke in Mestni godbi iz Loža za žalne koračnice. Prisrčna hvala govornikom pri odprtem grobu: za gasilce g. St. Štritofu, za Sokole br. J. Jerali, za zeleno bratovščino g. Zupanu iz Ljubljane za pretresljive poslovilne besede. Najlepša hvala Udruženju sodavičarjev z g. predsednikom Moretom ter korporacijam, sorodnikom in znanecm, ki so prišli od blizu in daleč, da spremijo dragega pokojnika. Vsi darovalci prekrasnega cvetja in vencev bodite srčno zahvaljeni.

Bog plačaj vsem!

ZALUJOČI